

1ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች

መግቢያ

ተ

ሰሎንቄ የግሪክ ሰሜናዊ አውራጃና፤ የመቀዶንያ ዋና ከተማ ነበረች። ጳውሎስ በሁለተኛው ሐዋርያዊ ተልዕኮው ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ ተሰሎንቄ መሄዱ በየሐዋርያት ሥራ 17፥1-9 ተገልጿል።

ይህ መልእክት የተጻፈው ጳውሎስ ተሰሎንቄን ከጎበኘ ከጥቂት ጊዜ በኋላ በ50 ዓ.ም. ከቆሮንቶስ ነበር። ጳውሎስ ሕዝቡ ባስነሱት ሁከት ምክንያት በተሰሎንቄ ያላለፈው ጥቂት ሳምንታት ብቻ ነበር። በአስቸኳይ ከተማይቱን ለቅቆ እንዲሄድም ተገደደ። ከተማይቱን ለቅቆ ከወጣ በኋላም እዚያ በነበሩት አዳዲስ ክርስቲያኖች ላይ ከፍተኛ መከራና ስደት ተነሣ። ጳውሎስ ይህን መልእክት የጻፈውም፤ እነዚህኑ ክርስቲያኖች ለማጽናናትና በአንዳንድ ጉዳዮችም ላይ ተጨማሪ ማብራሪያ ሊሰጣቸው ነበር።

ከዚህም በተጨማሪ ጳውሎስ በተሰሎንቄ ከአይሁድም ሆነ ከአረማውያንም ብዙ ጠላቶችን አፍርቶአል። እነዚህ ጠላቶቹ የክርስቶስንም ወንጌል ዋጋ ለማሳጣት የጳውሎስን ስም እያጠፉና የሐሰት ክስም እያናፈሱበት ነበር። በተሰነዘረበት ሐሰተኛ ክስ ምክንያት ተቀባይነቱን ካጣ ደግሞ የአዲሶቹ የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች እምነት ሊዳከም ይችላል የሚል ስጋት አድርጎታል። ስለዚህም፤ ጳውሎስ በዚህ መልእክቱ ጠላቶቹን ሲቃወማቸውና ለተነሳበት ሐሰተኛ ክስም ማስተባበያ ሲያቀርብ እንመለከታለን።

የገላትያን መልእክት ጨምሮ የ1ኛና የ2ኛ ተሰሎንቄ መልእክቶች ጳውሎስ ከጻፋቸው መልእክቶች ቀደምት ናቸው። እነዚህ ሦስት መልእክቶች በጽሑፍ የሰፈሩ የመጀመሪያዎቹ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍትም ናቸው።

ስለ ጳውሎስ ሕይወት ሰፋ ያለ ማብራሪያ ለማግኘት የሮም መልእክት መግቢያን ይመለከታል።

አስተዋጽኦ

ሀ. የግል ትውስታ (1፥1-3፥13)

1. ለተሰሎንቄ ሰዎች የቀረበ ምስጋና (1፥1-10)
2. ጳውሎስ የተሰሎንቄን ቤተክርስቲያን መመሥረቱ (2፥1-20)
3. ጢሞቴዎስ ቤተክርስቲያኒቱን ማበረታታቱ (3፥1-13)

ለ. ተግባራዊ ምክሮች (4፥1-5፥28)

1. ስለቅድስና ሕይወት የተሰጠ ምክር (4፥1-12)
2. ስለክርስቶስ ዳግም መምጣት የተሰጠ ምክር (4፥13- 5፥11)
3. የመደምደሚያ መመሪያዎች (5፥12-28)

ምዕራፍ 1

ለተሰሎንቄ ሰዎች የቀረበ ምስጋና (1፡1-10)

1 እውሎስ ይህን መልእክት ሲጽፍ፣ ሲላስ (ሰልዎኖስ) እና ጢሞቴዎስ አብረውት ነበሩ (2ቆሮ. 1፡1-2፤19 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

2 ኤፌ. 1፡15-18፤ ቆላ. 1፡3-5፤ 2ተሰ. 1፡3 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

3 እዚህ ላይ እውሎስ ስለተሰሎንቄ ሰዎች ሦስት ነገሮችን ያስታውሳል። በመጀመሪያ ደረጃ፣ በእምነታቸው ምክንያት እንዴት እንደሚሠሩ፣ ማለትም የእምነታቸው ውጤት የሆነውን ሥራቸውን ያስታውሳል (ያዕ. 2፡17)። በሁለተኛ ደረጃ፣ በፍቅራቸው ምክንያት እንዴት እንደሚደክሙ ያስታውሳል። እውነተኛ እምነት በመልካም ሥራ እንደሚገለጽ ሁሉ፣ እውነተኛ ፍቅርም ድካምን በሚጠይቅ ሥራ ይገለጻል። በሦስተኛ ደረጃ፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸው ተስፋ እንዴት የጸና እንደሆነ ያስታውሳል። ተስፋቸውን በክርስቶስ ላይ ያደረጉ ሁሉ በትዕግሥት ይጸናሉ። ስለዚህም፣ የተሰሎንቄ ሰዎች ሥራ፣ ድካምና፣ ጽናት የእምነታቸው፣ የፍቅራቸውና የተስፋቸው ውጤቶች ናቸው ማለት ነው። በክርስትና ሕይወታችን ውስጥ እነዚህ ሦስት ነገሮች በጣም አስፈላጊዎች መሆናቸውን እውሎስ ያመለክታል (1ቆሮ. 13፡13 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

4 እውሎስ ለተሰሎንቄ ሰዎች በእግዚአብሔር የተመረጡና በእርሱም የተወደዱ መሆናቸውን ያሳስባቸዋል (ኤፌ. 1፡4-5፤ 2ተሰ. 2፡13 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ልጆቹ እንዲሆኑ በእግዚአብሔር ተመርጠዋልና እውሎስ የተሰሎንቄን ሰዎች «ወንድሞች» ይላቸዋል። እውሎስ ራሱም የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ እርሱም ሆነ የተሰሎንቄ ሰዎች በመንፈስ «ወንድማማች» ናቸው። እንዲህ ስለተባለ ግን ሰዎችን ሁሉ ወንድሞች ማለት አንችልም፤ እውነተኛ መንፈሳዊ ወንድሞቻችንና እህቶቻችን፣ በክርስቶስ በማመን የእግዚአብሔር ቤተሰብ የሆኑት ብቻ ናቸው። «የእግዚአብሔርን አባትነት» በማይቀበሉ ሰዎች መካከል «ወንድማማችነት» ብሎ ነገር ሊኖር አይችልም።

5 እዚህ ላይ እውሎስ ወንጌልን ወንጌላችን ይለዋል፤ ያም ማለት፣ በእውሎስ በሲላስና በጢሞቴዎስ የተሰበከው የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ማለት ነው።

ይህ ወንጌል ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች የመጣው በኃይል ነበር። ወንጌል የሚያምኑትን ሰዎች ሁሉ የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው (ሮሜ 1፡16)። እውሎስ ወንጌልን ሲሰብክ ቃሉ የሚወጣው ከእግዚአብሔር ኃይል ነበር (1ቆሮ. 2፡4-5 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ይህ ወንጌል ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች የመጣው በመንፈስ ቅዱስ ነበር። ከመንፈስ ቅዱስ የማይመጣ ቃል ሁሉ በድን ቃል ወይም በድን ፊደል ብቻ ነው። ፊደል ምትን ያመጣል፤ መንፈስ ቅዱስ ግን ሕይወትን ይሰጣል (2ቆሮ. 3፡6)። የወንጌል ኃይል የሚመጣው ከመንፈስ ቅዱስ ነው። መንፈስ ቅዱስ በእውሎስ ውስጥ ነበር። የተሰሎንቄ ሰዎች ወንጌልን ተቀብለው በክርስቶስ ሲያምኑ፣ መንፈስ ቅዱስ በእነርሱም ውስጥ ይኖር ጀመር።

እውሎስ ወንጌልን በእርግጠኝነት ሰበካላቸው፣ የተሰሎንቄ ሰዎችም በእርግጠኝነት ተቀበሉት።

እውሎስ፣ ሲላስና ጢሞቴዎስ ምን ዓይነት ሰዎች እንደነበሩ የተሰሎንቄ ሰዎች አሳምረው ያውቃሉ። በመንፈስ ቅዱስ የተሞሉ መሆናቸውንም ተመልክተዋል (1ተሰ. 2፡10)።

6 በተሰሎንቄ የነበሩ አዳዲስ ክርስቲያኖች በመጀመሪያ እውሎስን፣ ሲላስንና ጢሞቴዎስን የሚመስሉ ሆኑ። የተሰሎንቄ ሰዎች ከእነዚህ ሦስት ሰዎች የተነሳም ራሱ ክርስቶስን መምሰልን ተማሩ። እውሎስ፣ ሲላስና ጢሞቴዎስ

ራሳቸው እንዴት ክርስቶስን እንደሚመስሉ አስተውለዋል (1ቆሮ. 4፡16፤ 11፡1)።

እኛስ ለአዳዲስ አማኞች የምንሰጣቸው ምሳሌነት ምን ዓይነት ይሆን? «እኔን ከመሰልህ፣ ክርስቶስን ትመስላለህ?» ብሎ የመናገር ድፍረት ይኖረን ይሆን? እንደዚህ ማለት መቻል አለብን! አዎን፣ በአንደበታችን መመስከሩ በጣም አስፈላጊ ነው፤ የሕይወት ምስክርነታችን ደግሞ ይበልጥ እጅግ ይጠቅማል።

ገና ከመጀመሪያው እነዚህ አዳዲስ የተሰሎንቄ አማኞች በዙሪያቸው በነበረው ማኅበረሰብ ስደት ደርሶባቸዋል። እውሎስ እዚያ ይሰብክ በነበረበት ጊዜ እንኳ፣ በክርስቲያኖች ላይ ታላቅ ሁከት ተነሥቶ ነበር (የሐዋ. 17፡5-7)። ይሁን እንጂ፣ የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች የእውሎስን መልእክት ከመንፈስ ቅዱስ በተገኘ ደስታ ተቀበሉት (የሐ. 16፡22፤ ገላ. 5፡22)።

ብዙውን ጊዜ እኛ ክርስቲያኖች መከራ ወይም ስደት ሲደርስብን አንወድም። በየትኛውም አገር ያሉ ክርስቲያኖች ያለ ምንም ስደት ማምለክ እንዲችሉ የሃይማኖት ነፃነት እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። ይሁን እንጂ፣ አዲስ ኪዳን እንደሚያስተምረን ስለ ክርስቶስ መከራን መቀበል ደስ የሚያሰኝ መታደል ነው (የሐዋ. 5፡41፤ 1ጴጥ. 4፡13)። ስደትን በደስታ የምትቀበል ቤተክርስቲያን ብርቱ ቤተክርስቲያን ስትሆን ምስክርነትም ውጤት ይኖረዋል። ቀላልና ችግግ የሆነውን መንገድ ብቻ መፈለግ የለብንም (ማሐ. 7፡13-14)። ስለክርስቶስ መከራን በምንቀበልበት መጠን እግዚአብሔር ይከብራል፤ ቤተ ክርስቲያኖችንም ትበረታለች።

7 እነዚህ የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች ስደትን በደስታ ስለተቀበሉና በፍጹም ታማኝነትም ክርስቶስን ስለመሰሉ፣ በግሪክ ሰሜናዊ አውራጃ በመቄዶንያ ለነበሩ ሌሎች አማኞች ምሳሌ ሆነውላቸዋል። የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች ለእኛም ምሳሌ ይሁኑልን! ከዚያ በኋላ እኛም ለሌሎች ምሳሌ መሆን እንችላለን።

8 እውሎስ የእግዚአብሔር ቃል ከተሰሎንቄ ቤተ ክርስቲያን ወጥቶ እንደተሰማ ይናገራል። አሁን ደግሞ በእግዚአብሔር ያላቸው እምነት በመቄዶንያ በአካይያ² ብቻ ሳይሆን፣ በሁሉም ቦታ ታውቋል። እውሎስ ይህን መልእክት በጻፈበት ወቅት የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን ገና አንድ ዓመት እንኳ እንዳልሞላት አንዘንጋ። በጣም አነስተኛና በስደት ላይ ያለች ቤተክርስቲያን ብትሆንም፣ እምነታቸው ግን በሁሉም ቦታ ታውቋ ነበር!

ቤተክርስቲያናችንን ከትንሽዋ የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን ጋር ስናነጻጽራት እንዴት ትሆን? እርግጥ ነው ቤተክርስቲያናችን ትልቅ፣ ሀብታምና ጥንታዊ ናት፤ ግን ከተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን የተሰማውን ያህል ወንጌል ከቤተክርስቲያናችን ይሰማ ይሆን? ወንድሞችና እህቶች! እንደዚያ ካልሆነ ያለምንም መዘግየት ወንጌል ከቤተክርስቲያናችን መስማት መጀመር አለበት!

9 እውሎስ በሄደበት ቦታ ሁሉ ሕዝቡ ስለ ተሰሎንቄ ሰዎች እምነት በተለይም ደግሞ፣ ሕያውና እውነተኛ የሆነውን አምላክ ለማገልገል ከጣዖቶች ወደ እግዚአብሔር እንዴት እንደተመለሱ የሚነገረውን ይሰማል። ምን ዓይነት ታላቅ ምስክርነት ነበራቸው! ሰዎች ስለ እኛስ ምን ይላሉ?

10 የተሰሎንቄ ሰዎች እውነተኛ የሆነውን አምላክ ለማገልገል ጣዖትን ከማምለክ ተመለሱ (ቁ. 9)፣ የልጁን የኢየሱስን ከሰማይ መምጣትም ይጠብቁ ነበር። ዓይኖቻቸውን ወደ ሰማይ አቅንተዋል። ተስፋቸው በዚህ ሕይወት አልነበረም። ተስፋቸው እግዚአብሔር ከምት ባስነሳውና ከሚመጣው የእግዚአብሔር ቁጣ በሚያድናቸው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነበር። ስለዚህም ወንጌል ከእነርሱ ወጥቶ ሲሰማ ብዙ የሚያስገርመን አይሆንም!

1 ሁለቱ በጣም አስፈላጊ ነገሮች እምነትና ፍቅር ናቸው (ገላ. 5፡18፤ 1ተሰ. 3፡6 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ሦስተኛው በጣም አስፈላጊው ነገር ደግሞ ተስፋ ነው።

2 አካይያ የደቡባዊ ግሪክ አራጃ ናት። ስለዚህም መቄዶንያና አካይያ በአንድነት ሆነው የአብዛኛ ግሪክ ክፍል ይሆናሉ።

ምዕራፍ 2

የጳውሎስ አገልግሎት በተሰሎንቄ (2:1-12)

1-2 አንዳንድ የጳውሎስ ተቃዋሚዎች፤ ጳውሎስ ወንጌልን የሚሰብከው ገንዘብ ለማግኘት ብቻ እንደሆነ በሐሰት አስወርተውበታል። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ለገንዘብ የሚጓጉና ለራሳቸው ጥቅምን ለማግኘት ብቻ የሚሯሯሙ ብዙ ሰባኪዎች ነበሩ። የጳውሎስ ስብከት ግን እንደዚያ ዓይነት እንዳልሆነ የተሰሎንቄ ሰዎች አሳምረው ያውቃሉ። ስብከቱ በሙሉ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ነበር (1ተሰ. 1:5)። የተሰሎንቄ ጉብኝቱም ስኬታማ እንደነበር ያውቃሉ (ቁ.1) ስለዚህም ነበር ቤተክርስቲያንን መመሥረት የቻለው። ከዚህም በላይ ስለ ወንጌል ከተቀበለው መከራ የተነሣ፤ የሚሰብከው ለራሱ ጥቅም እንዳልሆነ ተረድተዋል። በፊልጵስዮስ ምን ያህል መከራ እንዳደረሰበትም ያውቃሉ (ሐዋ. 16:19-24)። ይህ ሁሉ ቢደርሰበት እንኳ በገጠመው ታላቅ ተቃውሞ ባለመበገር ወዲያውኑ ወደ ተሰሎንቄ በመምጣት ወንጌልን ሰብኮአል። (ሐዋ. 17:5-6)። ማንም ሐሰተኛ ሰባኪ ደግሞ እንደዚያ አያደርግም።

3 እዚህ ላይ ጳውሎስ ወንጌልን የሰበከው በራስ ወዳድነት፤ ወይም ንጹሕ ባልሆነ ዓላማ ተነሳሳቶ እንዳልሆነ፤ ለተቃዋሚነት ሐሰተኛ ከስ ምላሽ ይሰጣል። ወንጌልን የሰበከው በስሕተት ወይም በርኩስ ዓላማ ተመርቶ፤ ወይም ደግሞ ሰዎችን ለማታለል እንዳልነበረ እንዲታወቅለት አጥብቆ ይሻል።

4 ጳውሎስ እውነትን ከእግዚአብሔር በአደራ ተቀብሎአል፤ ስለዚህም የሚናገረው ውሸት አልነበረም። ጳውሎስ የተናገረው የእግዚአብሔርን ቃል እንጂ፤ የራሱን ቃል አይደለም። ከዚህም በላይ ደግሞ በእግዚአብሔር ተመርጦአልና ርኩስ ዓላማ አልነበረውም (ሮሜ 1:11 5:1 1ቆሮ. 4:11 2ቆሮ. 2:17፤ ኤፌ. 3:7 ይመለከታል)።

ፍላጎቱ በሙሉ እግዚአብሔርን ደስ ማለኝት ብቻ እንጂ፤ ሰውን ደስ ለማለኝት ባለመሆኑ ጳውሎስ ማንንም ለማታለል አልሞከረም። በሌላ አገላለፅ፤ ሰዎችን ለማስደሰት ወይም ተቀባይነትን ለማግኘት ሊል ምንም ዓይነት የሐሰት ሽፋን አላሳየም ማለት ነው (ገላ. 1:10)።

የክርስቶስ ወንጌል ተፈጥሮአዊውን ወይም ኃጢአተኛውን ሰው «ደስ አያሰኘውም»። ተፈጥሮአዊና ዓለማዊ ሰው ምንጊዜም ቢሆን ወንጌልን ይቃወማል። ክርስቶስን ስንሰብክ ሰዎችን ደስ ለማለኝት መሞከር የለብንም፤ እንደዚያ የምናደርግ ከሆነ ግን የምንሰብከው እውነተኛውን ወንጌል ሳይሆን ሐሰተኛውን ወንጌል መሆኑ ነው። እውነትን በድፍረት እንናገር፤ በኃጢአትና በዓመፅም ላይ ድምፃችንን እናሰማ። በምንም ዓይነት የሰዎችን ተቃውሞ መፍራት የለብንም (2ቆሮ. 4:1-2፤ 5)።

5 ጳውሎስ ማንንም በመደለል አልተናገረም፤ የሰዎችን ኃጢአት አቅልሎ በማየት ሊደልላቸውም አልሞከረም። ለማንም ቢሆን፤ አጉል ተስፋ አልሰጠም፤ ክርስቶስን መከተል ቀላል ጉዳይ እንደሆነ አድርጎም አላቀረበም።

6 ጳውሎስና የሥራ አጋሮቹ፤ የሰዎችን ሳይሆን የእግዚአብሔርን ምስጋና ነበር የሚፈልጉት (ዮሐ. 12:42-43)።

በቁጥር 7 ላይ፤ ጳውሎስ ከራሱ ጋር ሲላስናና ጢሞቴዎስንም ሐዋርያት ብሎአቸዋል። አዲስ ኪዳን በተጀመረበት ዘመን ሐዋርያት ወንጌልን ለመስበክና አብያተ ክርስቲያናትንም ለመመሥረት በእግዚአብሔር የተመረጡ ሰዎች ነበሩ (ሐዋ. 14:41 1ቆሮ. 15:51 7)።

ሐዋርያት ናቸውና ጳውሎስ ሲላስና ጢሞቴዎስ በተሰሎንቄ ከነበሩ አዳዲስ ክርስቲያኖች እርዳታ የማግኘት መብት አላቸው (1ቆሮ. 9:12-14፤ 2ተሰ. 3:8-9)። ይሁን እንጂ፤ የሚገባንን ስጦት በማለት ማንንም አልተጫኑም (ቁ.

9)። ስለሆነም ገንዘብን በተመለከተ ማንም ሊያማቸው አይችልም!

7-8 እስቲ በእነዚህ ቁጥሮች ላይ የተገለጹትን የጳውሎስን፤ የሲላስንና የጢሞቴዎስን ባሕርያት እንመልከት። መጋቢዎች፤ ሰባኪዎችና የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችም ምሳሌነታቸውን ሊከተሉ ይገባል። እነዚህ ሐዋርያት ወንጌልን ብቻ አልነበረም ለተሰሎንቄ ሰዎች ያካፈሉአቸው፤ ሕይወታቸውንም ለጥተዋቸዋል (2ቆሮ. 12:15፤ 1ዮሐ. 3:16)።

9 ጳውሎስ በሐዋርያዊ ተልዕኮው በሚሄድበት ስፍራ ሁሉ፤ ሠርቶ በሚያገኘው ገንዘብ ራሱን መደገፍ ልማዱ ነበር። ከመሠረታቸው አብያተ ክርስቲያናት ገንዘብን ወይም ሌላ ዓይነት እርዳታን አይጠይቅም ነበር (ሐዋ. 18:3፤ 20:33-34፤ 2ተሰ. 3:8)።

10-12 ስለ ጳውሎስ፤ ሲላስና ጢሞቴዎስ ባሕርይ እዚህ ላይም እንደገና እንመለከታለን። ሁሉም ክርስቲያን መሪዎች ምሳሌነታቸውን ሊከተሉ ይገባል።

እግዚአብሔር መንግሥቱንና ክብሩን እንድንካፈል ነው የጠራን (ቁ. 12) በክርስቶስ ስናምን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንገባለን፤ ማለትም በእግዚአብሔር ግዛትና ሥልጣን ሥር እንሆናለን። ክርስቶስ ዳግም ሲመለስ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር ክብር እንገባለን (1ጴጥ. 5:10)።

እዚህ ላይ ግን አንድ ነገር መዘንጋት የለብንም፤ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ክብር መግባት የተሰጠን መብታችን ከሆነ፤ የጠራን አምላክ ደስ በሚሰኝበት ሁኔታ መኖር ደግሞ ገዴታቸው ነው! ወደ መንግሥቱና ክብሩ መግባት የምንፈልግ ከሆነ፤ የጠራንን አምላክ ደስ የሚያሰኝ ሕይወት ሊኖረን ይገባል። እንደዚያ ካልሆነ ግን የምንቀበለው ክብርን ሳይሆን ቅጣትን ነው።

የተሰሎንቄ ሰዎች የጳውሎስ ክብር ናቸው (2:13-20)

13 የተሰሎንቄ ሰዎች የጳውሎስን መልእክት የተቀበሉት ልክ እንደ እግዚአብሔር ቃል ነበር። የጳውሎስም ዓላማ የሰውን ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቃል ማስተላለፍ ነበር። ስለዚህም አድማጮቹ ትምህርቱን ልክ ከእግዚአብሔር እንዳመጣ አድርገው እንደሚቀበሉት ተስፋ ነበረው (1ቆሮ. 2:4-5፤ ገላ. 1:11-12)።

የእግዚአብሔር ቃል በሚያምኑ ሰዎች ውስጥ የሚሠራ ሕያው ቃል ነው (ዕብ. 4:12፤ 1ጴጥ. 1:23)።

14 ክርስቲያኖች ስለ ክርስቶስ መከራን ለመቀበል መዘጋጀት አለባቸው (2ጢሞ. 3:12)። እምነታችን የሚፈተነውም በመከራ ውስጥ ነው (ያዕ. 1:2-3፤ 1ጴጥ. 1:6-7)። ስለዚህም ጳውሎስ የተሰሎንቄ ሰዎች እምነት እውነተኛ እንደሆነ እርግጠኛ ነው፤ ምክንያቱም፤ ምንም እንኳ ብዙ መከራ ቢደርስባቸውም በእምነታቸው ጸንተዋል።

የተሰሎንቄ ሰዎች፤ በይሁዳ አገር የሚገኙትን በኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብያተ ክርስቲያናት የሆኑትን መሰለዋል። ይሁዳ የእስራኤል ደቡባዊ አውራጃ ስትሆን፤ ዋና ከተማዋም ኢየሩሳሌም ናት። በይሁዳ የነበሩት አብያተ ክርስቲያናት ከአይሁዳውያን ጽኑ ሰደት ይበርሳቸዋል። ከዋናዎቹ አሳዳጆች አንዱም ራሱ ጳውሎስ ነበር (ሐዋ. 8:1-3)። የይሁዳ አብያተ ክርስቲያናት ሰደትን በጽናት እንደተቀበሉ ሁሉ፤ የተሰሎንቄ ሰዎችም ሰደትን በጽናት ተቀብለዋል። በዚህ መንገድ የተሰሎንቄ ሰዎች የይሁዳ ክርስቲያኖችን መሰለዋል።

15-16 በሄደበት ሁሉ አይሁድ ጳውሎስን በጽኑ ይቃወሙት ነበር (ሐዋ. 9:23፤ 13:45፤ 14:19፤ 18:12፤ 21:27)። በተለይም የጠሉት ደግሞ በአንድ ወቅት የእነርሱ ሃይማኖት ተከታይ ስለነበርና አሁን ግን ክርስቲያን በመሆኑ ነበር። በእነርሱ ዓይን ጳውሎስ ከእውነት መንገድ ስቶአል፤ እንደ ከሃዲም ይቆጠራል።

አይሁድ ጌታ ኢየሱስን ገድለዋል (ቁ. 15)፤ ማለትም በሮማዊው ባለሥልጣን ፊት ኢየሱስን ከሰሱት፤

3 አንዳንድ የጽሑፍ ቅጽ ሕጎች ይህ ስለ ሐዋርያት የሚናገረውን ክፍል ከቁጥር 6 ጋር ያያይዙታል።

እንዲገድለው ወተወቁት (ማር. 15፡11 ሱሐ. 18፡281 የሐዋ. 2፡22-23)። ከዚህም የተነሳ፤ ለኢየሱስ ሞት ተጠያቂዎች ናቸው። አይሁድ የራሳቸውንም ጎረቤት ገድለዋል (ሐዋ. 7፡51-52)። ሐዋርያትን በሄዱበት ሁሉ ይቃወሙአቸውና ከዚያም ስፍራ ለማስወጣት ይሞክሩ ነበር (ሐዋ. 13፡501 17፡51 13-14)። እውሎስ ለአረማውያን ወንጌልን እንዳይሰብክ ለመከልከልም ሞከረዋል። አይሁዶች እንዲህ በማድረጋቸው የተቃወሙት እግዚአብሔርን ነው። ስለዚህ የእግዚአብሔር ቁጣ መጥቶባቸዋል ይላል እውሎስ (ቁ. 16)። እዚህ ላይ እውሎስ የሚናገረው ስለ መጨረሻው ቀን ፍርድ ነው። የእግዚአብሔር ፍርድ ለአይሁዳውያን የሚገለጸው በቁጣ መልክ ነው። የእግዚአብሔር ቁጣ በእነርሱ ላይ እንደሚገለጽ በጣም እርግጠኛ ከመሆኑ የተነሳ፤ እውሎስ ልክ በዚያው ጊዜ እንደተፈጸመ አድርጎ ነበር የጻፈው። በእርግጥም አይሁድ ከሃያ ዓመት በኋላ የእግዚአብሔርን ቁጣ በጥቂቱም ቢሆን ቀምለዋል። እውሎስ ይህን ከጻፈ ሃያ ዓመት በኋላ፤ ዋና ከተማቸው ኢየሩሳሌም በሮማውያን ሠራዊት ጨርሶ ተደመሰሰች፤ ከሞት ያመለጡትም በዓለም ሁሉ ተበታተኑ። 17-18 እዚያ የነበሩት ተቃዋሚዎች ከተማይቱን ለቅቆ እንዲወጣ ስላስገደዱት እውሎስ ከተሰሎንቄ ሰዎች ተለይቶአል (የሐዋ. 17፡5-9)።

ሰይጣን ምንጊዜም ቢሆን የእግዚአብሔርን አገልጋዮች ይቃወማል፤ የእግዚአብሔርንም ሥራ እንዳይሠሩ ሊያግዳቸው ይሞክራል። በዓለም ያለው ነገር ሁሉ ከእግዚአብሔር ሥልጣን ሥር ነው፤ ሰይጣን ራሱም እንኳ ከእግዚአብሔር ፍጹም ሥልጣን ሥር ነው። ሆኖም ሰይጣን ትልቅ ኃይል እንዳለው መካድ አይቻልም፤ የእግዚአብሔርን ሥራ ለማሰናከል የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል። ለመቻሉ ለምን ነበር እውሎስ ወደ ተሰሎንቄ መመለስ ያልቻለው? ምክንያቱም ከከተማ የወጣው፤ እያሰንንና ሌሎች የተሰሎንቄ አማኞችን ሞት አስጠርቶአቸው ነበር (የሐዋ. 17፡9)። እውሎስ በተሰሎንቄ ከተማ ከተገኘ ደግሞ፤ ዋስትናው ይፈርሳል፤ ኢየሱስና ጓደኞቹም ችግር ላይ ይወድቃሉ። ስለዚህም በዚያ ዋስትና መሠረት እውሎስ ወደ ከተማቸው እንዳይመለስ ባለሥልጣናቸው አገዱት። 19-20 እውሎስ በጌታ ኢየሱስ ፍርድ ወንበር ፊት ሲቆም፤ የተሰሎንቄ አማኞች ከብር፤ ደስታና የድል አክሊል ይሆኑለታል (ፊል. 2፡161 4፡1)። እውሎስ በነበረበት ዘመን በሩሜ ውድድር ላሸነፉ ሁሉ ከልዩ ዓይነት አበባ ወይም ቅጠል የተሰነገነ «አክሊል» ይሰጣቸው ነበር። የእውሎስ አክሊል ግን በቀላሉ እንደሚጠወልገው የአበባ ወይም የቅጠል አክሊል ዓይነት ሳይሆን፤ ለዘላለም የሚኖር ነው። የእያንዳንዱ አማኝ አክሊልም እንዲሁ ዘላለማዊ ነው (1ቆሮ. 9፡24-25)።

ምዕራፍ 3

ጢሞቴዎስ ቤተክርስቲያንን አበረታታ (3፡1-13)

1 እውሎስ፤ ከተሰሎንቄ ወደ ቢርያ ተወሰደ። ከዚያ ደግሞ የግሪክ ዋና ከተማ ወደ ሆነቸው አቴና ሄደ (ሐዋ. 17፡13-15)።

እውሎስ በተሰሎንቄ ለነበሩት አዳዲስ አማኞች በጣም ያስብላቸዋል። ከዚያ የወጣው በአስቸኳይ እንዲወጣ ተገድዶ ነበር። ስደት የደረሰባቸው 175 በእምነታቸው ሕፃናት እያሉ ነበርና እውሎስ አጠገባቸው ሆኖ ሊረዳቸው አልቻለም። በእምነታቸው ለመጽናት ወይም ላለመጽናታቸው እርግጠኛ ስላልነበር እውሎስ ስጋት አድርጎታል።

2 ስለዚህም እንዲያጽናናቸውና በእምነትም እንዲበረቱ እንዲመከራቸው ጢሞቴዎስን ላከው።

3-4 የተሰሎንቄ ሰዎች ፊትና እንደሚመጣ አውቀዋል። እውሎስ ያስጠነቀቃቸውም እንዲሁ እንደሚሆን ነበር። እንደተነገራቸውም ፊተና መጥቶአል። ስለዚህም የተሰሎንቄ ሰዎች መገረም ወይም ከእምነታቸው መናወጥ የለባቸውም። መከራ የተወሰነልን ዕጣ ነው፤ ይሁን እንጂ፤ እንደዚህ ዓይነቶቹ መከራዎች ለእኛው ለራሳችን ጥቅም ነው የሚሆኑት (ሮሜ

5፡31 ያዕ. 1፡2-31 1ኢጥ. 3፡2-13)። በዚህ ምድር ስለ ክርስቶስ መከራን የተቀበሉት በመንግሥተ ሰማይ የከብሩ ተከፋዮች ይሆናሉ (ማቴ. 10፡221 የሐዋ. 14፡221 ሮሜ 8፡17-181 2ኢጥ. 2፡12)።

ስለሆነም ስለ ክርስቶስ በሚደርስብን መከራ ሁሉ ደስ ይበለን፤ ምክንያቱም በመንግሥተ ሰማይ ሽልግታችን ታላቅ ይሆናል (ማቴ. 5፡10-121 ሱሐ. 16፡33)።

5 እዚህ ላይ እውሎስ ፈታኝ የሚለው ሰይጣንን ነው (ማቴ. 4፡3፡10)። ሰይጣን አማኞችን፤ ከእምነታቸው ለማናወጥ ይፈትናቸዋል። ሰይጣን ሁሉም ሥራ ላይ ነው። በተለይም ደግሞ በቅርቡ ከመንግሥቱ ያመለጡትንና ገና በእምነት ያልጠነከሩ አዳዲስ አማኞችን ለማጥቃት ይጥራል።

ሰይጣን አማኞችን ወደ ፈተና በማግባት ሥራውን ይሠራል (ማቴ. 6፡13)። ፈተና ብዙ ዓይነት መልክ አለው። ለምሳሌ ያህል፤ አንድ አዲስ አማኝ 'ቀደም ከነበረበት ሃይማኖት ጋር የተያያዙ አንዳንድ ሥርዓቶችን እንዲፈጽም ተፅዕኖ ሊደረግበት ይችላል። ፈቃደኛ ካልሆነ ደግሞ የቤተሰቤን ውርስ አጣለሁ የሚል ሥጋት ያድርጋል። ስለዚህም ወደ ኋላ ይመለስና ቀድሞ ያመልካቸው የነበሩትን አርጌ አማልክትን ማምለክ ይጀምራል። እንዲህ ያለውን ፈተና ግን መቃወም አለበት። ሰማያዊ ርስትን ከማጣት ይልቅ ምድራዊ ሀብትን ማጣት ይሻሰናል።

እስራትን፤ ከሥራ መባረርን፤ የጓደኞች መሳቂያ መሆንንና የመሳሰሉ ፈተናዎችም አዳሲን አማኝ ሊገጥሙት ይችላሉ። እነዚህ ፈተናዎች በሙሉ የሚመጡት ከሰይጣን ነው። ሆኖም በዘላለማዊ እቅዱ መሠረት እምነታችንን ለማጠናከር እነዚህ ፈተናዎች እንዲመጡ የሚፈቅደው ራሱ እግዚአብሔር ነው።

ጥርጥርን፤ ፍርሃትን፤ ሕመምን ወዘተ የመሳሰሉ ሌሎች ፈተናዎችም ሞልተዋል። እምነታችንን ለማጥፋትና ክርስቶስ በሕይወታችን የሚያደርገውንም ሥራ ለማሰናከል ሰይጣን በተለያዩ ፈተናዎች ይጠቀማል (ማቴ. 13፡391 ማር. 4፡151 ሉቃ. 22፡31 1ቆሮ. 7፡51 2ቆሮ. 4፡41 12፡71 2ተሰ. 2፡9)።

ይሁን እንጂ ይህ ታላቅ ጠላት፤ ሰይጣን በኢየሱስ ክርስቶስ ተሸንፎአል (ቆላ. 2፡15)። እኛም ብንሆን በክርስቶስ ብርታትና በእምነት ጋሻ ሰይጣንን ማሸነፍ እንችላለን (ኤፌ. 6፡16)።

6-7 የአንድ እውነተኛ መጋቢ ዋና ሥራ፤ ሰዎችን ወደ ክርስቶስ መምራትና በእምነትና በፍቅር እንዲያድጉ መርዳት ነው። መጋቢው ወይም ሰባኪው ለአዲስ ክርስቲያን እንደ ወላጅ ናቸው (ገላ. 4፡191 1ተሰ. 2፡8፡11)። ለዚህም ነበር መንፈሳዊ ልጆቹ ስለሆኑት የተሰሎንቄ ሰዎች የምሥራች ሲሰማ እውሎስን ደስ ያለው።

ለእውሎስ ስለ ተሰሎንቄ ሰዎች እምነትና ፍቅር የምሥራቹን ያመጣለት፤ ጢሞቴዎስ መሆኑን ያስተውሏል (ቁ. 6)። እምነትና ፍቅር በሕይወታችን ውስጥ በጣም አስፈላጊ የሆኑ ሁለት ነገሮች ናቸው። የክርስትናን ሕይወት በሁለት ቃላት ብቻ እንድንገልጽ ብንጠየቅ እምነትና ፍቅር በሚሉት ቃላት መግለጽ ይቻላል (ገላ. 5፡6 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

8 የእናንተ በጌታ ኢየሱስ ጸንቶ መኖር፤ ለእኛ ሕይወታችን ነው። በአንድ በኩል እውሎስ ለእኔ ሕይወት ግለት በክርስቶስ መኖር ነው ብሏል (ፊል. 1፡21)። በሌላ በኩል ደግሞ እውሎስ በመንፈስ ልጆቹ አማካይነት «በሕይወት ይኖራል»። በጌታ ከጠነከሩ ለእውሎስ በ«ሕይወት» የመኖር ያህል ሆኖ ነበር የሚለማው።

9-10 በእምነታቸው የጎደለውን ለመውላት፤ እውሎስ የተሰሎንቄን ሰዎች እንደገና ለመጎብኘት ፈልጎ ነበር (ሮሜ 1፡11)። እነዚህ አዳዲስ አማኞች ተጨማሪ መንፈሳዊ ጥበብ ጠንካራ ምግብና (ዕብ. 5፡13-141 6፡1) በክርስቶስ ማደግም ያስፈልጋቸዋል (ኤፌ. 4፡12-13)።

11 እዚህ ላይ እውሎስ እግዚአብሔርን አምላካችንና አባታችን ይለዋል። ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን «አባታችን» ብሎ የመጥራት መብት ተሰጥቶአቸዋል። እግዚአብሔር

የሁሉም ሰዎች ፈጣሪ እንጂ የሁሉም ሰዎች አባት አይደለም። እግዚአብሔር አባትነቱ በክርስቶስ በማመናቸው ምክንያት ወደ ቤተሰቡ ለተቀበላቸው ሰዎች ብቻ ነው (ሮሜ 8፡15-16፤ ገላ. 4፡6-7)።

ጳውሎስ የተሰሎንቄ መንገዱን እግዚአብሔር እንዲያቀናጥ ይጸልያል። ጳውሎስ እዚህና እዚያ የሚሄደው በራሱ ምኞት ወይም እቅድ አልነበረም። የሚንቀሳቀሰው፣ በእግዚአብሔር ምሪትና ባዘጋጀለት መንገድ ብቻ ነበር።

12 ጳውሎስ፣ እግዚአብሔር ተሰሎንቄ ሰዎች ፍቅርን እንዲጨምር ይጸልያል። እኛ ክርስቲያኖች ሁሌም በመንፈሳዊ ባሕርያችን መጨመርና ማደግ እንጂ፣ በሕይወታችን መጫጨትና ባለንበት ሁኔታ ብቻ መሆን የለብንም። ማደግ አለብን፤ አለበለዚያ ግን እንሞታለን። የፍቅራችን ማደግ ከእርስ በርስ መዋደድ አልፎ፣ ሌሎችንም እንኳ እስከ መውደድ መድረስ አለበት።

13 ልባችሁ ነቀፉ የሌለበትና ቅዱስ እንዲሆን ያበርታችሁ። የአንድ ሰው ልብ መበርታት ማለት፣ የእምነቱ መበርታት ማለት ነው (1ቆሮ. 1፡8)። ግባችን ነቀፉ የሌለበትና ቅዱስ መሆን ነው፤ ከዚህ ውጭ ግን እግዚአብሔር አይረካብንም (ማቴ. 5፡8፤ 48፤ ኤፌ. 1፡4 እና ገላጶሎ 3፡12)። ቅዱስ መሆን ማለት እግዚአብሔር «መለየት» ማለት ነው። ለዚህ ነው ክርስቲያኖች በአዲስ ኪዳን ውስጥ «ቅዱሳን» ተብለው የሚጠሩት።

በአዲስ ኪዳን ውስጥ መላእክትም ቅዱሳን ተብለዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር ሲመለስ መላእክትም አብረውት ይሆናል (ማር. 8፡38፤ 2ተሰ. 1፡7)። በሰዎች ሁሉ ላይ ለመፍረድ ኢየሱስ ይመጣል (ዮሐ. 5፡22፤ 2ጢ. 4፡1)። ስለዚህም አንድ ቀን በፍርድ ወንበር ፊት እንደምንቆም እያስታወስን በክርስቶስ ኃይል ነቀፉ የሌለብንና ቅዱሳን እንድንሆን ናፍቆታችን ይሁን (ሮሜ 14፡10፤ 2ቆሮ. 5፡10፤ 1ዮሐ. 2፡28)።

ምዕራፍ 4

እግዚአብሔርን ደስ ለማለኝት መኖር (4፡1-12)

1-2 የሰው ሕይወት የመጨረሻ ዓላማ አንድ ብቻ ነው፤ እርሱም እግዚአብሔርን ማስደስትና ማከበር ነው። እግዚአብሔርን ደስ በማለኝት እንዲኖሩ ጳውሎስ የተሰሎንቄ ሰዎችን አስተምሮአቸው ነበር። አሁን ደግሞ ይበልጥ በዚያ ሕይወት እንዲያድጉ ይመከራቸዋል (ቁ. 1)። በ1ኛ ተሰሎንቄ 3፡12 እንዳደረገው ሁሉ በጌታ እንዲያድጉ ጳውሎስ መንፈሳዊ ልጆቹን ይመከራቸዋል።

የሚናገረውም በራሱ ሥልጣን ሳይሆን በጌታ ኢየሱስ ሥልጣን እንደሆነ ጳውሎስ የተሰሎንቄን ሰዎች ያሳስባቸዋል።

3 ለመሆኑ እግዚአብሔርን የሚያስደስተው ምን ዓይነት ሕይወት ነው? እግዚአብሔርን የሚያስደስተው የቅድስና ሕይወት ነው (ቁ. 7)። እንድንቀደስ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። የመረጠንም ቅዱሳንና ነቀፉ የሌለብን እንድንሆን ነው (ኤፌ. 1፡4)። እግዚአብሔርን የሚያዩት ቅዱሳንና ልብ ንጹሐን ብቻ ናቸው (ማቴ. 5፡8፤ ዕብ. 12፡14)። «እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ» ይላል እግዚአብሔር (1ኢጥ. 1፡15-16)።

... ከዝሙት ራቁ። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን ግሪኮች ዝሙትን በጣም አቅልለው እንጂ አክብረው አይመለከቱትም ነበር። ማንኛውንም ዓይነት ዝሙት ይፈጽማሉ። ስለዚህም እነዚህን በተሰሎንቄ የነበሩ አዳዲስ ግሪካውያን አማኞች ማኅበረሰባቸው አቅልሎ ከሚያየው የዝሙት ኃጢአት እንዲርቁ ይነግራቸዋል (ኤፌ. 4፡17-19፤ 1ኢጥ. 1፡14)። እግዚአብሔር በማንኛውም የዝሙት ኃጢአት ላይ ይፈርዳል። የተሰሎንቄ ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግ መከተልና እርሱንም ደስ የሚያሰኘውን ማድረግ አለባቸው (1ቆሮ. 6፡18-20፤ ገላ. 5፡19፤ ኤፌ. 5፡3፤ 5)።

4 ከእናንተ እያንዳንዱ የገዛ ሰውነቱን በቅድስናና በከብር ጠብቆ መያዝን ይወቅ። እያንዳንዱ ክርስቲያን ሥጋዊ ፍላጎቱን በተለይም ደግሞ ፍትወቱን መቆጣጠር መቻሉ በጣም አስፈላጊ ነው። ሰውነታችንን በቅድስናና በከብር መያዝ አለብን። ንጹሕ ያልሆነና ቅድስና የሌለው ነገር ሰውነታችንን ያረካል፤ የጌታንም ከብር ያገድፋል። የክርስቶስ እንጂ የራሳችን አለመሆናችንን መዘንጋት የለብንም (1ቆሮ. 6፡19)።

5 እዚህ ላይ ጳውሎስ አረማውያን ሲል በክርስቶስ የማያምኑ ሰዎችን ማለቱ ነው። ክርስቲያኖች እንደ «አረማውያን» መኖር የለባቸውም። አረማውያን የሚኖሩት በፍትወት ምኞት ነው፤ እግዚአብሔርንም አያውቁም። ሆኖም እግዚአብሔር ራሱን ለሰዎች ሁሉ ገልጦአልና እግዚአብሔርን ላለማወቃቸው አንድም የሚያቀርቡት ምክንያት የላቸውም (ሮሜ 1፡18-20)። ይሁን እንጂ፣ አረማውያን የእግዚአብሔርን እውቀት ንቀዋል። ስለዚህም እግዚአብሔር ርኩሳት ለምሳሌ ለከፋ ምቹታቸውና (ሮሜ 1፡24) ለማይረባ እእምሮ አላልፎ ሰጣቸው (ሮሜ 1፡28)።

6 ... በዚህ ነገር፣ ማለትም በዝሙት ርኩሳት ማንም ወንድሙን አይበድል ወይም አያታልል። ለምሳሌ ያህል፡ ከሌላ ሰው ሚስት ጋር ብናመነዝር ያንን ሰው በድለነዋል። ከአንዲት ካላገባች ሴት ጋር ዝሙት ብንፈጽም የበደለነው እርስዎን ብቻ ሳይሆን፣ ወደፊት የሚያገባችን ሰው ጭምር ነው። እንደዚህ የሚያደርገውን ሰው ደግሞ እግዚአብሔር ይቀጣዋል (ኤፌ. 5፡5-6፤ 2ተሰ. 1፡8፤ ዕብ. 13፡4)።

7 እዚህ ላይ ጳውሎስ የቁጥር 3ን አሳብ በድጋሚ ያቀርባል። እኛ ራሳችንን ብንሆን በመጀመሪያ የተቀደሰ ሕይወት ለመኖር ውላጅ እንዳልነበረን ያስተውሏል። ገና ከመጀመሪያው የጠራን እግዚአብሔር ራሱ ነው። እኛ ኃጢአተኞች ሆነን ሳለ ክርስቶስ በእኛ ምትክ ምታታል (ሮሜ 5፡8)።

በአንድ መንገድ በክርስቶስ በማመናችን በእግዚአብሔር ፊት ተቀድሳል፤ ጸድቀናል (ሮሜ 3፡24፤28)። በሌላ መንገድ ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ያንን የተቀደሰ ሕይወት አብዝተን መኖር አለብን። ይህ የእኛ ኃላፊነት ነው። ቅዱሳን እንድንሆን እግዚአብሔር ከመረጠን ያንን ቅድስና በሕይወታችን ለመግለጥ መወሰን አለብን (ኤፌ. 5፡3)።

8 ይህን ምክር የሚቃወም ማለትም ጳውሎስ ከላይ በተመለከተው ቁጥር የሰጠውን ትምህርት የሚቃወም፣ እግዚአብሔርን ራሱን መቃወሙ ነው፤ በእግዚአብሔር ላይ ማመጹ ነው። በውስጣችን እንዲኖር እግዚአብሔር የሰጠንን መንፈስ ቅዱስን «እናሳዝናለን» (ኤፌ. 4፡30) የቀደሰን መንፈስ ቅዱስ ራሱ ነው (2ተሰ. 2፡13)። ስለዚህም መንፈስ ቅዱስን «የምናሳዝን» ከሆነ፣ የቅድስና ሕይወታችን ይቋረጣል፤ ራሳችንንም ከእግዚአብሔር እንለያለን። የተሰሎንቄ ሰዎችም ሆኑ እኛ ራሳችንን ከክርስቶስ መመለስና ሁለንተናችንን እግዚአብሔርን ደስ ለሚያሰኝ ነገር ማዋል አለብን።

9-10 በአዲስ ኪዳን የተጠቀሰው ፍቅር መንፈሳዊ ፍቅር ነው። የእግዚአብሔር ፍቅር ነው። በክርስቶስ ስናምን በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት እግዚአብሔር ፍቅሩን ወደ ልባችን ያፈስሳል (ሮሜ 5፡5)።

ኃጢአተኛና የማይገባን ሆነን ሳለ እግዚአብሔር ወደደን (ሮሜ 5፡8፤ 1ዮሐ. 4፡9-10)። እግዚአብሔር እንደ

4 አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅጂዎች የገዛ ሰውነቱን በቅድስናና በከብር ጠብቆ መያዝን ይወቅ በሚለው ምትክ «ከሚስቱ ጋር መኖር፤ ይወቅ» ወይም «ሚስት ግግትን ይወቅ» በሚል ተጠቅመዋል። የጥንቱ ግሪክ በኩሪ ጽሑፍ ከእነዚህ አንዱን ማለቱ ሊሆን ይችላል፤ የትኛው እንደሆነ ግን በትክክል መተርጎሙ ያስቸግራል። ይሁን እንጂ፣ በየትኛውም ትርጉም ብንጠቀም የእውሉስ መሠረታዊ አሳብ ያው ነው። ሰው ሥጋዊ ፍትወቱን መቆጣጠር አለበት። ይህንን የምናደርግበት ተፈጥሮአዊ መንገድ እግዚአብሔር ሰጥቶናል። ይኸውም ሚስትን ግግባትና ከእርስዎም ጋር ተከባብሮ መኖር ነው (1ኢጥ. 3፡7)።

5 አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅጂዎች ይቀጣል በሚለው ምትክ «ይበቃላል» በሚለው ተጠቅመዋል፤ ይህም የግሪኩ በኩሪ ጽሑፍ የቃል በቃል ትርጉም ነው። ትርጉሙ ግን ያው ነው።

ወደደን ሁሉ እኛም የቅርብ ሰዎቻችንንም ሆነ ጠላቶቻችንን (ማቴ 5:44) ይልቁንም ደግሞ እንዲሁም ክርስቲያን ወንድሞቻችንን እህቶቻችንን መውደድ አለብን (1ተሰ. 3:12) 1ዮሐ. 4:11)። ይህ ኢየሱስ የሰጠን ሦስተኛው ታላቅ ትእዛዝ ነው (ዮሐ. 13:34)። ክርስቲያን ወንድሞቻችንን እህቶቻችንን በመውደድ ለዚህ ለሦስተኛው ትእዛዝ ስንገዛ፣ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መሆናችንን ሰዎች ሁሉ ያውቃሉ (ዮሐ. 13:35)። ወንድማችንን የምንወድ ከሆነ ከምት ወደ ሕይወት እንደተሸጋገርን እናውቃለን (1ዮሐ. 3:14)።

11-12 እዚህ ላይ ጳውሎስ ለሁላችንም የሚሆን በጣም ጠቃሚ ምክር ይሰጠናል። በጸጉታ ሰመናር እንድትጣጣሩ ይላል (ቁ. 11)። ይህም ማለት ሕይወታችሁ በቅሬታ፣ በሁከትና በሥጋት እንዳይዋላ ጣሩ ማለት ነው። ከዚያ በኋላ ደግሞ ጳውሎስ . . . የራሳችሁን ጉዳይ እንድታሰቡ ይላል። ይህም ማለት ሁልጊዜ ሌሎችን የምትነቅቱ አትሁኑ፤ በሌሎች ጉዳይም ጣልቃ አትግቡ ማለት ነው። እንደገናም በገዛ እጃችሁ እንድትሠሩ ይላል። ይህንንም ሲል ለኑሮ የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ ሠርታችሁ አግኙ ማለት ነው። ምናልባትም በዚህ ምክሩ የተሰሎንቄ ሰዎች ሳይገረሙ አልቀረም፤ ምክንያቱም አብዛኞቹ ግሪኮች በከፍተኛ ደረጃ የተማሩ ሰለበሮች በእጃቸው መሥራትን ይጸዩሉ። እንዲህ ዓይነት ሥራዎችን ባረያዎቻቸውን ነበር የሚያሠሩት፤ ጳውሎስ ግን በገዛ እጃችሁ ሥሩ፤ ይላቸዋል (2ተሰ. 3:11-12)።

ክርስቲያኖችም እንደ ተሰሎንቄ ሰዎች በከፍተኛ ደረጃ ሲማሩ የጉልበት ሥራን ዝቅ አድርገው ይመለከታሉ፤ ለምሳሌ ያህል እርሻንና ማንኛውንም የእጅ ሥራ። እንዲህ መሆን ግን የለበትም። ጳውሎስ ለኑሮው ድንኳን ይሰፋ ነበር (የሐዋ. 18:3)። ኢየሱስ ራሱም ቢሆን በአናጢኒት ሠርቶአል (ማር. 6:3)።

በማንኛውም በዕለት ተዕለት ኑሮአችን ሁሉ በሌሎች ማለትም በማያምኑት ዘንድ የምንከበር ሰዎች መሆን አለብን (ቁ. 12)። በሁሉም ነገር የምንከበርና የምንመለከት መሆን አለብን። ሰነፎች፣ ጊዜአችንን በከንቁ የምናባክንና በተራ አሉባልታ የምንጎለብጥ መሆን የለብንም። ከዚያ ይልቅ እግዚአብሔር በሰጠን ሥራ መታጋት አለብን። የሌላውን እርዳታ ወይም ልግስና በፍጹም መጠበቅ የለብንም። ከእግዚአብሔር በቀር በማንም ጥገኛ መሆን የለብንም።

የጌታ መምጣት (4:13-18)

13 የተሰሎንቄ ሰዎች ከመሞታቸው በፊት ክርስቶስ እንደሚመለስ ያስቡ ነበር። ይሁን እንጂ፣ ጥቂት የተሰሎንቄ አማኞች በቅርቡ ሞተዋል። ስለዚህም ተደናግጠዋል፤ የሞቱት ሰዎች ዕጣ ፈንታ ምን እንደሚሆንም ለማወቅ ፈልገዋል። በዚህ ክፍል ደግሞ ጳውሎስ ለጥያቄአቸው መልስ ይሰጣል።

ጳውሎስ ያንቀላፋት ሲል የሞቱትን አማኞች ማለቱ ነበር። ለዘላለም እንደሞቱ አይቀሩም። እኛ ክርስቲያኖች ይህ ምድራዊ አካላችን ከሞተ በኋላ እንደገና እንደምንኖር የተረጋገጠ ተስፋና እምነት አለን። ስለዚህም የተሰሎንቄ ሰዎች ስለሞቱት ሰዎች ምንም ዓይነት አሳብና ስጋት ሊኖራቸው አይገባም። እርግጥ ነው አሁን «እንቀላፍተዋል» በኋላ ግን «ከእንቅልፋቸው ይነቃሉ»።

በእንድ መልኩ ስንመለከተው ለሞቱ አማኞች ማዘን የለብንም ማለት ነው። በሞት ለተለየን አማኝ ማዘን የተፈጥሮ ጉዳይ ነው። ይሁን እንጂ፣ የዘላለም ሕይወት ተስፋችን ሀዘናችንን ሊያሸንፈው ይገባል። አማኝ ወገኖቻችን በክርስቶስ እጅ ስለሆኑ ደስ ይበለን።

14 ለመሆኑ ከሞት እንደምንነሣ እንዴት እናውቃለን? ክርስቶስ ራሱ ሞት ተነሥቶአልና እኛም ሞቱን እንደምንነሣ እናውቃለን። ኢየሱስ ሞት ከተነሣ (ለዚህም እርግጠኞች ነን) እኛ ራሳችንም ብንሆን ከሞትን በኋላ በእርግጥ እንነሣለን (ሮሜ 8:11፤ 1ቆሮ. 15:17-18፤ 20፤ 22-23፤ 2ቆሮ. 4:14)።

15 እዚህና ቁጥር 16 ላይ እንደተገለጸው ክርስቶስ ዳግም ሲመለስ ያንቀላቱ አማኞች (የሞቱ) ከሞት ይነሡና ቀድመው ወደ ሰማይ ይሄዳሉ። ከእነርሱ በኋላ ደግሞ በሕይወት ያሉት ወደ ሰማይ ይወሰዳሉ። ስለዚህም የሞቱ

አማኞች በሕይወት ካሉት ቀድመው መንግሥተ ሰማይ ስለሚገቡ ምንም ኪሣራ የለባቸውም ማለት ነው! ስለዚህም የተሰሎንቄ ሰዎች ስለሞቱት አማኞች ስጋት ሊኖራቸው አይገባም።

ጳውሎስ ይህንን የሚጽፈው ከጌታ በተቀበለው ቃል መሠረት እንደሆነ ይናገራል። በጠቅላላው አዲስ ኪዳን ውስጥ ይህን ጉዳይ አስመልክቶ የጌታ ቃል የተጠቀሰው እዚህ ላይ ብቻ ነው።

16 በዚህ ቁጥር ላይ ክርስቶስ ዳግም ሲመለስ ምን እንደሚሆን ጳውሎስ በአጭሩ ይዘረዝራል (ማር. 13:24-27፤ ዮሐ. 5:28-29፤ 1ቆሮ. 15:51-52 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

17-18 ክርስቶስ ሲመለስ በሕይወት የምንገኘው እንነጠቅና ወደ መንግሥተ ሰማይ እጃቸውን ጊዜ በሕይወት የነበሩት ከሞቱት ጋር ይገናኛሉ፤ ከዚያ በኋላ ለዘላለም ከጌታ ጋር ይኖራሉ። ስለዚህ ስለዚህ ቃል እርስ በርሳችሁ ተጽናኑ (ቁ. 18)።

ክርስቶስ ዳግም ሲመለስ ምን እንደሚሆን አዲስ ኪዳን በዝርዝር አይነግረንም። እንዲያውም ይህን ጉዳይ አስመልክቶ የሚሰጠን በጣም ውሱን ትምህርት ብቻ ነው። በዚያን ጊዜ የሚሆነውን ሁሉ በዝርዝር አናውቅም፤ ስለዚህም በዚህ ጉዳይ ላይ የተለያየ መላ-ምት ማቅረቡና እርስ በርስ መከራከሩ ዋጋ ቢስ ነው።

ክርስቶስ ዳግም የሚመጣበትን ቀን ማንም አያውቅም። አንድ ነገር ግን እርግጠኛ ሆነን መናገር እንችላለን፤ ይኸውም አማኞች ሁሉ ለዚያ ቀን ተዘጋጅተው መኖር የሚገባቸው መሆኑን ነው (ማር. 13:32-33፤ 1ተሰ. 5:1-2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ጌታ ዳግም ሲመለስ ምን እያደረግን ያገኘን ይሆን?

ምዕራፍ 5

የክርስቶስ ዳግም ምዕዓት (5:1-11)

1-2 ሌባ ከሌሊቱ በስንተኛው ሰዓት እንደሚመጣ ማንም አያውቅም። ሌባ የሚመጣው አዘናግቶ ነው። የጌታ ቀን ማለትም የክርስቶስ ዳግም ምዕዓትም የሚሆነው እንደዚያ ነው (ማቴ. 24:42-44፤ ማር. 13:34-36፤ ዮሐ. 1:7፤ ራዕይ 3:2-3 ይመለከታል)።

በቁጥር 2 ላይ ጳውሎስ የክርስቶስን ዳግም ምዕዓት የጌታ ቀን ይለዋል። በሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎች ደግሞ የፍርድ ቀን ይለዋል (2ኤፕ. 2:9)። ታላቁ የቁጣ ቀን (ራዕይ 6:17) የመዋጀት ቀን (ኤፌ. 4:30) የመጨረሻ ቀን (ዮሐ. 6:39) እና ታላቁ ቀን ተብሎአል (ይሁዳ 6)።

3 ዓለማውያን ስለ ፍርድ ቀን አያስቡም፤ ምንም ደንታ የላቸውም። የሚያስቡት ስለ ዓለምና ዓለም ስለምትሰጠው ደስታ ብቻ ነው። ሁሉም ነገር «ሰላምና ይህና ነው፤ ምንም የሚያሳስብ ወይም የሚያስጨንቅ ነገር የለም» ይላሉ። ሆኖም ጥፋት ወይም የእግዚአብሔር ቁጣ በድንገት ይመጣቸዋል (2ተሰ. 1:9)። በእርጉዝ ሴት ላይ ድንገት ምጥ መምጣቱ እንደማይቀር ሁሉ በክርስቶስ በማያምኑትም ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ድንገት ይመጣቸዋል (ማር. 13:8)።

4-5 የተሰሎንቄ ክርስቲያኖች የጌታን ቀን መፍራት የለባቸውም። የእግዚአብሔር ልጆች፣ የብርሃን ሰዎች፣ የቀንም ሰዎች ናቸው። የእግዚአብሔር ቁጣ የሚመጣበት የፊለማው መንግሥት ሰዎች አይደሉም (ኤፌ. 5:8 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

6-8 በመንፈሳዊ እንቅልፍ ውስጥ እንዳሉት ሰዎች ግን መሆን የለብንም። በመንፈሳዊ እንቅልፍ ያሉት ስለሚመጣው ጥፋት ምንም ግንዛቤ የላቸውም። እንደ ሰከራሞች ማለትም የዚህ ዓለም ምኞትና ፍላጎት እንዳስከራቸው ሰዎችም መሆን የለብንም ከዚያ ይልቅ ግን የብርሃንን የጦር መሣሪያ እንልበስ (ሮሜ 13:12)።

ለመሆኑ መሣሪያችን ምንድነው? እዚህ ላይ ጳውሎስ እንደሚዘረዝረው መሣሪያዎቻችን እምነት፣ ፍቅርና ተስፋ

ናቸው (1ቆሮ. 13፡13 1ተሰ. 1፡3)። በኤፌ. 6፡14-17 ላይ ደግሞ ምንም እንኳ በመሠረታዊ ይዘታቸው ተመሳሳይ ቢሆኑም እዚህ ከዘረዘራቸው በመጠኑ ለየት የሚሉ የጦር መሣሪያዎችን አስፍርዷል። ለሕይወታችን የሚያስፈልጉ መንፈሳዊ ባሕርያትን ለማስረዳት ጳውሎስ ለወታደር አስፈላጊ የሆኑ የጦር መሣሪያዎችን ይዘረዝራል።

በቁጥር 8 ላይ ጳውሎስ ስለ ደጎንነት ተሰፋ ይጠቅሳል። በአንድ በኩል ስንመለከተው አንድ ጊዜ ደጎንነትን አግኝተናል፤ ስለዚህም በተሰፋ የምንጠብቀው ጉዳይ አይደለም። በሌላ በኩል ስንመለከተው ግን ደጎንነትን አላገኘንም፤ መሉ ደጎንነትን፣ የተሟላ ሰማያዊ ርስትን የምናገኘው ክርስቶስ ዳግም ሲመለስ ብቻ ነው። ይህንን የተሟላ ሰማያዊ ርስት ነው በተሰፋ የምንጠብቀው። ተሰፋችን እንደ ሌሎች ሰዎች ተሰፋ አይደለም። የክርስቲያን ተሰፋ የማይጨበጥ ተሰፋ ሳይሆን፣ የተረጋገጠና አስተማማኝ ተሰፋ ነው። ይኸውም ልክ ኢየሱስ ከሞት እንደተነሣ ሁሉ እኛም እንነሳለን፤ ከእርሱም ጋር ለዘላለም እንኖራለን።

9 በዚህ ቁጥር ላይ ጳውሎስ የክርስቶስን ክቡር ወንጌል እጥር ምጥን ባለ አንድ ዐረፍተ ነገር ያስቀምጠዋል። በክርስቶስ ያመኑ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ደጎንነትን ያገኛሉ እንጂ የእግዚአብሔር ቁጣ አይመጣቸውም። እንደ ሌሎች ሃይማኖቶች ከሆነ፣ ሰው ለመዳን መልካም ሥራ መሥራትና አንዳንድ ሕጎችንም መፈጸም አለበት። ሆኖም ደጎንነት ይህን በሚመስል መንገድ አይገኝም፤ ደጎንነት የሚገኘው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ብቻ ነው። እንዲህም ስለተባለ ማንም ቢሆን፡- «ያመንኩት በራሴ ጥረት ነው» በሚል ትምክህት በእምነቱ ሊመከበት አይችልም። እምነት ራሱም ቢሆን የእግዚአብሔር ሰጦታ ነው እንጂ ከሰው አይደለም (ኤፌ. 2፡8)። ጳውሎስ እንደሚለው እግዚአብሔር ለእምነትና ደጎንነትን እንድናገኝ «መርጠናል»። 10-11 ክርስቶስ ስለ እኛ ምሉ (ሮሜ 5፡6-8)። በእኛም ፈንታ የእግዚአብሔርን ቁጣ ተቀበለ (ማር. 10፡45፤ ሮሜ 3፡23-25፤ 5፡9፤ 1ተሰ. 1፡10 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ከእርሱ ጋር በሕይወት እንድናገናኝ ክርስቶስ ስለ እያንዳንዳችን ሞተ። በሕይወት ብንኖር ወይ ብንሞት፣ እርሱ ዳግም ሲመለስ እንነሳለን፤ (ሮሜ 14፡9) ከእርሱም ጋር በመንግሥተ ሰማይ ለዘላለም እንኖራለን። ሃሌ ሉያ!

የመጨረሻ መመሪያዎች (5፡12-28)

12-13 በቁጥር 12 ላይ ጳውሎስ ስለ ቤተክርስቲያን መሪዎች ገለጻ ይሰጥና፤ የተሰሎንቄን ሰዎች እንድታከብሩላቸው እንለምናችኋለን ይላቸዋል። በእናንተ መካከል በሥራ የሚደከሙትን፣ በጌታ አለቆቻችሁንና መከሪዎቻችሁ የሆኑትን እንድታከብሩላቸው ይላቸዋል።

በአንዳንድ አብያተክርስቲያናት ወጣቶችና ብስለት የሌላቸው አንዳንድ ክርስቲያኖች መሪዎቻቸውን አያከብሩም። እነዚህ ብስለት የሌላቸው ክርስቲያኖች የመጋቢዎችን ወይም ደግሞ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችን ጉድለትና ድክመት ይመለከታሉ፤ ለመከሰስና ለመንቀፍም ፈጣኖች ናቸው። በእነርሱ አመለካከት መልካም እንዳደረጉ እርግጠኛ ናቸው። እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ከፍተኛ በደል እየፈጸሙ ነው። አንድ ሌላ በአንድ ቤተክርስቲያን መሪ ላይ የሚነቅፈው ነገር ካለው፤ በእነዚህ ቁጥሮች ላይ እንደሚገባ ማሰብና ማሳሳል አለበት።

በቤተክርስቲያን መሪ ላይ ከስ መስንዘርና መቃወም የሚቻለው በአንድ ሁኔታ ብቻ ነው። ይኸውም መሪው ከእግዚአብሔር ትእዛዞች አንዱን ተላልፎ ሲገኝ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ ያንን መሪ ከመከሰሳችን ወይም ከመቃወማችን በፊት ተፈጸመ ለምንለው በደል የተሟላ መረጃ ሊኖረን ይገባል። እንዲህ ዓይነትን ከስ ለመቀበል ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ታማኝ የዓይን ምስክሮች ያስፈልጋሉ። ተራ አሉባልታዎችና መሠረት የለሽ ሐሜቶችን በፍጹም መስማት የለብንም! (1ጢሞ. 5፡19)።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ለሚያቀርባቸው መመሪያዎች ክርስቲያኖች ታዝዝን ቢሆን ኖሮ በቤተክርስቲያኖቻችን ሰላም በሰፊ ነበር። እነዚህ መሪዎች በጌታ አለቆቻችን መሆናቸውን

ማስታወስ አለብን (ቁ. 12)። ሥልጣናቸው የጌታ ሥልጣን ነውና። ለእኛው ለራሳችን መንፈሳዊ ጠቀሜታ ነው የሚሆነው። መሪዎቻችንን ስንቃወም ክርስቶስን መቃወማችን ነው (ሮሜ 13፡1-3 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ለምንድነው ለመሪዎቻችን ታላቅ አክብሮትና ፍቅር ሊኖረን የሚገባው? (ቁ. 13) ምክንያቱም በሥራ ስለሚደክሙ ነው። ምንም እንኳ ያንን መሪ በግላችን ባንወድደውም፣ ምንም እንኳ ጉድለትና ድክመት ቢኖረውም (ማንኛውም መሪ ጉድለትና ድክመት ሊኖረው እንደሚችል ሳንዘነጋ) በሥራው ምክንያት ታላቅ አክብሮትና ፍቅር ሊኖረን ይገባል። መሪዎቻችንን የምንነቅፍና የምንቃወም ከሆነ ግን ሥራቸውን እንደሚገባ መሥራት አይችሉም። ከዚህም የተነሣ የክርስቶስ ሥራ ይሳዳል። መሪዎችን ለመቃወም መፍራት አለብን! የክርስቶስን ሥራ ማፍረስ ወይም ማሰናከል እንፈልጋለን? (1ጢሞ. 5፡17፤ ዕብ. 13፡17)።

የአንድን መሪ አነጋገር ወይም ሥራ መቃወም አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ፣ በመጀመሪያ ደረጃ ወደዚያ መሪ ሄደን ስለ ጉዳዩ ፊት ለፊት መነጋገር አለብን (ማቴ. 18፡15 እና ገለጻውን ይመለከታል)። አለበለዚያ ግን ክርስቶስን መቃወማችን ነው።

14 ሰነፎችን ገስጹ (1ተሰ. 4፡11 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ፈሪዎችን አደፋፍሮ ደካሞችን እርዱ (ሮሜ 15፡1-2፤ ገላ. 6፡2፤ 1ተሰ. 2፡11-12 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ሰውን ሁሉ ታገሡ (ኤፌ. 4፡2 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

15 ማንም ሰው በከፉ ፈንታ ከፉ እንዳይመለስ ተጠንቀቁ (ማቴ. 5፡38-42፤ 18፡21-22፤ ሮሜ 12፡17፤ 19-21፤ 1ኢጥ. 3፡9 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ይልቅስ ከእናንተ እያንዳንዱ ለሌላው መልካም ሰማድረግ ይታጋ። ጳውሎስ ይህን ሲል ከፉ ላይረጉብን እንኳ መልካም እናድርግ ማለቱ ነው።

16-18 ሁልጊዜ ደስ ይበላችሁ (ፊል. 3፡1፤ 4፡4 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ባለማድረግ ጸልዩ። እያንዳንዱን ቀንና ሰዓት ባለማድረግ በጌታ መደገፍ አለብን። ለአንድ ቀን እንኳ ጸሎት ማድረግ የለብንም (ማቴ. 7፡7-8፤ ኤፌ. 6፡18፤ ፊልጵ. 4፡6 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

በሁሉ ነገር እግዚአብሔርን አመስግኑ (ኤፌ. 5፡20፤ ቆላ. 3፡17፤ 4፡2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ሁልጊዜ ደስ እንዳለን፣ ባለማድረግ እንድንጸልይ፣ በሁሉም እንድናመስግን በኢየሱስ ክርስቶስ ባለን ሕይወት የእግዚአብሔር ፍቃድ ይህ ነው።

19 የመንፈስ ቅዱስን ሥራ አታዳፍኑ (ኤፌ. 4፡30) መንፈስ ቅዱስ በእሳት ይመሰላል (ማቴ. 3፡11፤ የሐዋ. 2፡3-4)። ያንን እሳት ማዳፈን የለብንም! እሳቱን የሚያዳፍነው ምንድነው? ኃጢአት። ምንጊዜም ቢሆን ኃጢአት መንፈስ ቅዱስ በሕይወታችን የሚሠራውን ሥራ ያዳፍናል። እሳቱ በግ ብሎ እንዲነድ የሚያደርገው ምንድነው? ደስታ፣ ጸሎትና ምስጋና (ቁ. 16-18)።

ለዚህ ቁጥር ሌላ ሁለተኛ ትርጉምም አለው። መንፈስ ቅዱስ የተለያዩ ስጦታዎችን ለሰዎች ያድላል (1ቆሮ. 12፡7-11)። መንፈስ ቅዱስ በሰጠን ስጦታዎች መጠቀም አለብን። በስጦታዎቹ የማንጠቀም ከሆነ ግን የመንፈስ ቅዱስን ሥራ አዳፍናል ማለት ነው።

20-21 ለኢንዱንድ የተሰሎንቄ አማኞች የትንቢት ስጦታ ተሰጥቶአቸው ነበር (1ቆሮ. 14፡13)። በቤተክርስቲያን የነበሩ ሌሎች ሰዎች ደግሞ ትንቢቱን አልሰሙባቸውም። ስለዚህም ጳውሎስ የተሰሎንቄን ሰዎች የትንቢት ስጦታን አትናቁ በማለት ይመከራቸዋል።

እንዲህም ስለተባለ ግን ማንኛውንም ትንቢት ወዲያውቱ መቀበል አለባቸው ማለት አይደለም። አስቀድሞ እያንዳንዱን ትንቢት መመዘንና መፈተን አስፈላጊ ነው (1ቆሮ. 14፡29፤ 1ኩሐ. 4፡1)። ዛሬም ቢሆን የምንሰማውንም ሆነ የምናነበውን ማንኛውንም ትንቢት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር በማነጻጸር መመርመር አለብን። ትንቢቱ መጽሐፍ ቅዱስ

ከሚያስተምረው ጋር የሚሰማማ ከሆነ፤ ከመንፈስ ቅዱስ ለመሆኑ እርግጠኛ እንሆናለን። መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርን ቃል የሚጻረር ነገር አያደርግም።

በዚህ ቁጥር ላይ ትንቢት የሚለውን ቃል የተጠቀመበት መንገድ ሌላም ትርጉም አለው። ትንቢት ሲል ስብከት ማለቱ ነው። የምንሰማውን ስብከት መናቅ የለብንም። ምንም እንኳን የሰባዚው ሁኔታ ባያስደስተንም፤ አዲስ ነገር ባናገኝበትም በአክብሮት ቃሉን ማድመጥ አለብን።

22 ከማናቸውም ዓይነት ክፉ ነገር ራቁ (ሮሜ 1፡29-31፤ ገላ. 5፡19-21፤ ኤፌ. 4፡31፤ 5፡3-4 እና ገላጻዎቹን ይመለከታል)።

23 የእግዚአብሔር ሕዝብ ቅዱሳን መሆን አለባቸው። ከዚህ ቁጥር እንደ ምንመለከተው ግን የሚቀድስን እግዚአብሔር ራሱ ነው። በራሳችን ጥረት ራሳችንን መቀደስ አንችልም። ለመቀደስ የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እርዳታና ኃይል ያስፈልገናል (ፊል. 1፡10፤ 1ተሰ. 3፡13 እና ገላጻዎቹን ይመለከታል)።

ሁለንተናችን ማለትም መንፈሳችን፤ ነፍሳችንና ሥጋችን ያለነቀፉ መሆን አለባቸው። እንዲህ ሲል ጳውሎስ ጠቅላላ ሁለንተናችን፤ ጠቅላላ እኛነታችን ማለትም መንፈስ፤ ነፍስና ሥጋችን መቀደስ አለበት ማለቱ ነው።

አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ሰው መንፈስ ነፍስና ሥጋ ከሚባሉ ሦስት ነገሮች የተሰራ መሆኑን እነዚህ ቁጥሮች እንደሚያስተምሩ ያምናሉ። መንፈሳችን በቀጥታ ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነትና ኅብረት የምናደርግበት ነው (ሮሜ 8፡16)። ነፍሳችን- ሰሜቶቻችን፤ አሳቦቻችንና ፍላጎቶቻችን የሚመነጩበት ነው። ኃጢአት የሚነሳው ከነፍስ ነው (ያዕ. 1፡14-15)።

ብዙውን ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስ ነፍስን «ልብ» ወይም «አእምሮ» ይለዋል። ሥጋችን ደግሞ ይህ ግዙፉ አካላችን ነው። አካል ከመንፈስና ከነፍስ ምረት በታች ነው፤ መንፈሳችንና ነፍሳችን እንዲያደርግ የመሩትን ያደርጋል (ሮሜ 8፡13)።

በእግዚአብሔር ፊት ቅዱሳንና ጤናማዎች ሆነን እንድንገኝ ከተፈለገ ሦስቱም መቀደስና ጤናማዎች መሆን ይኖርባቸዋል። ነፍሳችን በኃጢአት. ከታመመች፤ መንፈሳችንም ከእግዚአብሔር ከተለየች ሥጋችንን ለመፈወስ የምንወስደው መድኃኒት በጣም በጥቂቱ ነው የሚጠቅመን። እንደ እውነቱ ከሆነ ሥጋችን ዝቅተኛው የእኛነታችን ክፍል ነው፤ መንፈሳችንና ነፍሳችን ዘላለማዊ ስለሆኑ የእነርሱ ጤናማነት እጅግ አብዝቶ ይበልጣል። ወደ መንግሥተ ሰማይ ለመግባት ጤነኛ ወይም ብርቱ አካል አያስፈልገንም (ማር. 9፡43-48)።

24 ቅዱሳንና ያለነቀፉ እንድንሆን እግዚአብሔር መረጠን (ኤፌ. 1፡4)። በቅድስና እንድንኖር እግዚአብሔር ጠራን (1ተሰ. 4፡7)። እግዚአብሔር ታማኝ ነው። በእኛ ውስጥ የጀመረውን ሥራ ይፈጽመዋል (ዘኁ. 23፡19፤ 1ቆሮ. 1፡8፤ ፊል. 1፡6፤ 2፡13፤ ይሁዳ 24-25 እና ገላጻዎቹን ይመለከታል)።

25-27 ሮሜ 16፡16 እና ገላጻውን ይመለከታል።

28 1ቆሮ. 16፡23 እና ገላጻውን ይመለከታል።

2ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች

መግቢያ

ውሎስ ለተሰሎንቄ ሰዎች የጻፈው ይህ ሁለተኛው መልእክት የተጻፈው የመጀመሪያው መልእክቱን ከጻፈ በኋላ ብዙም ሳይቆይ ከቆሮንቶስ ሆኖ ነው።

ጥቂት የተሰሎንቄ አማኞች የመጀመሪያውን የጳውሎስ መልእክት ካነበቡ በኋላ ክርስቶስ ወዲያውኑ ይመጣል የሚል አሳብ አድርገዋል። እርግጥ ነው መጨረሻው በድንገት እንደሚመጣ ጳውሎስ ጽፎላቸዋል (1ተሰ. 5፥3)። የተሰሎንቄ ሰዎች ግን ከዚህ አባባሉ ኢየሱስ ወዲያውኑ እንደሚመጣ አሰቡ። ከዚህም የተነሣ አብዛኞቹ የተሰሎንቄ ሰዎች ሥራ መሥራትን እርግፍ አድርገው ትተው፤ ጌታ የሚገለጥበትን ዕለት ይጠባበቁ ጀመር! ስለዚህም የተሰሎንቄ ሰዎችን የተሳሳተ አስተሳሰብና ምግባር ለማስተካከል ጳውሎስ ይህን ሁለተኛ መልእክቱን ጻፈላቸው። በዚህ መልእክቱ «ተነሡ፤ ወደ ሥራችሁ ተመለሱ! ሰነፎች አትሁኑ» ነው የሚላቸው።

አስተዋጽኦ

ሀ. ምስጋናና ጸሎት (1፥1-12)

1. በስደት በመጽናታቸው ያመሰግናቸዋል (1፥1-10)።
2. ለተሰሎንቄ ሰዎች መጸለይ (1፥11-12)።

ለ. መመሪያና ምክር (2፥1-3፥18)

1. ስለ ጌታ መምጣት አንዳንድ መመሪያዎች ይሰጣቸዋል (2፥1-17)።
2. እንዲጸልዩና እንዲሠሩ ይመክራቸዋል (3፥1-18)።

ምዕራፍ 1

ምሥጋናና ጸሎት (1:1-12)

1-2 ተሰሎንቄ 1:1 እና ገለጻውን ይመለከታል።
3 ከዚህ ቀጥሮ እንደምንረዳው፣ እውሎስ በተሰሎንቄ 3:12 ያደረገው ጸሎት ሙሉ በሙሉ ተመልሶአል (ኤፌ. 1:15-16) ቆላ. 1:3-4 1ተሰ. 1:2-3 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

4 የተሰሎንቄ አማኞች ብዙ ስደት ደርሶባቸዋል፤ በዚህ ሁሉ ግን በእምነታቸው ሳይናወጡ ጸንተው ቆመዋል። ይህ ደግሞ መንፈሳዊ አባታቸው ለሆነው ለእውሎስ ታላቅ ደስታ ምክንያት ሆኖአል (1ተሰ. 1:6)። ምንም እንኳን በከፍተኛ ስደት ውስጥ ቢሆኑም፣ እምነታቸው ከመጽናቱም ሌላ ከመከራው የተነሣ እምነታቸው እያደገና እየጠነከረ ነበር (ያዕ. 1:2-3)።

5 እዚህ ላይ በተሰሎንቄ ሰዎች ላይ የመጣው ስደት የእግዚአብሔር ፍርድ ቅን መሆኑን እንደሚያመለክት እውሎስ ይናገራል። ለመሆኑ እውሎስ እንደዚህ ሲል ምን ማለቱ ነው? በእግዚአብሔር ዘላለማዊ ዓላማና ፍርድ መሠረት መከራና ስደት በማንኛውም ክርስቲያን በተወሰነ ጊዜ እንደሚመጣ ማመልከቱ ነበር (1ተሰ. 3:3፤ 2ጢዋ. 3:12)።

በሚደርስብን ስደትና መከራ አማካይነት እግዚአብሔር ለእኛ ብቻ ሳይሆን፣ ለሌሎችም የሚተርፍ ታላቅ ጥቅም ያስገኛልናል። በክርስቶስ መከራ አማካይነት እግዚአብሔር ፈውሶናል (ኢሳ. 53:5)። ከሚደርስብን መከራ ሌሎች ሰዎች ጽናታችንንና እምነታችንን በግልጽ ይመለከታሉ። የተሰሎንቄ ሰዎች ጽናትና እምነት በግልጽ ታይቷል (ቁ. 4) ለሌሎች አማኞች መልካም አርአያ መሆን የቻሉትም ከዚህ የተነሣ ነበር (1ተሰ. 1:7)። ከሚደርስብን መከራ የተነሣ በእግዚአብሔር እንገሰጻለን፤ ቅዱሳንና ፍጹማንም እንሆናለን (ዕብ. 12:10)። ክርስቶስ ራሱም እንኳ ቢሆን ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተማረ (ዕብ. 5:8-9)።

በእነዚህ ሁሉ ምክንያቶች በተሰሎንቄ ሰዎች ላይ የደረሰው ችግርና መከራ እግዚአብሔር ቅን ፈራጅ መሆኑን ያመለክታል። በእርግጥም መከራና ስደት እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ለመሆኑ ማስረጃ ነው (1ኢጥ. 4:14)።

የተሰሎንቄ ሰዎች መከራን መቀበል ብቻ ሳይሆን በጽናት ነበር የተቀበሉት። ይህም እግዚአብሔር ዘላለማዊ ዓላማውን በተሰሎንቄ ሰዎች ሕይወት ውስጥ እየፈጸመ ለመሆኑ ተጨማሪ ማረጋገጫ ነው። በመከራው በመጽናታቸውም የእግዚአብሔር መንግሥት የሚገባቸው ሆነው ተቆጥረዋል (ማቴ. 5:10-12፤ ሮሜ 8:17)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ሁሉም ነገር የሚገባው መሆኑን ያስተውላል። ለእርሱ እኛ መከራን እንድንቀበልለትም የተገባው ነው። ለእርሱ መከራን የምንቀበል ከሆነም፣ እኛ ራሳችን ለእርሱ የተገባን እንሆናለን።

6 በዚህ በምንኖርበት ዓለም የፍትሕ አለመስተካከልን እንመለከታለን። ብርቱው ደካማውን ይጨቁናል። ባለጸጋው ድካሙን ይበዝብዘዋል። ዓመጸኛው ቀናውን ሰው ያሳድደዋል። ይሁን እንጂ በፍትሕ ማንደል እግዚአብሔርን ልንወቅስ አንችልም። በመጨረሻው የፍርድ ቀን ለሁሉም እንደሥራው መጠን ይከፈለዋል (ማቴ. 16:27፤ 2ቆሮ. 5:10፤ ቆላ. 3:25)። እግዚአብሔር ዓመፃን ሁሉ ይበቀላል (ሮሜ 12:19)።

7 ከስደትና ከመከራ በኋላ ዕረፍት ይኖራልና የተሰሎንቄ ሰዎች መታገስና መጽናት አለባቸው። ይሁን እንጂ፣ በዚህ ሕይወት እስካለን ድረስ ዕረፍት እንደሚኖረን እግዚአብሔር ተስፋ እንዳልሰጠን እናስተውል። ዕረፍት የሚኖረን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰማይ በሚወርድበት ጊዜ ማለትም ዳግም በሚመለስበት ጊዜ ነው። ዕረፍታችን ወይም

ደገንነታችን '«በልግታችን» በዚህ ምድር ከሚደርስብን መከራ ሁሉ እጅግ አብልጦ ይልቃል (ሮሜ 8:18)።

እዚህ ላይ አንድ ነገር ማክል አስፈላጊ ነው። ምንም እንኳን በዚህ ምድር እስካለን ድረስ እግዚአብሔር የተሟላ ዕረፍት ባይሰጠንም በልባችን ውስጥ ግን ሰላምን ይሰጠናል። ክርስቲያን ምንም እንኳን ውጫዊ ሰላም ባይኖረውም ውስጣዊ ሰላም ግን ሁልጊዜም ይኖረዋል (ፊል. 4:7)።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰማይ ይገለጣል። በአሁኑ ዘመን ኢየሱስ ከማያምኑ ሰዎች ተሰወርአል። ዳግም በሚመጣበት ጊዜ ግን ለሰዎች ሁሉ ይገለጣል። ያም ማለት በዚያን ጊዜ ሰዎች ሁሉ ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ መሆኑን ይመሰክራሉ ማለት ነው (ፊል. 2:9-11)።

ኢየሱስ ከጎያላን መላእክቱ ጋር በሚንበላበል እሳት ይገለጣል (ማር. 8:38፤ 1ተሰ. 3:13፤ 2ኢጥ. 3:10)። በአዲስ ኪዳን መሠረት እሳት የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ መገኘት ምሳሌ ነው (ዮሐ. 2:3)። ይህ እሳት በክርስቶስ የማያምኑትን ሁሉ ያጠፋቸዋል፤ የሚያምኑትን ሁሉ ግን ያጠራቸዋል። የማያምኑት ይሸበራሉ፤ የሚያምኑት ግን «ይደነቃሉ» ይደሰታሉም (ቁ. 10)።

8 እግዚአብሔርን የማያውቁና ለጌታችን ለኢየሱስ ወንጌል የማይታዘዙ የተባሉት አንድ ዓይነት ሰዎች ናቸው። ለወንጌል አለመታዘዝ አለማመን ማለት ነው። በኢየሱስ የማያምኑ እግዚአብሔርንም ማወቅ አይችሉም (ዮሐ. 1:18፤ 14:7-9)። እንግዲህ እዚህ ላይ እውሎስ በኢየሱስ የማያምኑትን ሁሉ እግዚአብሔር ይቀጣቸዋል ማለቱ ነው (ዮሐ. 3:18-36)።

9 ለመሆኑ የእግዚአብሔር ቅጣት ምንድነው? የዘላለም ጥፋት ነው። የዘላለም ጥፋት ደግሞ የዘላለም ሕይወት ተቃራኒ ነው። ከእግዚአብሔር መለየትና በገሃነም መኖር ማለት ነው። ይህ ኑሮ የሞት ያህል ነው።

ለለዚህም ክርስቶስን አለመቀበልና ለወንጌልም አለመታዘዝ ማለት በእርግጥም በጣም አስፈሪ ነገር ነው፤ ክርስቶስን ያለመቀበል ውጤት የዘላለም ሞት-የዘላለም ጥፋት ነው።

10 ያም ጥፋት ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ በማያምኑት ላይ ይመጣባቸዋል።

ኢየሱስ በቅዱሳን ማለትም በአማኞች ይከበራል። በእኛ ይከበራል፤ እኛም ከእርሱ ጋር እንከብራለን (ሮሜ 17:19)። ክርስቶስ አሁንም እንኳ ቢሆን በእምነት በሚጸኑት እየተከበረ ነው (ዮሐ. 17:10)።

11 ይህን በማብባት ማለትም የተሰሎንቄ ሰዎች የክርስቶስ ክብር ተካፋዮች መሆናቸውን በማሳብ እውሎስ ያለማቋረጥ ይጸልይላቸዋል። በመጀመሪያ ደረጃ የሚጸልይላቸው ለጥረው ብቁዎች እንዲሆኑ ነው (ኤፌ. 4:1፤ 1ተሰ. 2:12 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። በእግዚአብሔር መጠራታችንን በፍጹም አንዘንጋ። ልጆቹና ወራሾቹ ነን (ገላ. 4:7፤ ኤፌ. 1:5)። የክርስቶስን ክብር ለመካፈል ተጠርተናል (2ተሰ. 2:14፤ 1ኢጥ. 5:10)። ለእንዲህ ዓይነቱ ጥሪ ብቁዎች ሆነን እንድንገኝ የዘወትር ጸሎታችን ይሁን!

በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ መልካም ለማድረግ ያላቸውን ፈቃድና የእምነት ሥራቸውን ሁሉ እግዚአብሔር በጎይሉ እንዲፈጽማቸው ይጸልይላቸዋል (ፊል. 2:13 እና ገለጻውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ በሚሠራው ኃይል አማካይነት ዓላማውን ሁሉ ይፈጽማል (ኤፌ. 3:20-21)።

12 ለምንድነው እውሎስ ይህን የጸለየው? የጌታችን የኢየሱስ ስም በተሰሎንቄ ሰዎች እንዲከበር ነው። የተጠራነውም ለዚህ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስን ስም ማከበር ጥሪያችንም ግዴታችንም ነው (ማቴ. 5:18)። በእምነት ጸንተን ስንቆም፣ በክርስቶስ ፍቅር ሌሎችንም ስናፈቅር፣ ለክርስቶስ መከራን በትዕግሥት ስንቀበል፣ የእርሱን ስም እናከብራለን።

1 ለአማኞች ለመልካም ሥራ የሚለጥ ሽልግት ወይም ጥጋ የደገንነታቸው ተጨማሪ ነው። ደገንነት ራሱ ግን የእምነት እንጂ፣ የመልካም ሥራ ውጤት አይደለም።

ክርስቶስ በእኛ የሚከብር ከሆነም፤ እኛም ደግሞ በእርሱ እንከብራለን (ሮሜ 8፥30)። በአምላካችንና በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ መሠረት በእርሱ እንከብራለን። የየዕለቱ ሕይወታችን የእርሱን ጸጋ የሚያንጸባርቅ እንዲሆን እግዚአብሔር ይርዳን! (ኤፌ. 1፥6)።

ምዕራፍ 2

የዐመፅ ሰው (2፥1-12)

1-2 የተሰሎንቄ ሰዎች የጌታ ቀን መጀመሩን የሚያሳስባቸው አንዳንድ ነገሮችን ሰምተዋል (ቁ. 2)። እንዲያውም ክርስቶስ ወዲያውኑ እንደሚመጣ ያስቡ ነበር። ጳውሎስ ግን በእንደዚህ ዓይነቱ ወሬ እንዳይሳሳቱ ያሳስባቸዋል። «እንዲህ ያለው ወሬ በፍጹም ከእኔ አልመጣም» ይላቸዋል (1ተሰ. 5፥1-2 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ጳውሎስ በሕይወት በነበረበት ዘመን በትንቢት ወይም በሰብከት እንደተነገረ ወይም በመልእክት እንደተጻፈ አድርገው አዳዲስ አማኞችን የሚያናውቡና ግራ የሚያጋቡ ብዙ አላዋቂና ሐሰተኛ መምህራን ነበሩ። ከእነዚህ መምህራን የተነሣ የተሰሎንቄ ሰዎች ግራ ተጋብተዋል።

3 እዚህ ላይ ጳውሎስ የቀን ማለትም የጌታ ቀን ገና እንዳልመጣ ምክንያት ያቀርባል፤ ምክንያቱም ያ ቀን ከመምጣቱ በፊት የመጨረሻው ክሕደት ይፈጸማል። የመጨረሻው ክሕደት ባለመፈጸሙም የጌታ ቀን ገና እንዳልመጣ የተሰሎንቄ ሰዎች መረዳት ይችላሉ። ከሀደቱ ከተፈጸመ በኋላ የዓመፅ ሰው ይገለጣል (ዳን.8፤ 23-25)።

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚሰማሙበት እዚህ ላይ ጳውሎስ የሚናገረው ስለ ዓለም መጨረሻ ነው። በዓለም መጨረሻ ክርስቶስ ከመምጣቱ አስቀድሞ በእግዚአብሔር ላይ ከሀደት ይፈጸማል፤ የዚያ ከሀደት መሪ ጳውሎስ የዓመፅ ሰው በማለት የሚጠራው አንድ ከፋና ኃያል ሰው ነው። ይህ «የዓመፅ ሰው» ማን እንደሆነ ጳውሎስ በግልጽ አይነግረንም፤ ምናልባትም ሐዋርያው ዮሐንስ የክርስቶስ ተቃዋሚ የሚለው ሰው ይሆናል (1ዮሐ. 2፥18)።

በተጨማሪም ይህንኑ «የዓመፅ ሰው» ጳውሎስ፤ የሚደመስሰው የዓመፅ ሰው ይለዋል። ይህም ማለት ይህ ሰው ለብዙዎች መደምሰስ ወይም መጥፋት ምክንያት ከመሆኑም ሌላ እርሱ ራሱም ይጠፋል፤ ይደመሰሳል ማለት ነው። በፍጹም ክርስቶስን ማሸነፍ አይቻለውም (ቁ. 8)።

4 ይህ የዓመፅ ሰው «እግዚአብሔር ነኝ» ይላል። በእግዚአብሔር ቤተመቅደስ እንኳ ለመቀመጥ ይደፍራል። እግዚአብሔርንም ይቃወማል (ዳን. 11፥36፤ ማር. 13፥14)።

5-6 ስለ ጌታ ቀን ጳውሎስ አንዳንድ ነገሮችን ለተሰሎንቄ ሰዎች አስተምሮአቸው ነበር። ያስተማራቸው ምን እንደሆነ ግን በእነዚህ ቁጥሮች የሚነግረን በጣም አነስተኛውን ክፍል ብቻ ነው። ለምሳሌ ያህል፤ የተሰሎንቄ ሰዎች የዓመፅ ሰው እንዳይገለጥ የሚከለክለው ምን እንደሆነ ያውቃሉ፤ ይሁን እንጂ፤ ያ ምን ወይም ማን እንደሆነ፤ በዚህ መልእክት አይገልጽም። ያም ይሁን ይህ የዓመፅ ሰው እንዳይገለጥ በተለያዩ መንገዶች የሚከለክለው ወይም የሚቆጣጠረው አንድ ነገር መኖሩን ብቻ በእርግጠኝነት መናገር ይቻላል። የዓመፅ ሰው ሙሉ ለሙሉ ያልተገለጠው በዚህ ምክንያት ነው።

2 ትንቢት በሚለው ቃል ምክክ እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «መንፈስ» በሚለው ቃል ይጠቀማሉ፤ ያም ማለት የሰው መንፈስ ማለት ነው። ከሰው መንፈስ የሚመጣ ትንቢት ሐሰተኛ ትንቢት ነው፤ ተከክለኛ ትንቢት ከእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የሚመጣ ብቻ ነው። ሰፋ ላለ ማብራሪያ ከቃላት ዝርዝሩ ትንቢት የሚለውን ይመለከታል።

3 እዚህ ላይ ጳውሎስ የሚናገረው ስለየትኛው መቅደስ እንደሆነ ግልጽ አይደለም።

4 የዓመፅ ሰውን «የሚከለክለው» ነገር በቁጥር 7 ላይ ከተጠቀሰው አሁን እንዳይገለጽ ከሚከለክለው ጋር አንድ ነው (ቁ. 7 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

7 እዚህ ላይ በሰውር ይሁን እንጂ የዓመፅ ገይል፤ አሁንም በዓለም ውስጥ በመሥራት ላይ እንደሆነ ጳውሎስ ይናገራል። ሐዋርያው ዮሐንስም አሁን እንኳ ብዙ የክርስቶስ ተቃዋሚዎች ተነሥተዋል ሲል ስለዚሁ ጉዳይ መናገሩ ነው። ዮሐንስ፤ ይህም መንፈስ ይመጣል ሲባል የሰማችሁት የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ ነው፤ እርሱ አሁን እንኳ በዓለም ላይ አለ ብሎ ሲፅፍ ይህንኑ ሐሣብ መድገሙ ነው (1ኛዮሐ. 4፥3)።

እስከጊዜው ግን ይላል ጳውሎስ፤ ይህን የዓመፅ ገይል እንዳይገለጥ የሚከለክለው ከመንገድ እስኪወገድ ድረስ፤ የዓመፅን ኃይል ሥራ መከልከሉን ይቀጥላል። አንድ ቀን ግን «የዓመፅ ሰው»ን የሚከለክለው ከመንገድ ይወገዳል፤ ያን ጊዜ የዓመፅ ሰው ሙሉ በሙሉ ይገለጻል።

ይህ የዓመፅ ሰውን የሚከለክለው ማን እንደሆነ አልታወቅም። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ጳውሎስ ስለ ሮም መንግሥት ወይም ደግሞ ከሮም ነገሥታት ስለ አንዱ መናገሩ ነው ይላሉ። ሌሎች ምሑራን ደግሞ «የዓመፅ ሰው» እንዳይገለጽ የሚከለክለው መልአክ ነው ይላሉ። አንዳንዶች ደግሞ መንፈስ ቅዱስ እንደሆነ ያስባሉ። ጳውሎስ ግን ማን እንደሆነ አይነግረንም፤ ስለዚህም ትክክለኛ ትርጉሙን መናገር አንችልም።

8 እዚህ ላይ ጳውሎስ «የዓመፅ ሰውን» ዓመፅኛው ይለዋል። ጌታ ኢየሱስ «ዓመፅኛውን» በአፉ አስትንፋስ ማለትም በቃሉና ግርማዊ በሆነው መምጣቱ ይደመስሰዋል። «ዓመፅኛው» በክርስቶስ መገኘት ብቻ ይደመስሳል። በእርግጥም «የዓመፅ ሰው» ለገሃንም የተወሰነ ነው (ቁ. 3)።

9-10 ዓመፅኛው (የዓመፅ ሰው) ሰይጣን አይደለም፤ ይሁን እንጂ፤ የዓመፅ ሰው የሚመጣው በሰይጣን ገይል ነው። ዓመፅኛው የሰይጣን ተወካይ ነው።

የዓመፅኛው አመጣጥ አላሳች ተአምራትንና ምልክቶችን፤ አስደናቂ ነገሮችንም በማድረግ ነው። ብዙዎችንም ያስታል (ማር. 13፥22)። ይሁን እንጂ፤ የሚያስተው የሚጠፉትን ማለትም ለመዳን የሚያበቃቸውን እውነት (የክርስቶስ ወንጌል) የማይቀበሉትንና የማይወዱትን ነው። ዓመፅኛውን የሚከተሉ ሁሉ ከእርሱ ጋር ይደመስሳሉ።

11 ዓመፅኛውን በሚከተሉ ሁሉ ላይ እግዚአብሔር የሰሕተትን ኃይል ይልከባቸዋል፤ በሐሰት እንዲያምኑ ማለትም «ዓመፅኛው» «አምላክ» ነው ብለው እንዲያምኑ እግዚአብሔር ማስተዋላቸውን ያሳውርባቸዋል።

ከዚህም ከዓመፅ ኃይላት ሁሉ በላይ እግዚአብሔር እጅግ ብርቱ መሆኑን እንመለከታለን። ከዚህም በላይ እግዚአብሔር የዓመፅ አድራጊዎችን ዓመፅ ለራሳቸው መቅጫ ያደርገዋል። ስለሆነም ከፋትን የሚሠሩ በራሳቸው ከፋት ቅጣትን በራሳቸው ላይ ያመጣሉ፤ ኃይል ሁሉ የእግዚአብሔር ነው። በመጨረሻም እግዚአብሔር ራሱ ሰይጣንን እንኳ ሳይቀር ዓላማውን እንዲፈጽም ይጠቀምበታል።

12 ከእግዚአብሔር ዓላማዎች አንዱም እውነትን አናምንም ብለው በጎጠኢነት የሚደሰቱ ሁሉ እንዲፈረድባቸው ነው። እውነት ስንል የክርስቶስን ወንጌል ማለታችን ብቻ ሳይሆን ራሱ ክርስቶስንም ማለታችን ነው (ዮሐ. 14፥6)። በእርሱ የማያምኑ ሁሉ ይፈረድባቸዋል (ዮሐ. 3፥18-19፤ 36)።

በመሠረቱ በዓለም ላይ ያሉት ሁለት ዓይነት ሰዎች ብቻ ናቸው። በእውነት የሚያምኑ ወይም በኃጢአት የሚደሰቱ። አንድ ሰው እውነትን (ክርስቶስን) በመከድ ከጀመረ ፍጻሜው በኃጢአት መደሰት ነው። ይህ መንፈሳዊ ሕግ ነው። በተሳሳተ መንገድ መሄድ ከጀመርን ይበልጥ ከእግዚአብሔር እየራቅን እንሄዳለን። ብርሃንን ካልተቀበልን ይበልጥ በጨለማው እንቀጣጣን። እግዚአብሔር ለዓመፅ «አላልፎ ይሰጠናል» (ሮሜ 1፥21፤ 24-26፤ 28 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

5 «ብለውር ይሁን እንጂ» በሚለው ቃል ምክክ እንዳንድ ትርጉሞች «በሚሰጠር» በሚለው ቃል ይጠቀማሉ። ፍቺው ግን ያው ነው።

ጸንታችሁ ቁጥሩ (2:13-17)

13 እውሉስ የተሰሎንቄን አማኞች በጌታ የተወደዳችሁ ወንድሞች ሆይ! ይላቸዋል። እኛም ብንሆን፤ «በጌታ የተወደድን ወንድሞችና አህቶች» ነን። ስለዚህም አንድን ወንድም ከመከሰሳችን ወይም ከመንቀፋችን በፊት በጌታ የተወደደ መሆኑን ማስታወስ አለብን!

ገና ከመጀመሪያው እግዚአብሔር እንድንድን መርጠናል። የደኅንነታችን መሠረቱ የእግዚአብሔር ጸጋ ነው። እርሱ በመጀመሪያ መረጠን እንጂ፤ እኛ በመጀመሪያ አልመረጥነውም (ኤፌ. 1:4)። እግዚአብሔር የመረጠን ቅዱሳን ስለሆንን ሳይሆን ቅዱሳን ሊያደርገን ነው።

እዚህ ላይ እውሉስ ስለ ደኅንነታችን ሁለት ነገሮች ይፅፋል። አንደኛው እኛ የዳንነው በመንፈስ ቅዱስ መቀደስ ነው። መንፈስ ቅዱስ ባለማድረግ ቅዱሳንና ነቀፋ የሌለብን ያደርገናል። ኢየሱስን እንድንገናኝ እያዘጋጀንም ነው። ገና ፍጹማን አልሆንንም ነገር ግን ከርስቶስ ዳግም መጥቶ ቅዱስ ፍጹማን ያደርገናል (ፊል. 1:6 እና ማብራሪያውን፤ እንዲሁም ከአስተምህሮ ዳሰሳው፤ የደኅንነት መንገድ የሚለውን ይመለከታል)።

እውሉስ ስለ ደኅንነታችን የሚናገረው ሁለተኛው ጉዳይ፤ የዳንነው እውነትን በማመን መሆኑን ነው። ማመን የሰው ኃላፊነት ነው። በእውነት ማለትም በክርስቶስ ማመን አለብን፤ ሰውን የማዳን ሥራ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ የእግዚአብሔር ነው። ነገር ግን የእግዚአብሔር የማዳን ሥራ እንዲፈጸም በእጁ በኢየሱስ ልናምን ይገባል (ከአስተምህሮ ዳሰሳው፤ ደኅንነት፤ የእግዚአብሔር ወይስ የሰው ምርጫ? የሚለውን ይመለከታል)።

14 እግዚአብሔር ለዚህ ጠርቷችኋል ማለትም ለመዳን ጠርቷችኋል። የእግዚአብሔር ዓላማ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር እንድንከፈል ነው። ይህ ደግሞ የመዳናችን የመጨረሻው የእድገት ደረጃ ነው (ሮሜ 8:17፤ 30፤ 2ተሰ. 1:12፤ 1ጴጥ. 5:10 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

15 ከዚህ ታላቅ የደኅንነት ተስፋና ክብር የተነሳም፤ የተሰሎንቄ ሰዎች ጸንተው መቆም አለባቸው ይላል እውሉስ። አዲስ ኪዳን በተደጋጋሚ ጸንተን እንድንቆም ያሳስበናል (ማቴ. 10:22፤ 1ቆሮ. 16:13፤ ገላ. 5:1፤ ኤፌ. 6:10፤ 13፤ ፊል. 4:1)።

ጸንተን እንድንቆም የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት መያዝ አለብን። እውሉስ የተሰሎንቄን ሰዎች የሰጠናችሁን ትምህርት ያዙ ይላቸዋል። እውሉስ በሕይወት በነበረበት ዘመን አዲስ ኪዳን መሉ በሙሉ አልተጻፈም ነበር! ስለዚህም የተሰሎንቄ ሰዎች እውሉስ የነገራቸውን ትምህርት መያዝ ነበረባቸው (1ቆሮ. 11:2)።

16-17 ጸንተን እንድንቆም የእግዚአብሔር ጸጋ፤ መጽናናትና ብርታት ያስፈልገናል። በእነዚህ ቁጥሮች የተጻፈውን ጸሎት አንዳችን ለሌላው ያለማድረግ እንጸልይ (2ቆሮ. 1:3-4፤ 1ተሰ. 3:13፤ 1ጴጥ. 5:10 ይመለከታል)።

ምዕራፍ 3

የማጠቃለያ መመሪያዎች (3:1-18)

1 እውሉስ ታላቅና ተስሚነት የነበረው ሐዋርያ ነበር። ይሁን እንጂ፤ የአገልግሎቱ መሳካት በራሱ ብርታትና ችሎታ ላይ የተመሠረተ ሳይሆን፤ በእግዚአብሔር ጸጋና በሌሎች ክርስቲያኖች ጸሎት የተደገፈ ነበር (ቆላ. 4:3-4 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

2 እዚህ ላይ እውሉስ ከዐመፀኞችና ከክፉ ሰዎች በማለት በዋነኝነት ደረጃ የሚያነሳቸው ወንጌልን የሚቃወሙትንና በየጸደበት ሁሉ የሚያሳድዱትን አይሁዳውያንን ነው። እውሉስ ይህን መልእክት የጻፈው ከአይሁዳውያን ብዙ ችግር ከደረሰበት ስፍራ ከቆሮንቶስ ሆኖ ነበር (የሐዋ. 18:12)። በኋላም ከማያምኑ ሰዎች እንድንድን

ጸልዋለን በማለት በሮም የነበሩትን አማኞች ሊጠይቃቸው እንመለከታለን (ሮሜ 15:31)።

3 ጌታ የተሰሎንቄን ሰዎች ከክፉ ማለትም ከሰይጣን እንደሚታደጋቸውና እንደሚጠብቃቸው እውሉስ ፍጹም እምነት አለው (ማቴ. 6:13)።

4 እውሉስ ምንጊዜም ቢሆን ክርስቲያን ወገኖችን የማመስገን ልማድ ነበረው። ይሁን እንጂ፤ የሚተማመነው በራሳቸው በተሰሎንቄ ሰዎች ሳይሆን በጌታ መሆኑን ያስተውሏል። የተሰሎንቄን ሰዎች የሚያበረታቸውና ከሰይጣንም የሚጠብቃቸው ጌታ ራሱ ነው። ጌታ ታማኝ ነውና (ቁ. 3)።

5 የተሰሎንቄ ሰዎች ልብ በእግዚአብሔር ፍቅር እንዲሞላና በክርስቶስም ትዕግሥት እንዲጸኑ ይጸልያል።

6 እዚህ ላይ እውሉስ የሚጽፈው በሙሉ በክርስቶስ ሐዋርያዊ ሥልጣን ማለትም በራሱ በክርስቶስ ሥልጣን ነው። ሥራ ፈት ከሆነ ከማንኛውም ክርስቲያን ወንድም እንዲለዩ የተሰሎንቄን ሰዎች ያዝዛቸዋል። እንደዚህ ዓይነት ወንድሞች እውሉስ በ1ተሰ. 5:14 የጠቀሳቸው ዓይነት ናቸው። የሚኖሩት ከእውሉስ በተቀበሉት ትምህርት መሠረት አይደለም። ጌታ ወዲያውኑ ይመጣል በማለት እየተጠባበቁ ስለሆነ፤ ሥራቸውን አቁመዋል፤ የሚኖሩትም ለፍተው ባገኙት አይደለም። ሰነፎች ሆነዋል፤ ሌሎች ሠርተው ካገኙት ግን እርዳታ ይጠይቃሉ። ይህን ጉዳይ በተመለከተ እውሉስ በመጀመሪያው የተሰሎንቄ መልእክቱ ትምህርት ሰጥቶአቸው ነበር። አሁን ግን የእውሉስን ትእዛዝ ካልተቀበሉ ከቤተክርስቲያን ኅብረት መታገዳቸው ነው። እኛም ብንሆን ንስሐ ከማያደረጉና ሆን ብለው ኃጢአት ማድረግን ከሚያዘወትሩ ጋር ምንም ኅብረት ሊኖረን አይገባም (1ቆሮ. 5:11)።

እዚህ ላይ ግን አንድ ጥያቄ ይነሣል። በምን ዓይነት ኃጢአት ነው ከወንድማችን ጋር ልንርቅ የሚገባ? አዲስ ኪዳን በአመዛኙ ከወንድማችን ጋር ሰላም እንዲኖረን ሲነግረን እንድንለይ የሚነግረን በጣም ጥቂቶቹ ናቸው። ይህ በጣም አስቸጋሪ ጥያቄ ነው። እያንዳንዳችንም ጉዳይ በየግሉ ልንመለከተው ይገባል። ከወንድማችን የምንለይባቸው ሁለት ዓላማዎች አሉ። በመጀመሪያ ደረጃ፤ ከወንድማችን የምንለየው ወደ ንስሐ ልናመጣው ነው። በሁለተኛ ደረጃ፤ የቤተክርስቲያንን ቅድስና (ንጽሕና) ለመጠበቅ ነው። በኃጢአት ላይ ያለ ወንድም ላይ ስለምንወስነው ነገር የመንፈስ ቅዱስ ጥበብና ምሪት ያስፈልገናል።

7-9 እውሉስ፤ ሲላስና ጢሞቴዎስ በተሰሎንቄ በቆዩበት ጊዜ ራሳቸው ሠርተው በሚያገኙት ነበር የሚኖሩት። እንደ እውነቱ ከሆነም የተሰሎንቄ ሰዎች ያንኑ ማድረግ በተገባቸው ነበር! እንዲያውም ምሳሌነታቸውን መከተል እንደነበረባቸው እውሉስ ይነግራቸዋል። እውሉስ በቃል ብቻ ሳይሆን፤ በራሱ ሕይወት ምሳሌነትም ነበር የሚያስተምረው። ሕይወታችን ከስብከታችን ጋር የሚጣጣም ከሆነ ሰዎች የምንናገረውን ይበልጥ ያደምጡልናል (1ቆሮ. 9:4፤ 12፤ 14፤ 1ተሰ. 2:7-9 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

10 በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት መሠረት ልመና በፍጹም ስሕተት ነው። አንድ ሰው ለመሥራት አቅም ካለው መሥራት አለበት። ለመሥራት አቅም እያለው መሥራት ካልፈለገ ግን መብላት የለበትም ይላል እውሉስ። ስንፍና ኃጢአት መሆኑን ከክርስቲያኖች ሁሉ ይገንዘቡ።

11 አንዳንድ የተሰሎንቄ ሰዎች ሰነፎችና ሥራን በመፍታት ከበታ በታ የሚዘዋወሩ ነበሩ። አንድ ሰው የራሱ ሥራ ከሌለው ደግሞ በሌሎች ሥራ ጣልቃ ይገባል፤ የሌሎችን ሥራ ያውካል። ሥራ ፈትነት ካገኘን ደግሞ ሰይጣን የራሱን ሥራ ይሰጠናል፤ አእምሮአችን ይባዛናል። በታ ለማድረግ የማንተጋ ከሆነ፤ ከፉ ለማድረግ እንተጋለን!

12 እዚህ ላይ እውሉስ በተለይ ሥራ ፈቶችን ይመክራቸዋል። እንደዚህ ያሉ ሰዎች ሠርተው የራሳቸውን

6 ብዙውን ጊዜ አካለ ስንኩላን እንኳ ራሳቸውን ለመርዳት እንዳንድ ሥራዎችን ቢሠሩ እንመለከታለን። የሰለት እንደራቸውን ለማግኘት መሥራት የማይችሉት ግን የሌሎች እርዳታ ያስፈልጋቸዋል። አማኞች ከሆኑ ግን በፍጹም መለመን የለባቸውም።

ዳግ እንዲበሉም በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እናዛቸዋለን፤ እናስጠነቅቃቸዋለንም (1ተሰ. 4፥11)። እውሎስ ሰዎችን የሚመከረው እንዲንቁዋቸው ሳይሆን፤ ራሳቸውን እንዲያሻሽሉ እንዲረዱዋቸው ነው። ማንም ቢሆን ለዘለቄታው ከቤተክርስቲያን እንዲገለል የእውሎስ ፍላጎት አይደለም።

13 ምንም እንኳ ለነፎቹና ሥራ ፈቶቹ የእውሎስን ምክር ለመቀበል ፈቃደኛ ባይሆኑም፤ ሌሎች የተስሎንቄ ሰዎች ግን ምክሩን ተቀብለው መልካም ማድረግና የእውሎስንም ምሳሌነት በመከተል፤ በርትተው መሥራት ይኖርባቸዋል (ገላ. 6፥9)።

14 እዚህ ላይ እውሎስ በቁጥር 6 ያነሳውን ሐሳብ በድጋሚ ያቀርባል። ሆኖ ብሎ በኃጢአት ከሚኖር ወንድም መለየት አለብን፤ ይህን የምናደርገው ግን እንዲያፍር ነው። በኃጢአቱ ካፈረ ደግሞ ንስሐ በመግባት ከኃጢአቱ ይመለሳል።

15 ይሁን እንጂ፤ በኃጢአት ላይ ያለውን ወንድም እንደ ወንድም እንጂ፤ እንደጠላት ልንመለከተው አይገባም። አሁንም ቢሆን በጌታ ወንድማችን ነው። ከፍቅርና በፍቅር ተነሳስተን ማንኛውንም እርምት ልናደርግለት ይገባል።

16 ፊል. 4፥7 እና ገለጻውን ይመለከታል።

17 ገላትያ 6፥11፤ ቆላስያስ 4፥18 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

18 1ቆሮንቶስ 16፥23 ገለጻውን ይመለከታል።

1ኛ መልእክት ወደ ጢሞቴዎስ

መግቢያ

ጢሞቴዎስ የልስጥራ ሰው ሲሆን፤ ልስጥራ ደግሞ በዛሬይቱ ደቡባዊ ቱርክ ውስጥ የምትገኝ ነበረች።

ጢሞቴዎስ የጳውሎስ የተወደደ ባልደረባ፤ የሥራ አጋሩና (የሐዋ. 16፡1-4) የቅርብ ደቀ መዝሙሩ ነበር። ጳውሎስ በእምነት እውነተኛ ልጅ ይለዋል (1ጢሞ. 1፡2)።

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚስማሙበት፤ ጳውሎስ የመጀመሪያውንና ሁለተኛውን የጢሞቴዎስ መልእክቶች የጻፈው በሐዋርያት ሥራ የተዘረዘሩት ድርጊቶች በሙሉ ከተፈጸሙ በኋላ ነበር። ከእነዚሁ ምሑራን አንዳንዶቹ እንደሚሉት፤ ጳውሎስ ሁለት ዓመት በቁም እስር (የሐዋ. 28፡16፡30) ካሳለፈ በኋላ ለጥቂት ጊዜ ተፈትተ፤ ለአንድ ወይም ለሁለት ዓመት ያህል ከስፍራ ስፍራ እየተዘዋወረ ሰብኮአል። እነዚህንም መልእክቶች ለጢሞቴዎስ የጻፈለት በዚያ ወቅት ሳይሆን እንደማይቀር ይታሰባል።

ለጢሞቴዎስ እነዚህን መልእክቶች ሲጽፍለት ጳውሎስ እያረጀ ነበር። ስለዚህም ጢሞቴዎስና ቲቶን ለመሳሰሉ ወጣት መሪዎች፤ ሐዋርያዊ ሥልጣኑን ማስተላለፍ እንዳለበት ተገንዝቦአል። ይህን ደብዳቤ ከመጻፉ በፊት እንኳ፤ የኤፌሶን ቤተክርስቲያንን እንዲያስተዳድር ጢሞቴዎስን ሾሞት ነበር (1ጢሞ. 1፡3)። በዚሁ ሥራው ሊያበረታታውና መመሪያም ሊሰጠው በማሰብ ነበር ይህን የመጀመሪያውን መልእክት የጻፈው። ከጢሞቴዎስ ዘመን አንስቶ እስካሁን ድረስ ይህ መልእክት ለቤተክርስቲያን መሪዎችና እነርሱም ለሚመሩዋቸው አማኞች ሁሉ፤ በጣም አስፈላጊና ጠቃሚ የሆነውም በዚህ ምክንያት ነው።

ስለ ጳውሎስ ሕይወት ሰፋ ያለ ማብራሪያ ለማግኘት የርም መልእክት መግቢያን ይመለከታል።

አስተዋጽኦ

ሀ. ጢሞቴዎስ በኤፌሶን የነበረው ሥራ። (1፡1-20)

1. ስለ ሐሰተኛ መምህራን የተሰጠ ማስጠንቀቂያ (1፡1-11)
2. ጳውሎስ ለእግዚአብሔር ያቀረበው ምስጋና (1፡12-20)

ለ. መመሪያዎችና ምክር (2፡1-5፡25)

1. ለቤተክርስቲያን የተሰጠ መመሪያ (2፡1-3፡16)
2. ለጢሞቴዎስ የተሰጠ መመሪያ (4፡1-16)
3. ስለተለያዩ ቡድኖች የተሰጠ ምክር (5፡1-25)

ሐ. የመጨረሻ ምክር አዘል ማስጠንቀቂያ (6፡1-21)

1. የተለያዩ ትምህርቶች (6፡1-10)
2. ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የሰጠው ዐደራ (6፡11-21)

ምዕራፍ 1

ስለ ሐሰተኛ መምህራን የተሰጠ ማስጠንቀቂያ (1፡1-11)

1 እዚህ ላይ ጳውሎስ በእግዚአብሔርና በኢየሱስ ክርስቶስ ትእዛዝ ሐዋርያ እንደሆነ ይናገራል። ሐዋርያ የሆነውም በራሱ ምርጫና ፈቃድ ወይም ደግሞ በሌላ ሰው ፍላጎት አይደለም። ይልቁንም በራሱ በእግዚአብሔር ትእዛዝ ነበር የኢየሱስ ክርስቶስ አገልጋይ የሆነው (ሮሜ 1፡1)። ጳውሎስ የክርስቶስ ወታደርና ከእርሱ ሥልጣን በታች ነው።

እዚህ ላይ ጳውሎስ እግዚአብሔርን አዳኞችን ይለዋል። ብዙውን ጊዜ እንደምንመለከተው በአዲስ ኪዳን ውስጥ አዳኝ የሚባለው ክርስቶስ ነው። ይሁን እንጂ፤ እግዚአብሔርና ክርስቶስ አንድ ስለሆኑ እግዚአብሔርን «አዳኞችን» ማለቱ ትክክል ነው (ዮሐ. 10፡30 እና ገለጻውን እንዲሁም ከአስተምህሮ ዳሰሳው ኢየሱስ ክርስቶስ የሚለውን ይመለከታል)።

2 ጢሞቴዎስ የጳውሎስ እውነተኛ የእምነት ልጁ ነው። ጳውሎስ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲያገኘውም ጢሞቴዎስ ክርስቲያን ነበር (ዮሐ. 16፡1)። ጳውሎስም በእምነት አሳደገው፤ አበረታታው፤ አንድ አባት ለልጁ እንደሚያደርገው ሁሉ ተጠነቀቀለት፤ ወደደው (1ቆሮ. 4፡17)። አሁን ጢሞቴዎስ በእምነት አድጎአል፤ በጳውሎስ ምትክ የቤተክርስቲያን መሪ ለመሆን ዝግጁ ነበር።

ጳውሎስ ከእግዚአብሔር ዘንድ ጸጋ፣ ምሕረትና ሰላም እንዲሆንለት ለጢሞቴዎስ ይጸልይለታል (ሮሜ 1፡7፤ ኤፌ. 1፡2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ከመጀመሪያውና ከሁለተኛው የጢሞቴዎስ መልእክቱ እንደምንመለከተው፤ ዘወትር ስለ ጸጋና ሰላም በሚያደርገው ጸሎት ላይ ምሕረት የሚለውን ቃል አክሎበታል። ምሕረት ከእግዚአብሔር ጸጋ አንድ ክፍል ነው። ከእግዚአብሔር ምሕረት የተነሣ የኃጢአት ይቅርታን አግኝተናል። ያለ እግዚአብሔር ምሕረትና የኃጢአት ይቅርታ ደግሞ የእግዚአብሔርን ሰላም ማግኘት አንችልም።

3 ይህን መልእክት ከመጻፉ ከአሥር ዓመት በፊት ነበር ጳውሎስ የኤፌሶንን ቤተክርስቲያን የመሠረተው (ዮሐ. 19፡1-10)። ይሁን እንጂ፤ በዚያ አምር ጊዜ እንኳ ጳውሎስ ካስተማረው እውነት የተለየ ሐሰተኛ ትምህርት የሚያስተምሩ ሰዎች ተነሥተዋል። የቤተክርስቲያን መሪ እንደመሆኑም መጠን እነዚህን ሐሰተኛ መምህራን ጸጥ እንዲያሰኝ ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የተሟላ ሥልጣን ይሰጠዋል።

4 ሐሰተኛ ትምህርት ከማስተማራቸውም ሌላ እነዚህ ሰዎች የአይሁዶችን ተረትና መጨረሻ የሌለው የትውልዶች ቆጠራንም እያስተማሩ ነበር። በአይሁዶች ዘንድ የትውልዶች ቆጠራ በጣም አስፈላጊ ስፍራ አለው፤ አንድ አይሁዳዊ እስከ መጀመሪያው አይሁዳዊ እስከ አብርሃም ድረስ ትውልዱን መቁጠር ነበረበት። አይሁዶች በሥጋ ከአብርሃም በመወለዳቸው ብቻ ደኅንነትን እንደሚያገኙ ያስባሉ። ጳውሎስ ግን የዘር ሐረግ ወይም ከግን መወለድ ምንም ጥቅም እንደሌለው ይናገራል። የዘር ሐረግ መልካም ሥራን አያስገኝም፤ ወደ ደኅንነትም አይመራም። በእምነት ላይ የተመሠረተ የእግዚአብሔር ሥራ ብቻ ነው አንድን ሰው ወደ ደኅንነት የሚመራው። ተረትና የትውልዶች ቆጠራ ከንቱ ክርክርን ያመጣሉ፤ ክርክር ደግሞ ማንንም አይጠቅምም።

ብዙውን ጊዜ ሰዎች አዳዲስና ስሜት ቀስቃሽ ነገሮችን የመስማት ፍላጎት አላቸው። ሆኖም የምንሰማውን ማንኛውንም አዲስ ነገር በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፈው ጋር ማነጻጸር ይኖርብናል። የምንሰማው አዲስ ትምህርት በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፈው ጋር የማይስማማ ከሆነ ግን ማድመጥም መቀበልም የለብንም።

አንዳንድ ሰዎች ሁልጊዜ እውነትን ይፈልጋሉ፤ እውነትን ግን አያገኙትም። ጥያቄ ይጠይቃሉ፤ መልሱን ግን አይቀበሉም፤ ምክንያቱም በመጽሐፍ ቅዱስ የተጻፈን እውነት አይቀበሉም። እንደዚህ ያሉ ሰዎች ስሕተት ውስጥ ከመውደቃቸውም በላይ ሌሎችንም ወደ ስሕተት ይመራሉ። ስለዚህም ጳውሎስ አማኞች እውነትን በመያዝ፤ በእምነት፤ በፍቅርና በመልካም ሥራ እንዲያድጉ እንጂ በፍጹም

በስሕተት እንዳይወድቁ በማስጠንቀቅ፤ ለጢሞቴዎስም እነዚህን የሰህተት ትምህርቶች ከቤተ ክርስቲያን እንዲያጠፉ ጠንካራ መመሪያ ይሰጠዋል።

5 የዚህ ትእዛዝ ዓላማ ፍቅር ነው። ትእዛዙም በቤተክርስቲያን የሚነሳውን ሐሰተኛ ትምህርት ጸጥ የማለኘት ትእዛዝ ነው። የትእዛዙ ዓላማ አማኞቹ በፍቅር እንዲያድጉ ነው። እውነተኛ ትምህርት ሰዎችን በፍቅር ወደተሞላ ሕይወት ይመራቸዋል (ገላ.5፡6)። የእግዚአብሔር ፍቅር ልባችንን እንዲሞላ ደግሞ ሦስት ነገሮች አስፈላጊ ናቸው። እነርሱም፦ ንጹሕ ልብ፤ መልካም ኅሊናና እውነተኛ እምነት ናቸው። እምነታችን በክርስቶስና እርሱ ባስተማረው እውነት እንጂ፤ በሐሰተኛ ትምህርት ላይ መመሥረት የለበትም። በክርስቶስ በማመን ልባችን ይነጻል (ዮሐ. 15፡3፤ ዮሐ. 15፡9)። ከንጹሕ ልብ ጋር መልካም ኅሊናና ሊኖረን ይገባል (ዮሐ. 24፡16)። ያ ካልሆነ ግን መንፈስ ቅዱስ በልባችን ውስጥ አይሠራም፤ ፍቅራችንም ይደርቃል።

6 ሰዎች ንጹሕ ልብ፤ መልካም ኅሊናና እውነተኛ እምነት ከሌላቸው ከእውነት ይሰታሉ። በቁጥር 3-4 ወደ ተጠቀሱት ክንቱ ክርክር ይመለሳሉ (1ጢሞ. 6፡3-5)።

7 አብዛኞቹ የሐሰት መምህራን የተለላለና ብልጣብልጥ አነጋገር ይዘው ነው የሚቀርቡት። የክብርን ስፍራ ለመያዝ ይፈልጋሉ። የሙሴ ሕግ መምህራን መሆንም ይመኛሉ። እውነትን ግን አያውቁም። እንደዚህ ዓይነት መምህራን በቤተክርስቲያን ትልቅ ጉዳት ያደርሳሉ። የበግ ለምድ የለበሱ ተኩሳዎች እንደማለት ናቸው (ማቴ. 7፡15)።

8 ጳውሎስ እነዚህን የሙሴ ሕግ መምህራን ለመሆን የሚፈልጉትን ሐሰተኛ አስተማሪዎች ካወገዘ በኋላ፤ ሕጉ መልካም እንደሆነ ለጢሞቴዎስ ያረጋግጥለታል። ሆኖም ሕጉን በትክክለኛው መንገድ ልንጠቀምበት ይገባል። ትክክለኛው የሕግ አጠቃቀም ደግሞ ሰዎችን ከፋ ከመሥራት እንዲቆጠቡ ማድረግ ነው።

9-11 ሕጎችና ደንቦች የተሰጡት ለሚታዘዙት ላይሆን፤ የማይታዘዙትን ሰዎች ለማስተካከል ነው።

እዚህ ላይ ጳውሎስ የተለያዩ ክፉ አድራጊዎችን ምሳሌ ያቀርባል። ዝርዝሩን ካቀረበ በኋላም ህጉ የእውነተኛ ትምህርት ተቃራኒ የሆነውን ነገር ሁሉ ለሚያደርጉ ነው ይላል (ቁ. 10)። ምንም ያህል አነስተኛ መስሎ ቢታየንም ከመጽሐፍ ቅዱስ ተቃራኒ የሆነ ነገር ሁሉ ክፉ ነው። እውነተኛ ትምህርት ግን ከእግዚአብሔር ክብር ወንጌል ማለትም ከክርስቶስና ከሐዋርያቱ ትምህርት ጋር ይስማማል።

ለጳውሎስ የተሰጠ የእግዚአብሔር ጸጋ (1፡12-20)

12-13 ጳውሎስ የክርስቶስን ቤተክርስቲያን ማሳደዱን በፍጹም አይረሳውም (ዮሐ. 8፡3፤ 9፡1-2፤ 26፡9-11፤ ገላ. 1፡13)። ይሁን እንጂ፤ ያንን ያደረገው ባለማወቅ በመሆኑ እግዚአብሔር ምሕረት አድርጎለታል። የጳውሎስን ኃጢአት ይቅር ከማለቱም ሌላ ታማኝ ለመሆን አብቅቶታል (ቁ. 12)። ታማኝ እንዲሆን ስለበቃውም ሐዋርያ እንዲሆን ሾመው። እንደ ጳውሎስ ዓይነቱን ቀንደኛ የክርስቶስ ተቃዋሚ መለወጥ ከቻለ፤ እግዚአብሔር የማንንም ሰው ሕይወት መለወጥ ይችላል!

ይሁን እንጂ፤ እግዚአብሔር ምሕረትን የሚያደርግላቸው ሆን ብለው በኃጢአት የሚኖሩትን እንዳልሆነ ማስታወስ ይገባናል። በብሉይ ኪዳን ትምህርት መሠረት ሆን ተብሎ የሚደረግን ኃጢአት የሚያስወግድ ምንም ዓይነት መሥዋዕት የለም (ዕብ. 10፡26-29 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ጳውሎስ ግን ባለማወቅና ባለማመን ቤተክርስቲያንን ስላሳደደ ከእግዚአብሔር ዘንድ ምሕረትና ይቅርታን አገኘ።¹

¹ እዚህ ላይ ጳውሎስ ባለማወቅና ባለማመን ጥፋት የሚፈጽሙ ሁሉ ምሕረት ያኛሉ ማለቱ አይደለም። ማንም ቢሆን ስለ ትክክለኛውና ስሕተት ስለ ሆነው ነገር በፍጹም ምንም ዓይነት ዕውቀት የለውም ማለት አይቻልም። ማንም ቢሆን እግዚአብሔርን አያውቅም ማለትም አይቻልም (ሮሜ 1፡18-21 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ምንም እንኳን ባለ ግዕዝና ባለ ግሪክ ኃጢአት

14 እግዚአብሔር በሕይወቱ ጸጋውን ስላበዛለት ጳውሎስ ይደነቃል፤ ስለተደረገለትም ምሕረት እግዚአብሔርን አመስግኖ አይጠግብም። ከዚያ ጸጋ የተነሣም የጳውሎስ ሕይወት በክርስቶስ እምነትና ፍቅር ተሞላ።

15 እዚህ ላይ ጳውሎስ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአተኞችን ለማዳን ወደኅላም መጣ በማለት ወንጌሉን በአንድ ዐረፍተ ነገር አጠቃሎ ያቀርባል (ማር. 2፡17)። ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች ናቸው (ሮሜ 3፡9-10)፤ ስለዚህም አዳኝ ያስፈልጋቸዋል። ኢየሱስ የመጣውም በምድር ላይ ያሉትን ዘርና ነገድ ሳይመርጥ፤ ሰዎችን ሁሉ ለማዳን ነው። በእርሱ የሚያምኑ ሁሉ ይድናሉ (ዮሐ. 3፡16)።

16 እግዚአብሔርን ለሚፈልጉና በክርስቶስም ለሚያምኑ ሁሉ ጳውሎስ ምሳሌ ሊሆን ይችላል። ከኃጢአተኞች ሁሉ የሚታሰቡትን ጳውሎስን ከታገሠው እግዚአብሔር እኛንም ይታገሳናል።

ጳውሎስ ትንትና ጸድቅ የክርስቶስ ሐዋርያ ነው። እዚህ ላይ ግን ራሱን፤ ከኃጢአተኞች ሁሉ የባሰሁ ኃጢአተኛ እያለ ነው የሚያቀርበው። ይህን ሊል አጉልና ከልብ ያለመነጩ ትሕትና ማሳየቱ አልነበረም። አንድ ክርስቲያን ይበልጥ ቅዱስ በሆነ መጠን፤ ይበልጥ ኃጢአተኛነቱን ይረዳል። ምክንያቱም ወደ እግዚአብሔር በቀረብን ቁጥር፤ ይበልጥ ርኩሰታችን ይታየናል። በእግዚአብሔር ቅድስና ብርሃን ራሳችንን ስናየው ኃጢአታችንና ርኩሰታችን ይበልጥ ጎልቶ ይታየናል። «ኃጢአት የለብኝም፤ ጸድቅ ነኝ» የሚል ሁሉ ከእግዚአብሔር በጣም ርቆአል።

17 ጳውሎስ እግዚአብሔር ያደረገለትን ምሕረትና ጸጋ ሊያስብ፤ እንዲህ ያለውን አስደናቂና አስገራሚ አምላክ አመስግኖ አይጠግብም። ስለዚህም ዘላለማዊ ንጉሥ ሰሆነው፤ ለማይምተው፤ ለማይታየው ለአንዱ አምላክ ክብርና ምስጋና ለዘላለም ይሁን! በማለት ይደመድማል።

18 ጳውሎስ ስለ ጢሞቴዎስ የተነገረውን ትንቢት አስቀድሞ ሰምቶአል። ከተነገረለት ትንቢት የተነሣም የቤተክርስቲያን መሪ እንዲሆን በትክክል በእግዚአብሔር መመሪጠን አረጋግጦአል። ስለዚህም ጢሞቴዎስን ለማበረታታት ያንን ትንቢት ያሳስበዋል። ገና ወጣት መጋቢ እንደመሆኑ መጠን ጢሞቴዎስን ከባድ ወጊያ እንደሚጠብቀው ጳውሎስ በሚገባ ያውቃል። ይሁን እንጂ፤ ለመሪነት የሾመው ራሱ እግዚአብሔር እንደሆነ ቢያስታውስ መልካሙን ጦርነት ለመዋጋት ይበረታታል።

19-20 ስለእርሱ የተነገረለትን ትንቢት ከተገነዘበ፤ መልካሙን ወጊያ እንደሚገባ ከመዋጋቱም ባሻገር መልካም ኅሊናም ይኖረዋል (ቁ. 19)። ምንጊዜም ቢሆን እምነትና መልካም ኅሊና አይነጣጠሉም። እምነታችን እውነተኛ ካልሆነ ወደ ስሕተት እንመራለን፤ በስሕተት ከወደቅን ደግሞ መልካም ኅሊና አይኖረንም። ኃጢአት አድርገን ንስሐ ካልገባን፤ ከእውነተኛ እምነት በመሳት በሐሰተኛ ትምህርት እንጠመዳለን። ምንጊዜም ቢሆን እምነታችንና ጸባዮችን መስማማት አለባቸው።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ሄማኒዎስና እስክንድር ስለሚባሉ ሁለት ሰዎች ያነሳል። እነዚህ ሰዎች እምነታቸውን አጥፍተዋል፤ ማለትም ከእውነተኛው እምነት ርቀዋል። መልካም ኅሊና ስለሌላቸውም እግዚአብሔርን መሳደብ ጀምረዋል። ስለዚህም ጳውሎስ ከቤተክርስቲያን አግዶአቸዋል፤ ለስደጣን አሳልፎ ሰጥቶአቸዋል (1ቆሮ. 5፡5 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ስደጣን እነዚህን ሰዎች በሕመም እንደሚመታቸው ወይም ደግሞ አንድ ዓይነት ችግር እንደሚደርስባቸው ጳውሎስ ያስባል (ዮሐዋ. 13፡9-11)። የጳውሎስ ተስፋ ከዚህም ቅጣት የተነሣ በንስሐ እንዲመለሱ ነበር።

ስለእነዚህ ሁለት ሰዎች ምንም የሚታወቅ ነገር የለም። በአዲስ ኪዳን ውስጥ እስክንድር የሚባሉ ሁለት ሌሎች ሰዎች ተጠቅሰዋል (ዮሐዋ. 19፡33፤ 2ጢሞ. 4፡14)።

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚሰማሙበት ግን እዚህ ላይ ከተጠቀሰው እስክንድር የተለዩ ናቸው።

ለማንኛውም ክርስቲያን ቢሆን መልካም ኅሊና (ወይም ንጹሕ ኅሊና) በጣም አስፈላጊ ነው። ለመሆኑ ለምንድነው መንፈሳዊ ሕይወታችን በፍጥነት የሚጠወልገው? ለምንድነው ለጌታ ያለን ግለት የሚቀዝቅዝው? ለምንድነው ፍቅራችንን በቀላሉ የሚበርደው? ምክንያቱ አንድ ነው። እርሱም፡- በኃጢአት ምክንያት ኅሊናችን ስለቆሸሸ ነው። ኃጢአት ካደረግን በኋላ በንስሐ ካልተመለስን፤ ሌሎችን የመውደድና ጌታን የማገልገል ፍላጎትና ኃይል አይኖረንም።

ምዕራፍ 2

አምልኮን አስመልክቶ የተሰጠ መመሪያ (2፡1-8)

1 በዚህ ክፍል ውስጥ ጳውሎስ አምልኮን አስመልክቶ ለጢሞቴዎስ መመሪያ ይሰጠዋል። ከሁሉ በፊት መመሪያ መስጠቱን የሚጀምረውም በጸሎት ነው። በጳውሎስ አእምሮ ውስጥ በቤተክርስቲያንም ሆነ በግለሰብ ሕይወት ጸሎትን የመሰለ ምንም ጠቃሚ ነገር የለም።

እውነተኛ ትምህርት ለቤተክርስቲያን አስፈላጊ እንደሆነ ሁሉ፤ ጸሎትም በጣም አስፈላጊ ነው። የተለያዩ የጸሎት ዓይነቶች አሉ። አንደኛው ልወጥሰን ሲሆን፤ ያም ማለት የሚያስፈልገንን ነገር ከእግዚአብሔር መጠየቅ ማለት ነው። ምንጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር የምንለምነውን ለመስማት ዝግጁ ነው። ከዚህ በኋላ ደግሞ የግልና የማኅበር ጸሎት አጠቃላይ ቃል የሆነውን ጸሎትን ይጠቅሳል። በመቀጠልም ስለ ምልጃ ፀሎት ያወሳል። ምልጃ ስለሌሎች የምናቀርበው ጸሎት ነው። ምልጃ ስለሌሎች ለእግዚአብሔር የምናቀርበው ልበሙሉነትና ነጻነት ያለበት ጸሎት ነው።

በመጨረሻ ጳውሎስ የሚደመድመው በምስጋና ነው። ምስጋና የማንኛውም ጸሎት በጣም አስፈላጊ ክፍል ነው (ሮሜ 1፡8፤ ኤፌ. 5፡20፤ ፊል. 1፡3፤ 4፡6፤ 1ተሰ. 5፡17-18 ይመለከታል)። ጳውሎስ በየትኛውም ስፍራ ላሉ ሰዎች እንድንጸልይ ይናገራል (ሉቃ. 6፡27-28)።

2 እዚህ ላይ ጳውሎስ ለንጉሥታትና በሥልጣን ላይ ላሉ ሁሉ እንድንጸልይ ያሳስባል። ጳውሎስም ሆነ ጴጥሮስ በሥልጣን ላሉ እንድንታዘዝ በመልእክቶቻቸው ጽፈዋል (ሮሜ 13፡1-5፤ 1ጴጥ. 2፡13-17)። አሁንም ጳውሎስ እንድንጸልይላቸው ያስተምራል። የምንጸልየው ለመልካም መሪዎች ብቻ ሳይሆን፤ ለከፋዎችና ለጠማማ መሪዎች ጭምር መሆን አለበት። በመንፈሳዊነትና በመልካም ጠባይ እየተመራን፤ በሰላምና በጸጥታ እንድንኖር፤ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱና ፈቃዱንም እንዲያደርጉ ለንጸልይላቸው ይገባል። ለመሪዎቻችን የምንጸልይበት ዋናው ዓላማ፤ የተመቻቸና የተደላደለ ኑሮ እንድንኖር ሳይሆን፤ በመንፈሳዊነትና በቅድስና እንድንኖር ነው።

3-4 ለሰዎች ሁሉ መጸለይ በእግዚአብሔር ፊት መልካም ነው። ሰዎች ሁሉ እንዲድኑ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነውና ደስ ያስኘዋል። እንዲህም ቢባል ሰዎች ሁሉ እንዲድኑ እግዚአብሔር ወስኖአል ማለት አይደለም። የእግዚአብሔር አጠቃላይ ፍላጎት ሰዎች ሁሉ ድነው ማየት እንደሆነ ብቻ ነው የሚያመለክተው።² አይሁዳውያን በስሕተት ያስቡ እንደነበረው የእግዚአብሔር ደኅንነት የሚሰጠው ለአንድ የተለየ ሕዝብ ብቻ አይደለም። ይልቁንም፤ የእግዚአብሔር ደኅንነት ለሚያምኑ ሁሉ ነው። ለዚህ ነው ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ እውነትን እንዲያውቁ ማለትም የክርስቶስን እውነት በማወቅ እንዲድኑ እንድንጸልይላቸው የሚያሳስበን (1ጢሞ. 4፡9-10 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

5-6 በመካከል ሆኖ እግዚአብሔርንና ሰውን የሚያስታርቀው እርሱ በመሆኑ፤ ክርስቶስ ሰዎችን ማዳን ይችላል። የእግዚአብሔርን ይቅርታ የምናገኘውና

ቢያደርግም ጳውሎስ ራሱም እንኳ ቢሆን ንስሐ መግባትና በክርስቶስ ግመን አስፈልጎታል። ነገር ግን እግዚአብሔር መጠነኛ ዕውቀት ላላቸው ሰዎች ትዕግሥቱን ቢያበዛላቸውም፤ በቂ ዕውቀት ያላቸውን ግን በጽኑ ይቀጣቸዋል (ሉቃ. 12፡47-48 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

2 ለፋ ላለ ግብራሪያ ከእስተምህሮ ዳሳው የደኅንነት መንገድ-ደኅንነት የእግዚአብሔር ወይስ የሰው ምርጫ? የሚለውን ይመለከታል።

ከእግዚአብሔር የምንታረፈው በክርስቶስ በግሙን ብቻ ነው (ሮሜ 5:1)።

ክርስቶስ መካከለኛ የሆነው እንዴት ነው? እኛ ልንቀበለው የሚገባንን ትግት ተቀበለ፤ ራሱን መሥዋዕት በማድረጉም የኃጢአታችንን ዋጋ ከፈለ። ያም ዋጋ ከትግትና ከዘላለም ሞት እንድንድን የከፈለው የገዛ ራሱ ሕይወት ነው (ማር. 10:45፤ ሮሜ 8:23፤ ዕብ. 9:15 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። የክርስቶስ ምስክርነት፤ ትክክለኛው ጊዜ ሲደርስ ኃጢአተኞችን ለማዳን ራሱን መሥዋዕት ማድረጉ ነው (ገላ. 4:4-5 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ክርስቶስ የከፈለው ዋጋ ወይም ለሃብቱ ስለ ሆነ ሰዎችን ሁሉ ማዳን ይችላል። በጣም የሚያሳዝነው ግን ብዙ ሰዎች ይህን ክርስቶስ የከፈለላቸውን ዋጋ ተግባራዊ አያደርጉትም። ለግሙንም ሆነ ለእግዚአብሔር ለመታዘዝ ፈቃደኛች አይደሉም።

ደጎንነት በአንድ ትልቅ ግብዣ ይመስላል። ምንም እንኳ ግብዣው ለሁሉ ቢዘጋጅም የቀረበውን ካልተመገበ የተራበ መጥገብ አይችልም። በሌላ በኩል ደጎንነት በመድኃኒት ይመስላል። መድኃኒት ሕመምን መፈወስ ቢችልም ሰው ካልወሰደው በቀር ሊያድነው አይችልም። ቁጥር 5 ላይ እውሉስ ክርስቶስን ሰው የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚለው ያስተውሏል። ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰው ፍጹም አምላክ ነው (ቆላ. 2:9)። ከዚህም የተነሣ በእግዚአብሔርና በእኛ መካከል ፍጹም መካከለኛ ነው።

7 ክርስቶስ የመጣው ሰዎችን ሁሉ ለማዳን እንጂ፤ አይሁዳውያንን ብቻ ለማዳን አይደለም። በዚህም ምክንያት እውሉስ የክርስቶስን ወንጌል ለአረማውያን ማለትም አይሁድ ላልሆኑ ወገኖች እንዲሰብክ ተሾመ (ገላ. 2:17)።

8 እግዚአብሔር እንድንጸልይ ይፈልጋል፤ እርሱ የሚፈልገው ግን በከንፈራችን የምናነበንበውን ጸሎት ብቻ አይደለም። የተቀደሱ አጆችን ማለትም ንጹሕ ልባችንን ወደእርሱ በማንሳት ጭምር እንድንጸልይ ነው የሚፈልገው። ማንኛውንም ኃጢአት ወይም ክፉ ነገር በልባችን ይዘን፤ የምንጸልየውን ጸሎት ግን አይሰማም (መዝ. 26:6-7፤ 68:18፤ ማር. 7:6)። በወንድማችን ላይ ታር ይዘን ከሆነ፤ በድህነትም ከሆነ፤ በመጀመሪያ ከእርሱ ጋር እርቅ ማድረግ አለብን። ይቅር ማለትና ይቅር መባልም አለብን። ያንጊዜ ብቻ ነው እግዚአብሔር ጸሎታችንን የሚሰማልንና የምናቀርበውን መባ የሚቀበለን (ማቴ. 5:23-24)።

ለሴቶች የሚገባ ፀባይ (2:9-15)

9-10 እውሉስ በነበረበት ዘመን ከንቱና ዓለማዊ ሴቶች ጸጉራቸውን በመሾረብ አንዳንድ ጊጣጌጦች ያስሩበት ነበር። በጣም ክቡር በሆኑ ዕንቁዎች ያጌጡና ውድ ዋጋ ያላቸውን ልብሰቶችም ይለብሱ ነበር። እንደዚህ ያሉ ሴቶች ያንን የሚያደርጉት ምን ያህል ባለጸጋና ቆንጆ መሆናቸውን ሌሎች እንዲያዩላቸው ነበር። እዚህ ላይ እውሉስ ይህ ትዕቢተኛ ባሕሪያና ልታይ ባይነት፤ ትክክል እንዳልሆነ ያስተምራል። ከዚህ ይልቅ ግን ሴቶች ተራና ተስማሚ የሆነውን ልብስ መልበስ ይገባቸዋል ይላል። የሴት ልጅ ተገቢ «ልብስ» ደግሞ መልካም ሥራዋ ነው፤ በእነዚህ ነገሮች ራስዋን ታስጊጥ (1ጴጥ. 3:3-4)።

11 ሴቶች ለወንዶች መታዘዝ እንዳለባቸው እውሉስ ይናገራል። ይህ መመሪያ የሚያገለግለው ለባልና ሚስት ነው (ኤፌ. 5:22-24 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ከዚህ ሌላ ደግሞ ይህ መመሪያ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያገለግላል (1ቆሮ. 14:34-35 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

12 እዚህ ላይ እውሉስ ሴቶች መግር እንዳለባቸው ቢናገርም፤ ወንድን ማስተማር እንደሌለባቸው ያመለክታል። በቤተክርስቲያን ውስጥ ሴቶች ወንዶች ላይ መልልማትን የሰጣቸውም። በዚህ ዐውደ ምንባብ መሠረት ማስተማር እንደመሠልጠን ወይም ሥልጣንን እንደመለገመድ ተወስዶአል። ይሁን እንጂ፤ ሴቶች ሕፃናትን ወይም ሌሎች ሴቶችን እንዳያስተምሩ አልተከለከለም (ቲቶ. 2:3-4)።

ብዙ ክርስቲያኖች ከቁጥር 9-12 ያሉትን ነገሮች እውሉስ የተናገረው ለነበረበት ዘመንና ባሕል ብቻ ነው፤

ለለዚህም በሁሉም ዘመንና ባሕል ውስጥ የሚኖሩትን አይመለከትም ይላሉ። እውሉስ በነበረበት ዘመን ሴቶች ይጨቁኑና የወንድ የበላይነት በሰፈነበት ማኅበረሰብ ዝቅ ተደርገው ይታዩ ነበር። ለለዚህም በዚያ ዘመን ሴቶች ወንዶችን ማስተማራቸው ከነበረው ባሕል ውጭ ስለሚሆን ትክክል አልነበረም። እንግዲህ በዚህ አስተሳሰብ መሠረት እውሉስ በዘመኑ የነበረውን ሁኔታ ብቻ ነው ያንፀባረቀው ማለት ነው። ይሁን እንጂ፤ ሌሎች ብዙ ክርስቲያኖች በዚህ አስተሳሰብ አይሰማሙም። እውሉስ የሚያስተምረው ለሁሉም ዘመንና ለሁሉም ባሕል ነው ይላሉ። ለለዚህም በዚህ ዘመን ያለን ሁሉ ልንከተለው የሚገባን ትምህርት ነው ያላሉ (1ቆሮ. 11:5፤ 14:34-35፤ 2ጢሞ. 3:6-7 እና ገለጻዎቹን እንዲሁም ከአስተምህሮ ዳሰሳው፤ ሴቶች በቤተክርስቲያን ውስጥ የሚለውን ይመለከታል)።

13 እዚህ ላይ እውሉስ በቤት ውስጥም ሆነ በቤተክርስቲያን ሴቶች ከወንዶች ሥልጣን በታች መሆን አለባቸው ያለበትን ምክንያት ያቀርባል። ይህም የሴት መፈጠር ከአዳም መፈጠር በኋላ መሆኑ ነው። እግዚአብሔር የመጀመሪያዋን ሴት ሔዋንን የፈጠረው፤ ከመጀመሪያው ወንድ ከአዳም የፋድን አጥንት ነበር (ዘፍ. 2:21-22፤ 1ቆሮ. 11:8-9)። ለለዚህም ወንድ የሴት ራስ ነው (1ቆሮ. 11:3 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

14 እዚህ ላይ ወንዶችን ማስተማርና በእነርሱም ላይ ሥልጣን እንዲኖራቸው ተገቢ ያልሆነበትን ሁለተኛውን ምክንያት ያቀርባል። ሴት ወንድን እንድታስተምር ወይም በወንድ ላይ እንድትሰለጥን ያልተፈቀደበት ምክንያት፤ ከወንዶች ይልቅ በቀላሉ በሐሰት ትምህርት ስለሚወሰዱ ነው። በዓደን ገነት በእባብ የተመለለው ሰይጣን ያሳተው ሔዋንን እንጂ አዳምን አልነበረም። እርግጥ ነው አዳምም በሔዋን ኃጢአት ተሳትፎአል፤ ሁለቱም በኃጢአት የወደቁት ግን አስቀድሞ ሔዋን በመሳትዋ ነበር። ይሁን እንጂ፤ በእነዚህ ቁጥሮች ተደግፈን ሴቶች ከወንዶች ይልቅ የባሉ ኃጢአተኞች ናቸው ማለት እንችልም! ምክንያቱም ሔዋን ከመፈጠር በፊት እንኳ፤ ከዚያች ዛፍ ፍሬ እንዳይበላ እግዚአብሔር አዳምን አዝዘት ነበር (ዘፍ. 2:16-17)። ከዚያች ዛፍ ፍሬ መብላት ኃጢአት እንደሚሆንበት አዳም በሚገባ ያውቃል፤ ለለዚህም ሔዋን አሳሳተችና ማለት አይችልም። አዳም የሚያቀርበው ምንም ሰበብ የለውም።

15 ሔዋን ባደረገችው ኃጢአት ምክንያት እግዚአብሔር «በእርግዝናሽ ዘመን ጭንቀትሽን፤ በምትወልድበትም ጊዜ የምጥ ሥቃይሽን አበዛዋለሁ» አላት (ዘፍ. 3:16)። እዚህ ላይ ግን እውሉስ በእምነትና በፍቅር በቅድስናም ብትኖር በምጥ ጊዜ እግዚአብሔር ጽናቱን እንደሚሰጣት ያመለክታል። በብዙ ሁኔታ ይህ እውነት መሆኑ ተረጋግጦአል። እውሉስ ከነበረበት ጊዜ አንስቶ እስካለንበት ዘመን ድረስ እነዚህ ሦስት በጣም አስፈላጊ ባሕርያት ከወንዶች ይልቅ በሴቶች ላይ በጉልህ እንደሚታዩ ተመስክሮአል። ለለዚህም ከወንዶች ጋር እኩል መሆንን የሚፈልጉ ሴቶች ዝቅተኛ ግብ ላይ ነው የሚያነጣጥሩት የሚለው አባባል ብዙ እውነትነት አለው ማለት ነው!

ምዕራፍ 3

የቤተክርስቲያን መሪዎች (3:1-7)

1 በምዕራፍ 3 ላይ፤ እውሉስ እያንዳንዱ የአጥቢያ ቤተክርስቲያን እንዴት መተዳደር እንደሚኖርበት ይጽፋል። በዚህ ምንባብ እውሉስ የቤተክርስቲያን መሪዎችን ኢጲስ ቆጶሳት፤ ይላቸዋል። በሌላ የአዲስ ኪዳን ክፍል ደግሞ እነዚህን መሪዎች «ሽማግሌዎች» ይላቸዋል። ዛሬ ግን እነዚህ መሪዎች «አገልጋዮች» ወይም ደግሞ «መጋቢዎች» መባል ነው የሚጠሩት (1ጢሞ. 4:6፤ 1ጴጥ. 5:2 እና ገለጻውን

3 የቤተክርስቲያን መሪ በሚለው ቃል ምትክ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ኢጲስ ቆጶሳ» በሚለው ቃል ይጠቀማሉ። ትርጉሙ እንደ ነው። በግሪክ ቋንቋ ኢጲስ ቆጶሳ ማለት የቤተክርስቲያን መሪ (ጠባቂ) ማለት ነው።

እንዲሁም ከአስተምህሮ ዳስሳው፡- የቤተክርስቲያን አስተዳደር የሚለውን ይመለከታል።

የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መጋቢ መሆን ከፍተኛ ጥሪ ነው። አንድ ሰው ለዚያ ክቡር ሥራ በእውነት በእግዚአብሔር ተጠርቶ ከሆነ፤ የቤተክርስቲያን መሪ ለመሆን መመኘት መልካም ነው። በትዕቢት ተነሳሳቶ እንዲህ ያለውን ደረጃ መፈለግ ግን ትክክል አይደለም። ምናልባትም ትዕቢት የቤተክርስቲያን መሪ መሆን ለሚፈልጉ ሰዎች ከፍተኛ ፈተናዎች ላይሆን አይቀርም። ከዚህ ይልቅ እግዚአብሔር የቤተክርስቲያኑ መሪ የሚሆኑ ሰዎችን እንዲመርጥ መፍቀዱ መልካም ነው። በምንም ዓይነት ሁኔታ ቢሆን ከፍተኛውን ቦታ ለመያዝ ጥረት ወይም ትግል አናድርግ። ራሳችንን ልቀን ለመገኘት ካለን ፍላጎት የተነሣም ወንድማችንን አንንቀፈው ወይም ዝቅ አድርገን አንመልከተው። በእንደዚህ ዓይነት ሥራ እግዚአብሔር ደስ አይሰኝም።

2-3 ለመሆኑ የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መጋቢ ለመሆን፤ ብቁ የሚሆኑት ምን ዓይነት ሰዎች ናቸው? ከሁሉ በፊት ነቀፋ የሌለባቸው መሆን ይገባቸዋል። እንዲህም ሲባል በሕይወታቸው ያልተናዘዙት ምንም ኃጢአት ወይም በደል ሊኖራቸው አይገባም ማለት ነው። ከዚህም በተረፈ ምንም ዓይነት በግልጽ የሚታይ ከፋ ልማድ ወይም የባሕርይ ድካም ሊኖርባቸው አይገባም። አለበለዚያ ለክስና ለነቀፋ ይጋለጣሉ፤ ይህም ምክንያት በራሳቸውና በቤተ ክርስቲያን ላይ ነቀፋን ያመጣል።

በሁለተኛ ደረጃ፤ የቤተክርስቲያን መሪ አንዲት ሚስት ብቻ ያገባ ማለትም ከአንድ በላይ ሚስት የሌለው መሆን አለበት። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን ብዙ አይሁድ ያልሆኑ ሰዎች ብዙ ሚስቶች ነበሩአቸው። እንደዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች ክርስቲያን ከሆኑ በኋላ የቤተክርስቲያን መሪዎች ወይም መጋቢዎች እንዲሆኑ አይፈቀድላቸውም። ጳውሎስ ይህን ሲል ከአንድ በላይ ሚስቶች ያሉዋቸው ሰዎች አንዲቷን ብቻ አስቀርተው ሌሎችን ይፍቱ ማለት አይደለም። በየትኛውም ስፍራ ቢሆን መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አያስተምርም። እንደዚህ ማድረግ አንድን ስሕተት ለማረም ሌላ ስሕተት የመፈጸም ያህል ነው። ጳውሎስ የሚለው ከአንድ በላይ ሚስቶች ያሉት ሰው የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መጋቢ መሆን አይችልም ብቻ ነው። እንዲህ ያለው ሰው ዲያቆንም መሆን አይችልም (ቁ. 12)።

ከቁጥር 2-3 የሚዘረዝራቸው ሌሎች ባሕርያት አንዱ ከሌላው ሳይበላለጥ በሙሉ አስፈላጊ ናቸው። አንድ ሰው የቤተክርስቲያን መሪ እንዲሆን ከተፈለገ፤ ሁሉም መግለጻት አለባቸው (ቲቶ. 1:6-9)።

4-5 አንድን ሰው ለቤተክርስቲያን መሪነት ከመምረጣችን በፊት ቤተሰቡን መመልከት አስፈላጊ ነው። የገዛ ራሱን ልጆች መቆጣጠር የማይችል ከሆነ፤ በቤተሰቡም ላይ በሚገባ ሁኔታ በሥልጣኑ መጠቀም የማይችል ከሆነ፤ ቤተክርስቲያንም እንደሚገባ ማስተዳደር አይችልም (ቲቶ. 1:6)። ቤተሰብ ማስተዳደርን የመሰለ አነስተኛ የኃላፊነት ደረጃ በመስጠት፤ እግዚአብሔር ሰዎችን ለቤተክርስቲያን አስተዳደር ያላቸውን ብቃት ይፈትናል። ትንሹን ኃላፊነት እንደሚገባ ከተወጡ፤ የቤተክርስቲያን መሪ የመሆን ትልቅ ኃላፊነትን ይሰጣቸዋል (ማቴ. 25:21)።

6 የመሪነትን ኃላፊነት፤ ለአዲስ ክርስቲያን ማለትም በቅርቡ በክርስቶስ ላመነ ሰው መስጠቱ መልካም አይደለም። እያንዳንዱ ክርስቲያን በመጀመሪያ ለሌሎች ሥልጣን በትሕትና መያዝን መማር አለበት። ያን ጊዜ ብቻ ነው በሚገባ ሥልጣኑን ሥራ ላይ ማዋል የሚችለው።

አንድ አዲስ ክርስቲያን ግን ወዲያውኑ ለመሪነት ከተመረጠ በቀላሉ በትዕቢት ይወጠራል። ከዚህም የትነሣ በትዕቢት ምክንያት ሰይጣን ያገኘውን ቅጣት ይቀበላል፤

7 የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መጋቢ፤ ከቤተክርስቲያን ውጪ ባለ ሰዎች እንኳ መልካም ስም

ሊኖረው ይገባል። ብዙውን ጊዜ ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች ስሕተትን ይፈልጉብናል፤ ጥቂት ስሕተት ካገኙብንም ለመፍረድ ችሎታ ናቸው። የወንድምቻችን ከላሽ የሆነው ሰይጣን (ፊሊ. 12:10) በክርስቲያን በተለይም ደግሞ በመሪዎች ላይ ስሕተት ካገኘ፤ በዚያ ሰው ላይ ሐሜትንና ከፋ ወሬን ያሰራሟል፤ ከዚህም የተነሣ ያ ሰው በሰይጣን ወጥመድ ይወድቃል። እንዲህ ያለው ሐሜትና ከፋ ወሬ የሚሰራጨው ክርስቲያን ባልሆኑ ሰዎች ብቻ ሳይሆን፤ በቤተክርስቲያን ውስጥም ጭምር መሆኑ ደግሞ በጣም የሚያሳዝን ነው፤ ይህ የሰይጣን አንዱ ትልቅ መሣሪያው ነው። ሰይጣን ክርስቲያኖችን በመሪዎቻቸው ላይ ሐሜትንና ከፋ ወሬን ሊያናፍሉ ካገኛቸው፤ ደግሞ የመሪዎችን ብቻ ሳይሆን፤ የጠቅላላ ቤተክርስቲያንን ሥራና አገልግሎት በቀላሉ ማበላሸት ይችላል። ለዚህ ነው የቤተክርስቲያኖች መሪ ከሁሉም በፊት ነቀፋ የሌለበት ሊሆን የሚገባው (ቁ. 2)። በተቻለን መጠን ክስን እንዲያነሳ ለሰይጣን ዕድል አንስጠው።

ሌሎች የቤተክርስቲያን መሪዎች (3:8-16)

8 ዲያቆናት ከዋና ዋናዎቹ የቤተክርስቲያን መሪዎች ሁለተኞቹ ናቸው። ዋና ሥራቸውም በችግር ያሉትን ሰዎች መርዳትና የቤተ ክርስቲያንን ንብረትና ገንዘብ ነክ ነገሮችን ማስተዳደር ነው። እንዲህም በማድረጋቸው መጋቢዎችና የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ለመጸለይ፤ ለመስበክና ቃሉን ለማስተማር በቂ ጊዜ ይኖራቸዋል (ዮሐ. 6:1-4)።

እንደ ቤተክርስቲያን መሪዎች ሁሉ ዲያቆናትም መልካም ጸባይ ሊኖራቸው ይገባል። ገንዘብ ነክ በሆኑ የቤተክርስቲያን ጉዳዮች ላይ ኃላፊነት ተጥሎባቸዋል፤ ለገንዘብ የማይሰገበገቡ እንጂ፤ ከኢየሱስና ከደቀ መዛሙርቱ ገንዘብ ይቆንጥር እንደነበረው ይሁዳ፤ እምነት አጉዳይ መሆን የለባቸውም (ዮሐ. 12:4-6)።

9 ምንም እንኳ ብዙውን ጊዜ መስበክና ማስተማር የዲያቆናት ሥራ ባይሆንም፤ በእውነተኛ እምነት መጽናት አለባቸው። የእምነትን ሚስጢር የሚጠብቁ መሆንም ይገባቸዋል። የእምነትን ሚስጢር የሚጠብቁትም በንጹሕ ኅሊና መሆን አለበት። እንዲህም ሲባል ምንም ዓይነት ያልተናዘዙት ኃጢአት በሕይወታቸው ሊኖር አይገባም ማለት ነው (1ጢ. 1:19)።

10 አንዳንድ ሰዎች የዲያቆናት ሥራ ይህን ያህል አስፈላጊ እንዳልሆነና ማንም ሰው ዲያቆን ሊሆን እንደሚችል ያስባሉ። ይህ ግን ትክክል አይደለም። የዲያቆናት ሥራ በጣም አስፈላጊ ነው። ስለዚህም አንድ ሰው ለዲያቆና ከመመረጡ በፊት በጥንቃቄ መፈተን አለበት። ነቀፋ የሌለበት ሆኖ ከተገኘ ብቻ ለድቁና ሥራ ይሾማል። ለድቁና ሥራ ብቁነታቸውን መፈተን ያለበት ደግሞ ማኅበረ-ምዕመኑ ነው (ዮሐ. 6:3)። ዲያቆናት የሚመረጡት በማኅበረ-ምዕመኑ ሊሆን፤ የቤተክርስቲያን መሪዎች መጋቢዎች የሚመረጡት ግን በሌሎች የቤተክርስቲያን መሪዎች ወይም መጋቢዎች ነው (ዮሐ. 14:23፤ ቲቶ 1:5)።

11 በዚህ ቁጥር ላይ ጳውሎስ ስለ ዲያቆናት ሚስቶችም ያነሳል። ምናልባትም ጳውሎስ እዚህ ላይ ለመግለጽ የፈለገው፤ ለዲያቆና ሥራ ስለሚመረጡ ሴቶች ሊሆን ይችላል። በግሪኩ በኩሪ ጽሑፍ መሠረት፤ ሁለቱም አባባል ትክክል ነው። በሁለቱም መንገድ ቢሆን፤ እንደባሉቻቸው ሁሉ እንርሱም በሁሉም ነገር ታማኞች ሊሆኑ ይገባል። በተለይም ደግሞ የዲያቆናት ሚስቶች (የቤተክርስቲያን መሪዎችን ሚስቶች ጨምሮ) መልካም ጠባይ ያላቸው መሆን ይገባቸዋል። በሁሉም ነገር ታማኞች እንጂ፤ ሰውን የሚያውቁ መሆን የለባቸውም። እንደዚያ ካልሆነ ግን የባሉቻቸውን ሥራ ያስነቅፋሉ፤ ከዚህም የተነሣ አገልግሎታቸው ይበላሻል።

12 ቁጥር 2:4-5 ያሉትንና ገለጻውን ይመለከታል።

4 በኢላይዎስ 14:12-15 ነቢዩ ኢላይዎስ ዲያብሎስን ወይም ሰይጣንን (እንተ የምታበራ የንጋት ኮከብ ይለዋል) እንደት ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ለማድረግ እንደፈለገ ይገልጻል። ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር በሰይጣን ላይ ፈረሰ፤ ከሰይጣኑ አውርዶ ማለት።

5 እዚህ ላይ ለማስተማር የሚበቃ የሚለው (ቁ. 2) ለዲያቆናት በተረበው መስፈርት ውስጥ አልተጠቀሱም ይሁን እንጂ፤ ብዙ መልካም መምህራን የሆኑ ዲያቆናት መኖራቸው የታመነ ነው፤ ስለዚህም የማስተማር ስጦታቸውን ሊጠቀሙበት ይገባል። ውሉ እድሮ ከእነዚህ ዲያቆናት መካከል የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መጋቢ የሚሆኑ ይገኙባቸዋል።

13 የቤተክርስቲያ መሪ ሥራ ከቡር (ቁ. 1) እንደሆነ ሁሉ የዲያቆናትም ሥራ እንዲሁ ነው። በታማኝነት የሚያገለግሉ ዲያቆናት፤ ለታማኝነታቸው ከፍተኛ ማዕረግ፤ በመንግሥተ ሰማይ የተረጋገጠ ስፍራንና የክብር አካላዊ ያገኛሉ (1ኛጥ. 5፥1-4)። በሰዎችም ፊት፤ ስለ ክርስቶስ ሲናገሩ የእምነት ድፍረት ይኖራቸዋል።

14-15 ቤተክርስቲያን በትክክል መመራትዋ በጣም አስፈላጊ ነው። መሪዎችም ደግሞ መልካም ስም ያላቸው ሰዎች ሊሆኑ ይገባል፤ ምክንያቱም ቤተክርስቲያን የሕያው እግዚአብሔር ቤት እንጂ፤ የሙት ጣዖቶች ቤት አይደለችም (ቁ. 15)። ቤተክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤት ናት፤ እግዚአብሔር ራሱ በቤተክርስቲያን ያድራል (ኤፌ. 2፥19-22 ይመለከታል)።

ቤተ ክርስቲያን እውነትን የምታውጅ የእውነት ዐምድ ናት። ስለዚህም በሰዎች ዓይን ፍትሕና ጽድቅን ደግፋ የምታቆም ዐምድ ሆና ትታያለች። ቤተ ክርስቲያን ስለ እውነት የምትሟገት የእውነት መሠረትም ናት።

16 እዚህ ላይ ጳውሎስ ክርስቶስን የሚያወድስ ቅኔ ወይም ዝማሬ ጽፎአል። እግዚአብሔርን የመምሰል ሚስጢሮ ራሱ ክርስቶስ ነው። ክርስቶስ ለማያምኑት የተሰወረ፤ ለሚያምኑት ግን የተገለጠ «ሚስጢር» ነው (ቆላ. 1፥26-27 ይመለከታል)።

ሰው ሆኖ ተገለጠ (ዮሐ. 1፥14)፤ እውነተኛነቱ በመንፈስ ታወቀ፤ ያም ማለት ከሙታን በመነሣቱ የእግዚአብሔር ልጅነቱ ተረጋገጠ ማለት ነው (ሮሜ 1፥4)። ለመላእክት ታየ፤ በሰማይ ለሚኖሩ መላእክት ሁሉ እግዚአብሔር የክርስቶስን መነሣት ገለጠላቸው (ኤፌ. 3፥10)።

ክርስቶስ የተገለጠው በሰማይ ብቻ አልነበረም፤ ለሕዝቦች ሁሉ ተሰብሶአል። ይህ እንደ ወንጀለኛ በመስቀል ላይ የሞተው ኢየሱስ፤ ለዓለም ሁሉ ታውቆአል። በየትኛውም አገር ያሉ ወንጀሎችና ሴቶች በክርስቶስ አምነዋል። በየትኛውም ዘመን ላሉ ሰዎች አዳኝ ነው።

በመጨረሻም ምድራዊ አገልግሎቱን ከፈጸመ በኋላ፤ ክርስቶስ በክብር ወደ ሰማይ ወጣ። አሁን ደግሞ በራሱ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦአል (ኤፌ. 1፥20-21)።

ምዕራፍ 4

ስለ ሐሰተኞች መምህራን (4፥1-5)

1 ሐሰተኛ ትምህርቶች ሁሉ የሚመጡት ከሰይጣንና ከአጋንንቱ ነው። ሰይጣን የሐሰት ሁሉ አባት ነው (ዮሐ. 8፥44)። የሐሰተኛ ትምህርት የሰው አደጋ፤ ሰዎችን ማሳቱ ነው። እዚህ ላይ ጳውሎስ የሰይጣንን አጋንንቶች አሳቸ መናፍስት ይላቸዋል። ትምህርታቸው የእውነት መልክ ስለአለው ሰዎች ተሳስተው ይከተሉታል (2ጢሞ. 2፥17-18 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ በኋለኛው ዘመን የተባለው፤ ከጳውሎስ ቀጥሎ የነበረው ዘመን ነው። ከጢሞቴዎስ ዘመን አንስቶ እስከዚህ እስካላገኘበት ዘመን ድረስ ሐሰተኛ መምህራንና ሐሰተኛ ነቢያት፤ ክርስቲያኖችን ለማሳሳትና ከእውነት መንገድ ለማሸወጣት የተቻላቸውን እያደረጉ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ይህ እንደሚሆን አስጠንቅቋል (ማር. 13፥22)። ይህ እንደሚሆን ደግሞ በሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎችም ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶናል (የሐዋ. 20፥29-31፤ 1ዮሐ. 4፥1-3)።

2 እነዚህ በቁጥር 1 ላይ የተጠቀሱት አሳሳቾች መናፍስት ትምህርታቸውን የሚያስፋቱት፤ በሰዎች በኩል ነው። እነዚህን ሰዎች፤ ጳውሎስ ግብዝና ሐሰተኞች ይላቸዋል። እንደዚህ ያሉ ሰዎች ንጹሕ ኅሊና የላቸውም፤ ኅሊናቸው በጋላ ብረት

እንደተተኮሰ ያህል ሆኖ ደንዝዞአል። የጋላ ብረት በመጀመሪያ አካል ቆዳ ላይ ሲያርፍ በጣም ያምማል። በኋላ ግን ሕመሙ እንዲሰማን የሚያደርጉ ነርቮቻችን ከግለቱ የተነሣ ስለሚሞቱ ሕመሙ ይህን ያህል አይሰማንም። በኋላ ደግሞ ምንም አያመንም። ኅሊናችንም ልክ እንደ አካል ቆዳችን ነው። በመጀመሪያ ኅሊናችን ማንኛውንም ኃጢአት በቀላሉ ይለያል። ኃጢአትን ደጋግመን ስናደርግ ግን ኅሊናችን ይደንዝዛል። እዚያ ደረጃ ላይ ከደረሰ ደግሞ ትክክል የሆነውን፤ ትክክል ካልሆነው መለየት አይቻልም፤ ደንታም አይኖረውም። ከበፊቱ የበለጠ በኃጢአቱ እየቀለጠና እየዘቀጠ ይሄዳል።

3 እነዚህ ሐሰተኛ መምህራን በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን እንድናገኝ ከተፈለገ፤ መጋባት ወይም አንዳንድ የምግብ ዓይነቶችን መመገብ እንደሌለብን ያስተምራሉ። ይህ ትምህርት ግን ፍጹም ስሕተት ነው። በመጀመሪያ ደረጃ፤ ሰው በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የሚያገኘው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመኑ ብቻ ነው። በሁለተኛ ደረጃ፤ ጋብቻንና ምግብን እግዚአብሔር የሰጠን ለጥቅማችን በመሆኑ፤ በእነዚህ ነገሮች እንደሚገባ መጠቀምና በምስጋና መቀበል ትክክልና ተገቢ ነው። እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ለሰዎች ሁሉ ፈጥሮአል። ስለዚህም የሚያምኑና እውነትን የሚያውቁ የእግዚአብሔር ልጆች በአግባቡ ሊጠቀሙባቸው ይገባል።

4 እግዚአብሔር የማንኛውም ነገር ፈጣሪ እንደሆነ በማስብ፤ የእርሱን ስጦታዎች በሙሉ በምስጋና ልንጠቀምባቸው ይገባል። እግዚአብሔር የፈጠረው ነገር በሙሉ ንጹሕና መልካም ነው (ማር. 7፥18-19፤ ሮሜ 14፥14)።

5 ክርስቲያኖች በማንኛውም ነገር ማመስገን (ቁ. 4) መፀለይና የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ አለብን። የእግዚአብሔር ቃል እኛንም ሆነ ማንኛውንም ነገር ያነጻል (ዮሐ. 15፥3)። ከኃጢአት በቀር የምናደርገውም ሆነ የምንመገበው ምግብ በጸሎትና በእግዚአብሔር ቃል ይቀደሳል። ከመመገባቸው በፊት ክርስቲያኖች የሚጸልዩበት አንዱ ምክንያትም ይኸው ነው። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን ክርስቲያኖች ከመመገባቸው በፊት ከብሉይ ኪዳን ያነብቡ እንደነበር የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ያመለክታሉ።

ለጢሞቴዎስ የተሰጠ መመሪያ (4፥6-16)

6 ስለ እነዚህ ሐሰተኛ አስተማሪዎች አማኞችን ካስጠነቀቀና እውነትንም ለማስተማር በታማኝነት ከጸና፤ ጢሞቴዎስ የኢየሱስ ክርስቶስ መልካም አገልጋይ መሆኑን ያስመሰክራል። እውነቱን በግልጽና በትጋት ማስተማሩ እንጂ፤ ሐሰተኛ ትምህርትን መቃወም ብቻ በቂ አይደለም።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ጢሞቴዎስን አገልጋይ ይለዋል። ዛሬም ቢሆን በብዙ አብያተክርስቲያናት መጋቢው «አገልጋይ» ተብሎ ይጠራል። አገልጋይ ማለትም ባርያ ማለት ነው። ይህ ደግሞ ተገቢ ነው፤ ምክንያቱም አንድ ሰው መሪ ለመሆን አስቀድሞ አገልጋይ መሆን እንዳለበት ክርስቶስ አስተምሮአል (ማር. 10፥43-45)። እውነተኛ ክርስቲያን መሪዎች፤ የሚመሩዋቸው ሰዎች አገልጋዮች ናቸው።

7-8 በቁጥር 7 ላይ ጳውሎስ የሐሰትን ትምህርት የመበለቶች ተረት ይለዋል (1ጢሞ. 1፥3-4)። እነዚህ ሐሰተኛ ትምህርቶች ያልተማሩና የማያምኑ ሴቶች ሊሰሙዋቸው እንደሚፈልጉት፤ ተረትና ሐሚት ዓይነት ናቸው። ጢሞቴዎስ ከእንዲህ ያሉ ነገሮች መራቅ አለበት።

ከዚህ ይልቅ ግን ያደገበትን የእምነትን ቃልና መልካም ትምህርትን መያዝ አለበት (ቁ. 6)። እነዚህን እውነቶች ደግሞ ሌሎች ማስተማር ብቻ ሳይሆን፤ እርሱ ራሱም ሊኖርባቸው ይገባል። ጢሞቴዎስ ለመንፈሳዊ ነገር

6 የእምነትን ምስጢር በሚለው ቃል ምትክ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች የእምነትን ጥልቅ እውነት በሚለው ቃል ይጠቀማሉ። ትርጉሙ ግን አንድ ነው። መንፈሳዊ ላልሆኑ ዓለማዊ ሰዎች የክርስትና እምነት ጥልቅ እውነት «ምስጢር» ሆኖ ነው የሚታያቸው።

7 ምንም እንኳ ይህ ሁሉ እውነት ቢሆንም፤ አንዳንድ ክርስቲያኖች ሳያገቡ በድንገልና እንዲኖሩ ከእግዚአብሔር ላይ ጥሪ ሊኖራቸው ይችላሉ። እንደዚህ ያሉት ሰዎች ሳያገቡ በመኖር እግዚአብሔርን ማከበር ይሻላቸዋል (ማቴ. 19፥12፤ 1ቆሮ. 7፥7-8 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

8 ከመመገባቸው በፊት ክርስቲያኖች የሚጸልዩበት ሁለተኛው ምክንያት እግዚአብሔር ምስጋና ለማቅረብ ነው (ቁ. 4)።

ራሱን ማለግመድ አለበት (ቁ. 7)። ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ልምድ ያስፈልጋቸዋል። ክርስቶስን መስተል የመዝናናትን ያህል ቀላል አይደለም! እንዳንድ ጊዜ የክርስትና ሕይወታችን እንደ ወታደሮች ውጊያ ነው፤ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ እንደ ሩሜ ውድድር ነው (1ቆሮ. 9:24-27፤ 2ጢሞ. 4:7 ይመለከታል)። ሥጋዊ ልምድ አካላችንን ጤነኛ እንደሚያደርገው ሁሉ መንፈሳዊ ልምድም በአካል፤ በነፍስና በመንፈስ ፍጹም ጤነኛች ያደርገናል። እነዚህ ደግሞ ለአሁኑና ለሚቀጥለውም ሕይወት ይጠቅማሉ።

9-10 እዚህ ላይ ጳውሎስ የክርስቲያኖች ተስፋ የተመሠረተው በመበለቶች ተረትና በጎላማዊ አፈ ታሪክ ላይ ሳይሆን በሕያው እግዚአብሔር ላይ እንደሆነ ጢሞቴዎስን ያሳስበዋል (ቁ. 7)። ከዚያ ተስፋ የተነሣ ነው በሥራ የምንደክመው።

እዚህ ላይ፤ ጳውሎስ እንደገና እግዚአብሔርን አዳኛችን ይለዋል (1ጢሞ. 1:12-13 ይመለከታል)። በዚህ ቁጥር ላይ ግን ለየት የሚል ትርጉም አለው። «አዳኝ» ሲል ሕይወት ያላቸውን ነገሮች ሁሉ የሚያጸናና ደግፎ የሚያቆም ማለት ነው (ማቴ. 5:45፤ 6:26)። አማኞችን በተመለከተ ግን እግዚአብሔር በሥጋዊ ሕይወት የሚያጸናቸውና ደግፎም የሚያቆማቸው ብቻ ሳይሆን፤ በመንፈሳዊ ሕይወትም ለዘላለም የሚያኖራቸውም ነው።

11-12 በየትኛውም ትውልድ ቢሆን፤ በዕድሜ የገፉ ሰዎች ወጣቶችን ዝቅ አድርገው የመመልከት ዝንባሌ አላቸው። ወጣቶች አይከበሩም። በክርስቲያኖች መካከል ግን እንዲህ መሆን የለበትም ይላል ጳውሎስ። ካለው መልካም አኗኗርና ምላሴነት የተነሣ፤ ጢሞቴዎስ በዕድሜ ከእርሱ በሚበልጡ ሰዎች እንኳ መከበር አለበት።

ጢሞቴዎስ በአምስት ነገሮች ለሌሎች ምላሴ መሆን ነበረበት። እነርሱም - በንግግር፤ በኑሮ፤ በፍቅር፤ በእምነት እና በንጽሕና ናቸው (ቁ. 12)። በቤተክርስቲያን ውስጥ መሪነት የሚሰጠው በዕድሜው ደረጃ ሳይሆን፤ እነዚህን አምስት ባሕርያት አሟልቶ በመገኘት ነው። የቤተ ክርስቲያን መሪ መሆን የሚፈልግ ማንኛውም ወጣት፤ በእነዚህ አምስት መመዘኛዎች ራሱን ይመዝን።

ጳውሎስ ጢሞቴዎስን መምከር ብቻ ሳይሆን፤ ሲያደፋፍረውም እንመለከታለን። ወጣት በመሆንህ ማንም አይናቅህ ይለዋል። ጢሞቴዎስ ዓይነ አፋር ነበር፤ ስለዚህ ድጋፍና መበረታታት እንደሚገባው ጳውሎስ ተረድቶአል (1ቆሮ. 16:10-11 ይመለከታል)።

13 እዚህ ላይ ጳውሎስ የቤተክርስቲያን መሪን ወይም የመጋቢን ሥራ በተመለከተ፤ ሦስት አስፈላጊ ነገሮችን ያነሳል። የመጀመሪያው፤ ቅዱሳን መጻሕፍትን ለሕዝብ ማንበብ ነው። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን አዲስ ኪዳን ገና አልተጻፈም ነበር፤ ስለዚህም ቅዱሳን መጻሕፍት ሲል ብሎ ኪዳንን ማለቱ ነው። ሁለተኛው መስበክ ነው እንዲህም ሲል በተነበበው የብሉይ ኪዳን ክፍል ላይ ማብራሪያ መስጠት ማለት ነው። ሦስተኛው፤ እውነተኛውን ክርስቲያናዊ አስተምህሮ ማስተማር ነው። ከእነዚህ የመጀመሪያዎቹ ሁለቱ ጳውሎስ በነበረበት ዘመን በየሰንበቱ በምክራቦች ሁሉ የሚደረጉ ልማቶች ነበሩ። ይህንንም ልማድ ቤተክርስቲያንም ተከትላቸው (ሉቃ. 4:16-21፤ ዮሐ. 13:14-15)። ነገር ግን በሦስተኛ ሰረጃ የተጠቀሰው የክርስትና ትምህርት ማስተማር የተሰኘው የመሪዎች ድርጊት ለክርስትና አምልኮ የመለያ ባሕር ነው።

ጢሞቴዎስ በእነዚህ ሦስት ነገሮች እንዲታጋ ጳውሎስ ያሳስበዋል። ለእነዚህ ነገሮች «ራስህን ስጥ» ይለዋል። መጋቢም ሆነ ሌላ የቤተ ክርስቲያን መሪ፤ ለክርስቶስና ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ራሱን መስጠት አለበት (ቁ. 15)።

14 ጢሞቴዎስ የመስበክ፤ የማስተማርና የመምራት ስጦታን ተቀብሎአል። ምንም እንኳ ስጦታው ከእግዚአብሔር በነጻ የተሰጠው ቢሆንም፤ እነዚህን ስጦታዎች መቀበልና እንደሚገባ መጠቀም ይገባዋል (2ጢሞ. 1:6)። እግዚአብሔር በሚሰጠን ስጦታ ካልተጠቀምንበት ምንም ፍሪ አያፈራም (ማቴ. 25:14-18 ይመለከታል)።

በቤተክርስቲያን ውስጥ እንዲያገለግል ጢሞቴዎስ በመጀመሪያ በተጠራበት ጊዜ፤ ትንቢት ተነግሮለት ነበር

(1ጢሞ. 1:18 ይመለከታል)። በዚያን ጊዜ ሽማግሌዎች እጃቸውን በመጫን የቤተክርስቲያን መሪ እንዲሆን ሾመውታል (ዮሐ. 6:6፤ 13:1-3 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

15-16 አሁን ደግሞ ጳውሎስ ስጦታውን እንዴት እንደሚያሳድግና እንደሚያገለግል ለጢሞቴዎስ ይነግረዋል። በስጦታዎቹ ለመጠቀም መትጋት አለበት (2ኢጥ. 1:10)። ቅዱሳን መጻሕፍትን ለማንበብ፤ ለስብከት፤ ቃሉንም ለማስተማር (ቁ. 13) እና ለመንፈሳዊነት (ቁ. 7) ሙሉ በሙሉ ራሱን መስጠት አለበት። ምንም እንኳ መሪ ቢሆን፤ በክርስትና ሕይወቱ ሌሎች የሚመለከቱት እድገት ሊኖር ይገባል (ቁ. 15)። ስብከቱን በተሳካ ሁኔታ ማቅረብ ብቻ ሳይሆን፤ ሕይወቱ ከሚሰብከው ጭብክት ጋር መስማማት አለበት።

ጳውሎስ ጢሞቴዎስን፤ ለራሱና ለማስተማር ሥራህ ተጠንቀቅ ይለዋል (1ተሰ. 5:6፤ 1ኢጥ. 5:8 ይመለከታል)። በእነዚህ ነገሮች ጽና ማለትም በእምነት ጽና ይለዋል (1ቆሮ. 15:58፤ 16:13፤ ገላ. 6:9፤ 2ተሰ. 5:21)። ጢሞቴዎስ ይህን ካደረገ ሰሚዎቹን ወደ ደኅንነት ማምጣት ብቻ ሳይሆን፤ ራሱንም ያድናል፤ ደኅንነቱን ያጸናል (ፊል. 2:12 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ለሌሎች ከሰበከ በኋላ እርሱ ራሱ የተጣለ እንዳይሆን ጳውሎስ ራሱ እንኳ መትጋት እንዳለበት ተናግሮአል (1ቆሮ. 9:27)።

ምዕራፍ 5

መበለቶችን፤ ሽማግሌዎችንና አገልጋዮችን አስመልክቶ የተሰጠ ምክር (5:1-25)

1-2 በዚህ ምዕራፍ ውስጥ፤ ጳውሎስ በቤተክርስቲያን ውስጥ፤ የተለያዩ ወገኖችን የሚመለከት ምክር ለጢሞቴዎስ ይሰጠዋል።

ኃጢአተኛን መገሰጽና የቤተክርስቲያን አባሎችንም ሥርዓት ማስያዝ፤ የቤተክርስቲያን መሪዎችና (ሽማግሌዎች) የመጋቢዎች ኃላፊነት ነው። ይሁን እንጂ፤ ሽማግሌውን ሰው በቁጣ መገሰጽ አግባብ አይሆንም። የቤተክርስቲያን መጋቢው፤ ሽማግሌዎችንና በዕድሜ የገፉትን ሰዎች፤ ልክ የገዛ ወላጆቹን እንደሚያከብር ማክበር አለበት።

የገዛ ወንድሞችንና እህቶቹን እንደሚመክር ዓይነት ሆኖ፤ ጢሞቴዎስ ወጣት የቤተክርስቲያን አባሎችን መምከር አለበት። ወጣት ሴቶችንም በፍጹም ንጽሕና ሊቀርባቸው ይገባል። የቤተክርስቲያን መጋቢ፤ አብዛኛውን ወጣት ሴቶችን የማስተማርና የመምከርን አገልግሎት ሥራ፤ በዕድሜ ለገፉ ሴቶች ቢሰጥ መልካም ነው። በዚህ ሁኔታ ራሱን ከፈተና ይጠብቃል (ቲቶ 2:3-5)።

3 መበለቶችን መንከባከብ በጣም አስፈላጊ ክርስቲያናዊ ተግባር ነው (ያዕ. 1:27)። ብዙ መበለቶች ራሳቸውን የሚረዱበት ገቢ የላቸውም። አንዲት መበለት ምንም የሚረዳት ቤተሰብ ከሌላት፤ እርስዋን መርዳት የቤተክርስቲያን ኃላፊነት ነው። እዚህ ላይ ጳውሎስ መበለቶች የሆኑትን ሴቶች አክብራቸው ሲል፤ የሚያስፈልጋቸውን በሚሟላት ረገድ ቤተ ክርስቲያን ለመበለቶች ጥንቃቄ ልታደርግላቸው ይገባል ማለት ነው። ቤተ ክርስቲያን ጥንቃቄ ልታደርግላቸው የሚገባው ግን በእርግጥ መበለቶች ለሆኑ ብቻ ነው።

4 ማንኛይቱም መበለት ልጆች ወይም የልጅ ልጆች ካሉዋት፤ ጥንቃቄ ሊያደርጉላት የሚገባቸው እነርሱ ራሳቸው እንጂ፤ ቤተክርስቲያን አይደለችም። ወላጆቻቸውንና አያቶቻቸውን ማክበርና ጥንቃቄ ማድረግ የልጆች ግዴታ ነው።

9 በእርግጥ መበለቶች የሆኑትን በሚለው ምትክ፤ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች በእርግጥ ትግረኛ የሆኑትን መበለቶች ይላሉ። ይህ ደግሞ የግሪኩ በኩሪ ጽሑፍ የቃል በቃል ትርጉም ነው። ይሁን እንጂ፤ በዚህ ዐውደ ምንባብ መመሪት ትርጉሙ አንድ ነው። በቁጥር 5 እና 16 ተመሳሳይ ሐረግ ይገኛል።

(ዘጸ. 20፥12፤ ኤፌ. 6፥2)። ለሚያስፈልጋቸው ነገር ጥንቃቄ የማናደርግ ከሆነ ግን፤ ወላጆቻችንን እናከብራለን ማለት አንችልም።

5 አንዲት መበለት የቤተክርስቲያንን እርዳታ ማግኘት የሚኖርባት በመጀመሪያ ደረጃ፤ በእርግጥ ችግር ላይ ከሆነች ብቻ ነው።¹⁰ በሁለተኛ ደረጃ፤ የቤተክርስቲያንን እርዳታ ለማግኘት ብቁ የሆነች መሆን አለባት። ሌሊትና ቀን የእግዚአብሔርን ዕርዳታ በመለመን በጸሎት ጸንታ የምትኖር ሴት መሆን አለባት።

6 አንዳንድ መበለቶች ግን ተገቢ ባልሆነ መንገድ ነው የሚኖሩት። የዕለት ምግባቸውን ለማግኘት ሲሉ ሴትኛ አዳሪዎች ይሆናሉ። እንደዚህ ዓይነት መበለቶች በፍጹም የቤተክርስቲያንን እርዳታ ማግኘት የለባቸውም። ምክንያቱም ምንም እንኳን ሥጋቸው ሕያው ቢሆንም፤ መንፈሳቸው ግን የምታ ነው።

7 መበለቶችና ቤተሰቦቻቸው ያለ ነቀፋ የሆነና ተገቢውን ሕይወት እንዲመሩ ጢሞቴዎስ እነዚህን መመሪያዎች መስጠት አለበት።

8 ለወላጆቹና ለአያቶቹ፤ እንዲሁም ለቅርብ ቤተሰቦቹ የማያስብ ማንኛውም ክርስቲያን ከማያምን ሰው እንኳ የባለ ክፉ ነው። የማያምኑ ሰዎች እንኳ ለቤተሰቦቻቸው ያስባሉ።

9-10 ጳውሎስ በነበረበት ዘመን የቤተክርስቲያንን ዕርዳታ የሚያገኙ ሰዎች በመዝገብ ይጻፉ ነበር። አንዲት መበለት በመዝገብ እንድትጻፍ ከተፈለገ ደግሞ የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ነበረባት። ከስልሳ ዓመት በላይ የሆነች፤ ለባልዋ ታማኝ የነበረች፤ በመልካም ሥራዋ የተመሠከረላት ሴት መሆን አለባት። እነዚህን መስፈርቶች አሟልተው የሚገኙ መበለቶች ደግሞ በቤተክርስቲያን ውስጥ የተለያየ ሥራ ይሰጣቸዋል። ምናልባትም በቤተክርስቲያን ውስጥ የሚሰጣቸው ሥራ እንደ ልጆች ማሰደግ፤ እንግዶችን መቀበል፤ የተቸገሩትን መርዳትና ሌሎች ሴቶችን ማስተማርን¹¹ የመሳሰለ ቀድሞውኑ የሚታወቁበት የሥራ ዓይነት ሊሆን ይችላል።

11-12 እነዚህ በመዝገብ የሚጻፉ መበለቶች ለክርስቶስና ለአገልግሎት እንዲተጉ ይጠበቅባቸዋል። ምናልባትም ከእንግዲህ ወዲህ ሌላ ባል እንዳያገቡ ስዕላት ወይም ቃል ኪዳን ያደረጉ ሊሆኑ ይችላሉ። ወጣት መበለቶች ግን ብዙውን ጊዜ እንደገና ማግባታቸው ስለማይቀር በመዝገብ አለመጻፋቸው መልካም ነው። ስዕላት አድርገው ከሆነና በመዝገብ ተመዝግበው ከሆነ ግን የገቡትን ቃል በማፍረሳቸው ይፈረሩባቸዋል።¹² ስለዚህም ጳውሎስ ወጣት መበለቶች ከመጀመሪያውኑ የመዝገብ እንዳይጻፉ ጢሞቴዎስን ይመክረዋል።

13-14 ከዚህም በላይ ደግሞ ወጣት ሴቶች ብዙውን ጊዜ፤ ሥራ ፈቶችና በየሰው ቤት እየዞሩ እንደሚያውና የማይገባቸውንም እንደሚናገሩ ጳውሎስ ያሳስባል። ከዚህ ይልቅ ግን እንዲህ ያሉ ወጣት መበለቶች፤ እንደገና ባል ቢያገቡና ለቤተሰቦቻቸው ተገቢውን እንከብካቤ ቢያደርጉ ይሻላል፤ እንዲህ ካደረጉ በኋላ ወደቀውም፤ ሰይጣንም እነርሱን የሚከስስበት ዕድል አይኖረውም (1ቆሮ. 7፥39-40 ይመለከታል)።

15 ከዚህ ብሬት አንዳንድ ወጣት ሴቶች በመዝገብ ከተጻፉ በኋላ፤ ሰይጣንን ለመከተል ከእምነት መንገድ ወጥተዋል፤ ማለትም በኋላ ወደቀዋል። ለዚህ ነው ወጣት መበለቶችን በመዝገብ እንዳይጻፍ ጳውሎስ ጢሞቴዎስን አጠንክሮ የሚመክረው። ለእግዚአብሔር የገቡትን ቃል በማፍረስ እንደበፈቱት ሁሉ፤ ሌሎች ወጣት መበለቶች በኋላ ወደቀው አይፈልግም።

16 ልጆች መበለት የሆኑ እናቶቻቸውንና አያቶቻቸውን መርዳት እንዳለባቸው ሁሉ፤ አማኝ የሆኑት ሴት በቤተሰብዋ ውስጥ ያሉትን መበለቶች ማለትም እህቶቻቸውን፤ የባልዋን እህቶች፤ ልጆቻቸውን ወይም የልጆቻቸው ሚስቶች የነበሩትን ወዘተ ልትረዳቸው ይገባል። ከቤተሰብዋ ውስጥ የሚረዱዋት ወገኖች ያሉዋት መበለት፤ በመዝገብ መጻፍ እንደሌለባት ጳውሎስ ያሳስባል። ቤተክርስቲያን መርዳት ያለባት ፈጽሞ ረዳት የሌላቸውን መበለቶች ብቻ ነው።¹³

17 ጢሞቴዎስ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችን ሥራ መቆጣጠርና የሚገባቸውንም የመክፈል ኃላፊነት ነበረበት። የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ከመጋቢው ጋር ተባብረው የሚሠሩ የቤተክርስቲያን ዋና የመሪዎች አካል ናቸው።¹⁴ (የሐዋ. 20፥17፤ 28፤ ቲቶ 1፥5-9፤ 1ጴጥ. 5፥1-3 እና ገላጳዊቹን ይመለከታል)። የተሰጣቸውን ሥራ እንደሚገባ የሚሠሩ ሽማግሌዎች እጥፍ ክብር ይገባቸዋል፤ ማለትም በሥራቸው መከበርና የሚያስፈልጋቸውንም ማግኘት አለባቸው።

18 የቤተክርስቲያን ሠራተኞች ለሥራቸው ክፍያ ሊያገኙ ይገባል። ይህንንም መመሪያ ለማጽናት ጳውሎስ ከዘጸግም 25፥4 ይጠቅሳል (1ቆሮ. 9፥7-9 እና ገላጳውን ይመለከታል)። እንግዲህ አላፊና ጠፊ የሆነውን እህል የሚያበራይን በራ መመገብ አስፈላጊ ከሆነ፤ የማያልፈውንና ዘላለማዊ እውነተኛ የሕይወት እንጀራ የሚያቀርቡ መጋቢዎችና የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችም ደመወዝ ማግኘት ይኖርባቸው።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ከሉቃስ 10፥7 ይጠቅሳል (1ቆሮ. 9፥14 ይመለከታል)። እውነተኛ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ለገንዘብ ፍቅር ሲሉ መሥራት የለባቸውም (1ጴጥ. 5፥2) ነገር ግን ቤተክርስቲያን ደመወዝቸውን የመስጠት ኃላፊነት አለባት።

19 ምናልባትም በቤተክርስቲያን ሽማግሌ ላይ በየጊዜው ክስ ሊነሳ ይችላል። ይሁን እንጂ፤ በሁለት ወይም በሦስት ምስክርነት ካልተረጋገጠ በቀር ማንኛውንም ክስ መቀበል የለበትም (ዘጸ. 19፥15፤ ማቴ. 18፥16፤ 2ቆሮ. 13፥1 ይመለከታል)።

20 የተሰነዘረበት ክስ እውነት መሆኑ ከተረጋገጠ ግን፤ የ ሽማግሌ በሰዎች ሁሉ ፊት መገሰጽ አለበት።¹⁵ ይህም ለሌሎች ማስጠንቀቂያ ይሆናል።

21-22 ከሌሎች ጋር በሚኖረው ግንኙነት ጢሞቴዎስ አንዱን ከሌላው ማበላለጥ ወይም አድልዎ ማድረግ የለበትም። የቤተክርስቲያን ሠራተኛ እንዲሆን ለመሾም በማንም ላይ ፈጥሮ እጆቹን ከመጫት በፊት፤ የ ሰው ለሥራው ተገቢ መሆኑን በጥንቃቄ መመርመር ይገባዋል (የሐዋ. 6፥6 እና ገላጳውን ይመለከታል)። ለቤተ ክርስቲያን ሥራ የተሾመው ሰው በደለኛ ሆኖ ከተገኘ ግን የሾመው እርሱ ነውና ጢሞቴዎስ በዚያ ሰው በደል በኃላፊነት ይጠየቅበታል። ከዚያ ሰው በደል የተነሣ ደግሞ የጢሞቴዎስ አገልግሎት ይነቀፋል። ስለዚህም ከሌሎች ሰዎች ኋላ ወደፊት ጋር መተባበር የለበትም፤ ራሱን በገጽጽና መጠበቅ አለበት።

23 በአካላዊ ሁኔታ ሊታይ፤ ጢሞቴዎስ ጠንካራና ጤነኛ እንዳልነበር ከዚህ ቁጥር መመልከት ይቻላል። የተለያየ ሕመም ነበረበት፤ አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ጥቂት

13 ለቁጥር 3 የተሰጠውን ገለጻ ግርጌ ማስታወሻ ይመለከታል።
14 አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን በዚህ ቁጥር ላይ ጳውሎስ የሚናገረው ስለ ሁለት ዓይነት የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች እንደሆነ ያስባሉ። ቤተክርስቲያንን የሚያስተዳድሩ ሽማግሌዎች እና መስበክና ማስተማር ሥራቸው ስለሆነ ሽማግሌዎች በተሰጣቸው ስጦታዎች መሠረት የተለያዩ ኃላፊነት ያላቸው የተለያዩ ዓይነት ሽማግሌዎች ሊኖሩ መቻላቸው ምክንያታዊም ተገቢም ነው። ለፋ ላለ ማብራሪያ ከአስተምህሮ ዳሳሳው- የቤተክርስቲያን አስተዳደር የሚለውን ይመለከታል።
15 በበዎች ሁሉ ፊት በሚለው ቃል ምትክ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «በግልጽ» በሚለው ቃል ተጠቅመዋል። እዚህ ላይ ጳውሎስ ጥፋት የፈጸመው ሽማግሌ «በሁሉም» የቤተክርስቲያን አባሎች ፊት ማለቱ ይሁን ወይም ደግሞ «በሁሉም» ሌሎች ሽማግሌዎች ፊት መገሰጽ አለበት ማለቱ እንደሆነ እርግጠኛ አይደለንም። ሁለቱም ትርጉሞች ያስከዳሉ።

10 ለቁጥር 3 የተሰጠውን ገለጻ ግርጌ ማስታወሻ ይመለከታል።
11 በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት የተለያዩ የአገልግሎት ሥራዎችን እንዲያከናውኑ ኃላፊነትንና ሥልጣን የተሰጣቸው ሴቶች አሉ (ከአስተምህሮ ዳሳሳው- ሴቶች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚለውን ይመለከታል)።
12 ለእግዚአብሔር ስዕላት አድርገን ወይም ቃል ገብተን ከሆነ፤ የገባውን ቃል ላለማፍረስ ልዩ ጥንቃቄ ማድረግ አለብን፤ እንደዚያ ካልሆነ ግን እግዚአብሔር ይፈርድብናል (ዘኁ. 30፥2፤ ዘጸ. 23፥21-22፤ መዝ. 5፥4-5፤ የሐዋ. 5፥1-5)።

የወይን ጠጅ መጠጣት፤ ለሆድ ሕመም መድኃኒት እንደሆነ ይታሰብ ነበር።¹⁶
 24-25 እነዚህ ቁጥሮች ከቁጥር 22 ጋር የተያያዙ ናቸው። እንደን ሰው ለቤተክርስቲያን አገልግሎት ስንመርጥ በቀላሉ ልንሳሳት እንችላለን። የአንዳንድ ሰዎች ኃጢአት ግልጽ ነው። የእነዚህ ሰዎች ኃጢአት ግልጽ በመሆኑ ወዲያውኑ ወደ አደባባይ ይወጣል።

አንዳንድ ሰዎች ግን ከውጪ ሲታዩ መልካም ይመስላሉ፤ በውስጥ ሕይወታቸው ግን ኃጢአተኞች ናቸው። የእነዚህ ሰዎች ኃጢአት ወደ ብርሃን የሚወጣው ውሎ አድሮ ነው። ብዙ እንደዚህ ያሉ ሰዎች ደግሞ ለቤተክርስቲያን ሥራ ተሹመዋል፤ ከዚህም የተነሣ ቤተክርስቲያን በብዙ ችግር ላይ ወድቃለች።

በተመሳሳይ ሁኔታም አንዳንድ መልካም ሥራዎች ወዲያውኑ ለሕዝብ ሁሉ ይገለጣሉ፤ ሌሎች መልካም ሥራዎች ግን ዘግይተው ነው ለሕዝብ የሚታወቁት። ስለዚህም መልካም ሥራቸው በመጀመሪያ ለሕዝቡ ባለመገለጡ፤ ብዙ የቤተክርስቲያን መሪ መሆን የሚገባቸው ሰዎች ሳይመረጡ ይቀራሉ። ትክክለኛ የቤተክርስቲያን መሪዎች መሆናቸው የሚገለጠው ውሎ አድሮ ነው።

በመጨረሻም የብዙ ሰዎች መልካም ሥራ መሆኑ በመሆኑ የሚገለጠውና የሚታወቀው በመንግሥተ ሰማይ ብቻ ነው። በመልካም ሥራ የሚተጉ፤ መሥዋዕትነትን የሚከፍሉና ሌት ተቀን የሚጸልዩ፤ ሆኖም ማንም የማያውቃቸው ምን ያህል ክርስቲያኖች ይሆኑ! እነዚህ ቅዱሳን አንድ ቀን በመንግሥተ ሰማይ ተገቢ ዋጋቸውን ይቀበላሉ።

ምዕራፍ 6

ስለተለያዩ ትምህርቶች (6፡1-10)

1 የባሪያ አሳዳሪ ሥርዓት በጠቅላላው ሮም ግዛት ተስፋፍቶ ነበርና አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ብዙ ባርያዎች ነበሩ። በክርስቶስ የሚያምኑ ባርያዎች በቤተክርስቲያን ውስጥ ከማንም ጋር እኩል ነበሩ። በአሳዳሪዎቻቸው ቤት ግን በመጠኑ ከእንስሳ እንደተሻሉ ነበር የሚቆጠሩት።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ለአሳዳሪዎቻቸው እንዲታዘዙና እንዲያከብሯቸው በክርስቶስ ያመኑ ባርያዎችን ይነግራቸዋል። ምንም እንኳ አሳዳሪው ከፉና ጨካኝ ቢሆንም፤ ክርስቲያን ባርያ ሊያከብረው ይገባል። ጌታውን የማያከብር ባርያ ግን እንደ ዓመፀኛ ይታያል፤ ስለዚህም የእግዚአብሔር ስምና የሐዋርያቱ ትምህርት ይሰደባል (ኤፌ. 6፡5-8፤ ቲቶ 2፡9-10 እና ገላጥሞን ይመለከታል)።

2 የአንዳንድ ክርስቲያን ባርያዎች ጌቶች፤ ራሳቸው በክርስቶስ የሚያምኑ ነበሩ። ስለዚህም አንዳንድ ክርስቲያን ባርያዎች ጌቶቻቸውን እንደ ጌቶቻቸው ሳይሆን እንደ ወንድሞቻቸው ብቻ ነበር የሚመለከቷቸው። ስለዚህም እነዚህ ባርያዎች የሚገባቸውን ያህል ለክርስቲያን ጌቶቻቸው አይሠሩም ነበር። እዚህ ላይ ጳውሎስ አማኝ የሆኑትን ባርያዎች፤ አማኝ ካልሆኑት ጌቶቻቸው ይልቅ ክርስቲያን ጌቶቻቸውን እንዲያከብሩ ይነግራቸዋል። እንደ እርሱው ክርስቲያን ስለሆነ፤ አማኝ የሆነ ባርያ ለክርስቲያን ጌታው ይበልጥ መሥራት አለበት። ጌታውን ማገልገል ያለበት ከፍቅር እንጂ፤ ከግዴታ የተነሣ መሆን የለበትም። ጌታውን ማገልገል ያለበት በፍቃደኝነት እንጂ፤ በማጥረምረም መሆን የለበትም።

3-5 የክርስቶስን ትምህርት የማይከተል ሰው በትዕቢት የተወጠረ ነው (ቁ. 4)። ብዙውን ጊዜ ደግሞ በትዕቢት የተወጠረ ሰው ምንም የማያውቅ ነው። ብዙ የሚያውቅ ይመስለዋል፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ምንም አያውቅም (1ጢሞ. 1፡7 ይመለከታል)።

ከፉ ዛፍ ከፉ ፍሬ ያፈራል (ማቴ. 7፡17-18)። በተመሳሳይ ሁኔታም ሐሰተኛ አስተማሪ የቅንፃትን፤ የጠብቅን፤ የሰድብን፤ የመጥፎ ጥርጣሪንና የማያደርግ ክርክር «ፍሬ» ያፈራል (1ጢሞ. 1፡3-4)። ትምህርታችንና ክርስቲያናዊ አስተምህሮዎቻችን ሐሰተኛና የረከሱ ከሆኑ፤ ሕይወታችንም ሐሰተኛና የረከሰ ይሆናል። በተመሳሳይ ሁኔታም የአንድ ሰው ሕይወት በቅንፃት፤ በጠብ እና በማያደርግ ክርክር የተሞላ ከሆነ ትምህርቱ ሐሰተኛና የረከሰ ለመሆኑ እርግጠኛ መሆን እንችላለን። ጌታ አየሱስ «በሥራቸው ፍሬ ታውቋቸዋለችሁ» አለ (ማቴ. 7፡20)።

ብዙ ሐሰተኛ መምህራን በክርክር በመርታት ወይም በሌሎች ኪሳራ ራሳቸውን ከፍ ከፍ ማድረግ የሚፈልጉ ናቸው። ስለ እውነት መቆምን ደንታቸው አይደለም። አንዳንድ ሐሰተኛ መምህራን ጽዋዎ ዋና ትኩረታቸው ከሚያስተምሩት ትምህርት በሚያገኙት ገንዘብ ላይ ነው። በእነርሱ አስተሳሰብ ሃይማኖት የሀብት ማግኛ ሳይሆን ነው።

ቅንፃት፤ ጸብና ሐሜት የሚመጡት ከሐሰተኛ መምህራን ብቻ አይደለም እነዚህ ነገሮች በቤተክርስቲያን ውስጥ ካሉ ብስለት ከሌላቸው ሰዎችም ይመጣሉ። ከተከሰቱ ደግሞ ቤተክርስቲያን ስለምትዳከም ፍሬ ልታፈራ አትችልም።

6 እንደ እውነቱ ከሆነ ሃይማኖት መንፈሳዊ ጥቅምን እንጂ፤ ሥጋዊ ጥቅምን የምናገኝበት ዘዴ አይደለም። ከሃይማኖታችን የምናገኘው ጥቅም ከውጫዊ ነገሮች ወይም ሁኔታዎች ላይ የሚደናገፍ አይደለም። ከስግብግብነት፤ ከስጋታች ከገንዘብ መውደድ ነፃ የምንሆነው «ያለኝ ይበቃኛል» ሚላትን ስንችል ነው። የሃይማኖታችንን የተሟላ ጥቅምና በረከት ማግኘት የምንችለውም ያንጊዜ ብቻ ነው (ማር. 4፡18-19፤ ፊል. 4፡11 እና ገላጥሞን ይመለከታል)።

7 በዚህ ምድር ላይ ንብረት ማካበት ከንቱ ነው። ምክንያቱም ስንሞት አንዱንም እንኳ ይዘን መሄድ አንችልም (ኢዮብ 1፡21፤ መዝ. 5፡15፤ ሉቃ. 12፡16-21 እና ገላጥሞን ይመለከታል)።

8 አስፈላጊውን መብል፤ ልብስና መኖሪያ ስፍራ ካገኘን ይበቃናል። ከሚያስፈልገን በላይ መመኘት ትክክል አይደለም። የሚያስፈልገንን ሁሉ እንደሚሰጠን እግዚአብሔር ቃል ገብቶልናል (ማቴ. 6፡33 እና ገላጥሞን ይመለከታል)። እግዚአብሔር በሰጠን ሥጋዊ ስጦታዎች አለመርካት ኃጢአት ነው። ባለን ነገር አለመርካት ደግሞ በእግዚአብሔር ላይ ማማረርና ማጥረምረም ነው። ይሁን እንጂ፤ ባሉን ጥቂት መንፈሳዊ ስጦታዎች ብቻ «መርካት» የለብንም፤ አብልጠንና አብዝተን ለመቀበል መፈለግ አለብን (1ቆሮ. 14፡1)። መንፈሳዊ በረከቶችን አብዝተና አትረፍርፎ እግዚአብሔር በእኛ ላይ ለማፍሰስ ይፈልጋል። ስጦታዎቹና ፍሬዎቹ በሕይወታችን አብዝተው እንዲገለጡ ይበልጥ በመንፈስ ቅዱስ እንድንሞላ መናፈቅ እንጂ፤ አሁን ባለብንበት መንፈሳዊ ደረጃ መወሰን የለብንም (1ቆሮ. 12፡7-11፤ ገላ. 5፡22-23)።

9 በመሠረቱ ሀብት ወይም ንብረት በራሱ መጥፎ አይደለም። ይሁን እንጂ፤ የገንዘብ ፍቅርና ገንዘብን አብዝተን ለማካበት የምናደርገው ሙከራ ከፉ ነው (ቁ. 10)። ገንዘብን በሚወዱና ብዙ ለማካበት በሚፈልጉ ሰዎች ላይ ሦስት ነገሮች ይደርሱባቸዋል። በመጀመሪያ ደረጃ፤- በፈተና ይወድቃሉ፤ በሁለተኛ ደረጃ፤- በሰይጣን ወጥመው ይያዛሉ፤ ይህም ማለት በሚያጠፉ ከንቱና አደገኛ በሆኑ በብዙ ምቹቶች ይጠላፋሉ ማለት ነው። በመጨረሻና በሦስተኛ ደረጃ ደግሞ፤ ለባቸውን በሀዘን ጦር ይወጋሉ ከዚህ ስብራትም መፈወስ አይችሉም (ያዕ. 1፡14-15 ይመለከታል)።

10 የገንዘብ ፍቅር የከፋት ሁሉ ሥር ነው። ይህ ሥር ሲያደግ ማንኛውንም ዓይነት ከፉ ፍሬ ያፈራል። እዚህ ላይ ጳውሎስ ወደ ከፉት የሚመራው የገንዘብ ፍቅር እንጂ፤ ገንዘብ ራሱ መሆኑን እንዳልተናገረ ያስተውሏል።

ብዙዎን ጊዜ ገንዘብን የሚያፈቅሩ ሰዎች ከእምነት መንገድ ይርቃሉ (ማር. 10፡23-25)። በአንድ ጊዜ እግዚአብሔርንና ገንዘብን እኩል ማፍቀርም አይቻልም (ማቴ. 6፡24-25 እና ገላጥሞን ይመለከታል)። ይህም ብቻ ሳይሆን ምንም ያህል ባለ ጠጋ ቢሆን እንኳ ሰው በገንዘብ አይረከም። ማንም ቢሆን በብልጥጥናው እውነትኛ ሰላምንና እርካታን

16 በአሁኑ ዘመን የሆድ ሕመምን የሚፈውሱ ብዙ የተለያዩ መድኃኒቶች አሉ፤ ስለዚህም የወይን ጠጅ መጠጣቱ አስፈላጊ አይደለም። ጳውሎስ ጢሞቴዎስን «ጥቂት» የወይን ጠጅ ጠጣ አለው እንጂ «ብዙ» የወይን ጠጅ ጠጣ እንዳለው ያስተውሏል!

ማግኘት አይችልም። ከዚያ ይልቅ ግን ብልጥግና ወደ ስጋት ነው የሚመራው ባለ ጠጋ ሰው ምናልባት ገንዘቢን ቢጠፋብኝስ በሚል የማያጽርጥ ስጋትና ጭንቀት ውስጥ ይኖራል። እንዲህ ላለው ሰው፣ ገንዘቡ መርገም እንጂ በረከት አይደለም። ልቡን በሀዘን ጦር ይወጋል።

ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የሰጠው ትእዛዝ (6፡11-21)

11 እዚህ ላይ ጳውሎስ የእግዚአብሔር ሰው ሆይ! አንተ ግን ከዚህ ሁሉ ሸሽ እያለ ከገንዘብና ከንብረት ፍቅር እንዲጠበቅ የሚጽፈው ለጢሞቴዎስ ብቻ ሳይሆን፣ ለእኛ ለምናጠበቅ ሁሉ ጭምር ነው። ከዚህ ሁሉ እየሸሸን መንፈሳዊነትን በተለይም ጽድቅን (ማቴ. 6፡33) መንፈሳዊነትን (1ጢሞ. 4፡7-8) እምነትን (ዕብ. 11፡6)፣ ፍቅርን፣ ትዕግሥትንና በጎነትን እንድንከተል ይመከረናል (ገላ. 5፡22-23)።

እዚህ ላይ ጳውሎስ ሸሽ በሚል ጠንክር ያለ ቃል ይጠቀማል። ሽሽ ማለት ደግሞ ከዓለማዊ ነገሮች ሩጥ፣ አምልጥ ማለት ነው። ከማንኛውም ዓይነት ክፉ ነገር ሽሽ (2ጢሞ. 2፡22)። ምንጊዜም ቢሆን ሰይጣን ወደ ፈተናና ወደ ራሱ ወጥመድ ሊመራን፣ ከዚያም በኋላ ሊውጠን ይፈልጋል (1ኢጥ. 5፡8)።

ከዓለማዊ ፍቅር እየሸሸን መንፈሳዊ ነገሮችን ግን በፍጹም ልባችን መከታተል አለብን። «መንፈሳዊ ነገሮች ከተሰጡኝ በደስታ እቀበላቸዋለሁ።» ማለቱ ብቻ በቂ አይደለም። መንፈሳዊ በረከቶችን በፍጹም ልባችን ስንሻ ብቻ ነው እግዚአብሔር የሚሰጠን (ማቴ. 7፡7-8፤ 11፡1 ሉቃ. 11፡13፤ ፊል. 3፡12-14 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

12 የእምነትን መልካም ጦርነት ተዋጋ። ክርስቲያኖች በማያጽርጥ መንፈሳዊ ውጊያ ላይ ናቸው (ኤፌ. 6፡10-12፤ 2ጢሞ. 4፡7 ይመለከታል)። እዚህ ላይ እምነት ሲል፣ የክርስቶስ ትምህርት የሆነውን ወንጌልን ማለቱ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ የግል እምነታችንን ይመለከታል። በአእምሮአችን ጥርጥርን በመንዛት ሰይጣን ምንጊዜም ቢሆን እምነታችንን ማጥፋት ይፈልጋል። ከሰይጣን ጋር በምናደርገው ውጊያ እምነት ዋና የጦር ዕቃችን ነው (ኤፌ. 6፡16)። ጥርጥር ዓይነተኛ የሰይጣን መሣሪያ ነው።

የተጠራህበትን የዘላለም ሕይወት ያዝ። የዘላለም ሕይወታችን የሚጀምረው ካመንንበት ጊዜ አንስቶ ነው። ይሁን እንጂ፣ በእምነት «ልንይዘው» ይገባል። ሰይጣን የዘላለም ሕይወታችንን ለመውሰድ ይሞክራል፤ የዘላለም ሕይወታችንን በእምነት የምንይዘው ከሆነ ግን ሰይጣን በፍጹም አይሳካለትም (ዮሐ. 10፡28-29 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ጢሞቴዎስ ወደ ዘላለም ሕይወት የተጠራው፣ በመልካም መታመን በመሰከረ ጊዜ ማለትም በተጠመቀ ጊዜ ነበር።

13-14 ይህን ትእዛዝ ያለስሕተትና ያለነቀፋ ጠብቅ በማለት ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ያዝዘዋል፤ (ቁ. 14) ይህን ትእዛዝ ሲል፣ ከክፉ ነገር ሁሉ በመራቅ ጽድቅን እንዲከታተል በቁጥር 11-12 ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የሰጠውን ትእዛዝ ማሳቱ ነው። በተጨማሪም ይህን ትእዛዝ ሲል፣ ጢሞቴዎስ በተጠመቀበት ጊዜ ክርስቶስን እንዲከተል የተሰጠውንም ትእዛዝ የሚመለከት ሊሆን ይችላል።

ጳውሎስ ይህን ትእዛዝ ለጢሞቴዎስ የሚሰጠው በእግዚአብሔርና . በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት ነው (ቁ. 13)። በምናደርገው ነገር ሁሉ እግዚአብሔር በምስክርነት ይገኛል። ክርስቶስም ለምናደርገው ነገር ሁሉ ምስክር ነው። በሮማዊው ባለ ሥልጣን በዴንጤኖው ኢሳጦስ እጅ ስለ ኃጢአታችን አልፎ በተሰጠ ጊዜ ክርስቶስ በመልካም መታመን መስክሮአል (ዮሐ. 18፡37)። ስለዚህም ጢሞቴዎስ ስለ ክርስቶስ በመመስከርና ለእርሱም መከራን ለመቀበል በመዘጋጀት፣ የክርስቶስን ምላሴ መከተል ይኖርበታል።

ጢሞቴዎስ ኢየሱስ ክርስቶስ እስከሚመጣበት ጊዜ ድረስ ይህን ትእዛዝ ያለ ስሕተትና ያለ ነቀፋ መጠበቅ ነበረበት። ይህን ትእዛዝ እንደሚገባ መጠበቅ ብቻ ሳይሆን፣

ጢሞቴዎስ ራሱም ያለ ስሕተትና ነቀፋ መሆን አለበት (1ተሰ. 3፡13፤ 5፡23 ይመለከታል)። 15-16 እግዚአብሔር በወሰነው ቀን ክርስቶስን ወደዚህ ምድር ይልከዋል፤ ከራሱ ከእግዚአብሔር በቀር ያንን ቀን ማንም አያውቀውም (ማር. 13፡32)።

በእነዚህ ሁለት ጥቅሶች ላይ፣ ጳውሎስ ተግባራዊ መመሪያዎችን መስጠት ያጽርጥና እግዚአብሔርን ማመስገን ይጀምራል። የጳውሎስ አምላክ ድንጋይ፣ ጣዖት ወይም ደግሞ የሰዎች የፈጠራ ተረት አይደለም። የጳውሎስ አምላክ የነገስታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ ነው (ራእ. 17፡14፤ 19፡16)። ይህ ስም ለክርስቶስም ተሰጥቶታል፤ ምክንያቱም ክርስቶስና እግዚአብሔር አንድ ናቸው (ዮሐ. 10፡30)።

እግዚአብሔር የማይሞት ነው። ጅማሪም ፍጻሜም የሌለው ከዘላለም እስከ ዘላለም የሚኖር ነው። እግዚአብሔር እጅግ ታላቅ፣ እጅግ ከፍ ያለ፣ እጅግም ቅዱስ በመሆኑ ወደ ብርሃኑ መቅረብ አይቻለንም (ዘጸ. 33፡18-23)። ማንም እግዚአብሔርን አላየውም፤ ሊያየውም አይችልም (ቁ. 16) በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ያለው አንድ ልጅ ብቻ ገልጦታል (ዮሐ. 1፡18)። ክብርና ኃይል ለዘላለም ለእርሱ ይሁን!

የምታመልከው አምላክ ምን ያህል ታላቅ ነው? የምናመልከው አምላክ ትንሽ ከሆነ እምነታችንም ትንሽ ነው የሚሆነው። የምናመልከው አምላክ ደካማ ከሆነ፣ እምነታችንም ደካማ ነው የሚሆነው። የምናመልከው አምላክ ግን ትንሽ ወይም ደካማ አይደለም። የነገስታት ንጉሥ የጌቶች ጌታ ነው። ለሁሉ ነገር ሕይወት የሚሰጥ አምላክ ነውና (ቁ. 13) ስሙ ይባረክ! ስለዚህ ዘላለማዊ ንጉሥ ለሆነው፣ ለማይሞተው፣ ለማይታየው ለአንዱ አምላክ ክብርና ምስጋና ለዘላለም ይሁን (1ጢሞ. 1፡17)።

17 ከቁጥር 9-10 ባሉት ላይ ጳውሎስ ባለ ጠጋ ለመሆን ስለሚመኙ ሰዎች ይጽፋል። እዚህ ላይ ግን ባለ ጠጋ ስለሆኑ ክርስቲያኖች ነው የሚጽፈው። መታበይ የለባቸውም። አለን የሚሉት ነገር ሁሉ ከእግዚአብሔር የተሰጣቸው ነው። ተስፋቸውን በሚጠፋ ሀብት ላይ ማድረግ አይገባቸውም (ማቴ. 6፡19-21 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ገንዘብም ሆነ ብልጥግና በራሳቸው ክፉ አይደሉም። እኛን ደስ እንዲለን እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር አትረፍርፎ ሰጥቶናል። ስለዚህም የተሰጠንን ሥጋዊ በረከት ሁሉ በምስጋና ልንቀበለው ይገባል። ሥጋዊ ንብረቶቻችንን የምናፈቅር ከሆነ ግን ብንሸጣቸው ይሻላል። አለበለዚያ በመንግሥተ ሰማይ የተከማቸ መንፈሳዊ ሀብት አይኖረንም (ማር. 10፡21-23 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

18-19 ከገንዘብ ይልቅ በመልካም ሥራዎች ባለ ጠጋ መሆን ይበልጣል። የዚህ ዓለም ብልጥግና ይጠፋል፤ እግዚአብሔር የምናደርገው መልካም ሥራ ግን ለዘላለም ይኖራል። አማኝ በዚህ ሕይወት በሚያደርገው መልካም ሥራ በሰማይ ሀብትን ያከማቻል።¹⁷ ስለዚህም ባለ ጠጋ አማኞች ለመለገፍና ያላቸውንም ለማካፈል ዝግጁዎች ይሁኑ (ቁ. 18)። ይህን ካደረጉ ጽኑ የሆነውን ሀብት ማለትም በመንግሥተ ሰማይ የዘላለም ሕይወትን ይቀበላሉ።

ጳውሎስ የዚህ ዓለም ሀብታሞች ሲል፣ እነማንን ማለቱ ነው? ከሚያስፈልጋቸው በላይ ያላቸውን ሁሉ ማለቱ ነው። በአዲስ ኪዳን መመዘኛ መሠረት ከሚያስፈልገው በላይ ያለው ሰው ሁሉ ባለ ጠጋ ነው።

20-21 ጢሞቴዎስ በአደራ የተሰጠውን መጠበቅ አለበት፤ ማለትም ከሐዋርያት የተሰጠውን እውነተኛ አስተምህሮና የክርስቶስ ትምህርት መጠበቅ አለበት። እንዲለውጡ ወይም እንዲጣመሙ መፍቀድ የለበትም። ሐሰተኛ ትምህርት ወደ ቤተክርስቲያን እንዲገባ መፍቀድ የለበትም። ከዚህ ይልቅ ሐሰተኛ ትምህርትን ማጋለጥና ከእርሱም መራቅ አለበት (1ጢሞ. 1፡3፤ 4፡7፤ 2ጢሞ. 2፡16-18 ይመለከታል)።

17 ሰው የመልካም ሥራውን ጥጋ ያገኛል እንጂ፣ በመልካም ሥራው አይደንም (ማቴ. 16፡27)። ደንገነት በእምነት ብቻ የሚገኝ የእግዚአብሔር ጸጋ ነው (ኤፌ. 2፡8-10 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

2ኛ መልእክት ወደ ጢሞቴዎስ

መግቢያ

በ

ዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚስማሙበት፤ ጳውሎስ ይህን ሁለተኛውን የጢሞቴዎስ መልእክት የጻፈው፤ በሁለተኛውና በመጨረሻው እስራቱ በሮም ሆኖ ነው። በዚያ ወቅት ጢሞቴዎስ የኤፌሶን ቤተክርስቲያን ዋና መሪ ነበር (የ1ኛ ጢሞቴዎስን መግቢያ ይመለከታል)።

እነዚሁ ምሑራን እንደሚያምኑት፤ ጳውሎስ ከመጀመሪያው የሮም እስራቱ ተፈትቶአል (የሐዋ. 28፥16-30)። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን እንደገና ታስረ፤ በሮማውያንም ተገደለ።

ጳውሎስ ይህን መልእክት በሚጽፍበት ወቅት ሞቱ እንደተቃረበ ያውቅ ነበር (2ጢሞ. 4፥6)። ይህ ከጳውሎስ የአዲስ ኪዳን መልእክቶች የመጨረሻው መልእክት ነው።

አስተዋጽኦ

ሀ. መግቢያ (1፥1-18)

1. ሰላምታና ምስጋና (1፥1-7)
2. የታማኝነት ማበረታቻ (1፥8-18)

ለ. ክርስቲያን መሪ (2፥1-3፥17)

1. የክርስቶስ ወታደር (2፥1-13)
2. በእግዚአብሔር የተወደደ ሠራተኛ (2፥14-26)
3. የወንጌል መከታ (3፥1-17)

ማጠቃለያ (4፥1-22)

1. ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የሚሰጠው የመጨረሻው አደራ። (4፥1-8)
2. የግል ማስታወሻዎች (4፥9-22)

ምዕራፍ 1

ምስጋናና ማበረታታት (1፡1-18)

1 በአብዛኛዎቹ መልእክቶቹ ጳውሎስ ሐዋርያ የሆነው፡ በእግዚአብሔር ፈቃድ እንጂ፡ በሰው ፈቃድ እንዳልሆነ አንባቢዎቹን ያሳስባል (1ቆሮ. 1፡1፤ ኤፌ. 1፡1፤ 1ጢሞ. 1፡1 እና ገላጶቹን ይመለከታል)።

2 ሮሜ 1፡7፤ ኤፌ. 1፡2፤ 1ጢሞ. 1፡2 እና ገላጶቹን ይመለከታል።

3 እዚህ ላይ ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ያመሰግናል (ሮሞ 1፡8፤ ኤፌ. 1፡15-16፤ ቆላ. 1፡3-4 እና ገላጶቹን ይመለከታል)። ሌትና ቀን ጢሞቴዎስን በጸሎቱ ያስበዋል (የሐዋ. 20፡31)። በመጀመሪያ ለጢሞቴዎስ በላከለት መልእክት እንዳደረገው ሁሉ፡ ጳውሎስ እዚህም ላይ ስለ ንጹሕ ገሊና ይናገራል። በጳውሎስ ተሞክሮ መሠረት፡ ፍሬያማና በመንፈስ የተሞላ ክርስትና ሕይወት እንዲኖረን ከተፈለገ፡ ንጹሕ ገሊና እጅግ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው (1ጢሞ. 1፡5-19 እና ገላጶቹን ይመለከታል)።

4 ጳውሎስ የጢሞቴዎስን እንባ ያስባል። ምናልባትም ዳውሎስ ይህን ሲል ለኤፌሶን ቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ያደረገውን የመጨረሻ ስንብት እያሰበ ሊሆን ይችላል። ምናልባትም በዚያ ወቅት ጢሞቴዎስ ከእነዚያ ቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ጋር አብሮ ሳይሆን አልቀረም (የሐዋ. 20፡37)።

5 ብዙ ክርስቲያኖች በመጀመሪያ በክርስቶስ ያመኑት፤ እግዚአብሔርን ከሚፈሩ ወላጆቻቸው የሕይወት ምሳሌነት መሆኑን ይመሰክራሉ። ጢሞቴዎስም እንዲሁ ነበር። እዚህ ላይ ጳውሎስ የጢሞቴዎስን እናትና ሴት አያት እምነት የስታውሳል፤ ጢሞቴዎስ ራሱ በክርስቶስ ወደማመን የመጣውም በእነርሱ እምነት ምክንያት ነበር (የሐዋ. 16፡1)።

ከወላጆቹ እምነት የተነሣ ብቻ አንድ ሰው ወዲያውኑ ክርስቲያን አይሆንም። እያንዳንዳችን ለራሳችን ማመንና አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ማግኘት አለብን (የሐ. 3፡3)። ምንም እንኳ ይህ እውነትነቱ የተጠበቀ ቢሆንም፡ ልጆች የአማኝ ቤተሰቦቻቸውን ምሳሌነት እንዲከተሉ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው።

6 የእግዚአብሔርን ስጦታ እንድታነሣሃው አሳስብሃለሁ በማለት፡ ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ያበረታታል። የቤተክርስቲያን መሪ ለመሆን፡ ለጢሞቴዎስ የሚያስፈልገው አዲስ ስጦታ ሳይሆን፤ አስቀድሞ የተቀበለውን ስጦታ በሕይወት ማቆየት ብቻ ነው። እሳቱን ማነሳሳት ወይም ማቀጣጠል ይኖርበታል። እኛም ብንሆን እግዚአብሔር በሰጠን ስጦታ መጠቀምና ስጦታውንም ማዳበር ይኖርብናል። በስጦታዎቹ የማይጠቀም ሰው የተሰጠው መብራት የጠፋበትንና ከዚህም የተነሣ በጨለማ ውስጥ የሚኖር ሰውን ይመስላል።

ጢሞቴዎስ የመሪነትን ስጦታ ወይም ቅባት የተቀበለው፡ ጳውሎስ ከሌሎች ሽማግሌዎች ጋር ሆኖ እጆቹን በሜክበትና የቤተክርስቲያን መሪ እንዲሆን በተሾመበት ጊዜ ነበር (1ጢሞ. 4፡4 እና ገላጶቹን ይመለከታል)።

ማንኛውም ክርስቲያን፤ እግዚአብሔር የሰጠውን ሥራ ለመሥራት የሚያስችለውን መንፈሳዊና ተፈጥሮአዊ ስጦታዎችን ተቀብሎአል። አስቀድሞ ሳያዘጋጀና አስፈላጊውንም ስጦታ ሳይሰጠን እግዚአብሔር ምንም ዓይነት ሥራ እንድንሠራ አይጠይቅም።

7 ጢሞቴዎስ በተፈጥሮው ዓይን አፋርና ፈሪ ነበር። እዚህ ላይ ጳውሎስ በተፈጥሮአዊ ዓይን አፋርነቱ ፈንታ፤ እግዚአብሔር 'የኃይልና የፍቅር ራስንም የመግዛት መንፈስ እንደሰጠው ለጢሞቴዎስ ያሳስበዋል። ከዘመናት ታሪክ እንደምንመለከተው እግዚአብሔር ታላላቅ ሥራዎችን የሠራው በተፈጥሮአቸው ዓይን አፋር በሆኑ፤ ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ በተሞሉ ሰዎች አማካይነት ነበር።

ለማንኛውም መሪ ቢሆን ራሱን መግዛት ወይም መቆጣጠር በጣም አስፈላጊ ነው። አንድ መሪ ሌሎች ራሳቸውን እንዲገዙ ከማድረግ በፊት በመጀመሪያ እርሱ ራሱ ራሱን መግዛት አለበት።

8 ስለዚህም በተፈጥሮው የወረሰውን ፈሪነትና ዓይን አፋርነት አስወግዶ፡ ስለ ክርስቶስ በድፍረት እንዲመሰክር ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ያሳስበዋል። ለክርስቶስ ወንጌል መከራን በመቀበል ከጳውሎስ ጋር ለመተባበር ዝግጁ ሊሆን ይገባል። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን ክርስቲያን ሰባኪዎችና መጋቢዎች ይታሠሩ፤ ይደበደቡና እንዲያውም ይገደሉ ነበር። ይሁን እንጂ፡ ጢሞቴዎስ በእግዚአብሔር ኃይል ማለትም ከመንፈስ ቅዱስ በተሰጠው ኃይል እነዚህን መከራዎች ሁሉ በትዕግሥት ሊቀበል ይችላል (ቁ. 7)።

ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ በግሉ የሚያቀርበውን ጥያቄ ያስተውሏል። በወቅቱ በሮም እስር ላይ የነበረው ታላቁ ሐዋርያ፤ በእኔ አትፈር በማለት መንፈሳዊ ልጁን ጢሞቴዎስን ያሳስበዋል። ከእርሱ በፊት በክርስቶስ ላይ እንደሆነው ሁሉ፡ ጳውሎስም እንደ ወንጀለኛ ሞት ሊፈርድበት ነው። በዓለም አመለካከት ጳውሎስ መናቅና እንዲያውም ጨርሶ መወገድ የነበረበት ሰው ነው። ጢሞቴዎስ ግን ጳውሎስን መናቅ የለበትም። ይልቁንም የጳውሎስን ፈለግ በመከተል ለክርስቶስ መከራን ለመቀበል መዘጋጀት አለበት።

9 ከቁጥር ከ9-10 ባሉት ቁጥሮች ላይ ጳውሎስ በኢየሱስ ክርስቶስ ያዳንገን እግዚአብሔርን ለማመስገን፡ ለቅጽበት ትምህርቱን ያቋርጣል (1ጢሞ. 1፡1 እና ገላጶቹን ይመለከታል)። ማዳን ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ለቅድስናም ጠራን (ኤፌ. 1፡4፤ 2፡10፤ 1ጴጥ. 1፡15-16 እና ገላጶቹን ይመለከታል)። የጠራንም እኛ ሰላደረግነው ነገር ሳይሆን በራሱ ፈቃድና በጸጋው ነው (ኤፌ. 1፡4-5፤ 11፤ 2፡8-9 እና ገላጶቹን ይመለከታል)። ይህም ጸጋ የተሰጠን ከዘመናት በፊት ማለትም ከዓለም መፈጠር በፊት ነው (ኤፌ. 1፡4)።

10 አዳኞችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመምጣቱ፤ ይህ ጸጋ ለመጀመሪያ ጊዜ ለዓለም ተገለጠ። ይህም ሲባል በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል የእግዚአብሔር ጸጋ መጀመሪያ ለዓለም ተገለጠ ማለት ነው (ቲቶ 2፡11)። ክርስቶስ የመጨረሻውን ጠላታችንን ሞትን ደመሰሰ (1ቆሮ. 15፡26)። አሁን ሞትን መፍራት አይኖርብንም (1ቆሮ. 15፡55-56፤ ዕብ. 2፡14-15)። ኢየሱስ ሞት የሌለበትን ዘላለማዊ ሕይወት ወደ ብርሃን አመጣ። ይህ የዘላለም ሕይወት ወይም ደግንነት መጀመሪያ ከስዎች ተሰውሮ ነበር፤ የ«ምስጢር» ያህል ስውር ነበር። አሁን ግን ይህ ምስጢር ለሚያምኑ ሁሉ ተገልጦአል፤ ወደ ብርሃን ወጥቶአል (ሮሜ 16፡25-26፤ ኤፌ. 3፡4-5)። በወንጌል አማካይነት ይህ ምስጢር ወደብርሃን ወጣ። እንደ እውነቱ ከሆነ፡ ከ9-10 ያሉት ቁጥሮች እጥር፤ ምጥን ባለ መልኩ የክርስቶስን ወንጌል አካትተዋል ማለት ይቻላል።

11 ጳውሎስ እንዴት የዚህ ታላቅ ወንጌል አብማሪ፡ ሐዋርያና አስተማሪ ሆኖ እንደተሾመ በፍጹም አደረሳውም (1ጢሞ. 2፡7)። አሁን ደግሞ ጢሞቴዎስ የጳውሎስን ስፍራ መያዝ አለበት።

12 ጳውሎስ የክርስቶስን ወንጌል በመስበኩ ነበር ያን ሁሉ መክራ የተቀበለው። ይሁን እንጂ፡ ለክርስቶስ መከራን መቀበል ሰዎች ሊያገኙ ከሚችሉት ክብር ሁሉ በላይ በመሆኑ ምንም የሚያፍርበት ነገር አልነበረውም (1ጴጥ. 4፡12-16 ይመለከታል)። ጳውሎስ ያመነበትን ያውቃል። እግዚአብሔርን በግሉ ያውቀዋል፤ ፊት ለፊት ተገናኝቶታል፤ በእግዚአብሔር ላይ ፍጹም መታመን አለው። ስለዚህም መንፈሱን፤ ነፍሱን፤ ደኅንነቱን፤ ሥራውንና ድካሙን ሁሉ በፍጹም ለእግዚአብሔር አደራ ሰጥቶአል። የሰጠውንም አደራ መጠበቅ እንደሚችል ጳውሎስ ፍጹም እርግጠኛ ነው። ጳውሎስ የሰጠውን አደራ እግዚአብሔር እስኪያ ቀን ድረስ ማለትም በዓለም ፍጻሜ ክርስቶስ ዳግም እስከሚመጣበት ጊዜ ድረስ መጠበቅ ይችላል። በዚያ ቀን ደግሞ ጳውሎስ ሙሉ ሽልማቱን ያገኛል።

13 ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የንጹሕ ቃል ምሳሌን ሰጥቶታል፤ የክርስትና እምነት መሠረታዊ አስተምህሮንም አስተላልፎለታል። አሁን ጢሞቴዎስ ያን ምሳሌ በእምነትና በፍቅር መያዝና በታማኝነት መስበክ ለሌሎችም ማስተማር አለበት።

14 የንጹሕ ቃል ምሳሌን (ቁ. 13) ማለትም እዚህ ላይ ጳውሎስ መልካም አደራ የሚለውን የክርስቶስን ወንጌል

ሰጥቶታል። ጢሞቴዎስ ይህን ወንጌል፤ ይህን መልካም አደራ ከሰህተትና ከሐሰተኛ መምህራን መጠበቅ አለበት። ወንጌልን ሲጠብቁም ሆነ፤ ሲሰብክ ጢሞቴዎስ መታመን የሚኖርበት በመንፈስ ቅዱስ ነው።

15 ዛሬ ስለ ጳውሎስ ስናነብ ታላቅ ሐዋርያ እንዲያውም ከሁሉም የበለጠ ታላቅ ሐዋርያ እንደሆነ ሁላችንም እንስማማለን። እርሱ በሕይወት በነበረበት ዘመን ግን፤ አብዛኞቹ ሰዎች የዚህ ዓይነት አስተሳሰብ አልነበራቸውም። ብዙዎች ይንቁት ስለ ነበር ትምህርቱን ወይም ሥልጣኑን አይቀበሉም። ራሳቸው ክርስቲያን ወንድሞቹ እንኳን ትተውታል። ይህንንም አስመልክቶ (. . . በእስያ ያሉት ሁሉ እንደከዱኝ ታውቃለሁ)፤ አለ (2ጢሞ. 4:16 ይመለከታል)።

ክርስቶስንም ደቀ መዛሙርቱ ትተውት ነበር (ማር. 14:50)። እንዲህ ዓይነቱ ነገር በፍጹም በቤተክርስቲያን መፈጸም የለበትም። መሪዎችን ልንተዋቸውና፤ ልንቃወማቸው ወይም ደግሞ ከቶ ወሬ ልናወራባቸውና ልናስወራባቸው አይገባም። መሪዎቻቸውን በሚቃወሙና ከቶ ወሬ በሚያወራባቸው ክርስቲያኖች ላይ አደገኛ መንፈሳዊ ጉዳት ይደርስባቸዋል፤ ብዙዎቹም እምነታቸውን ይተዋሉ። ፊጅሎስና ሄርሞጌኔስ የዚህ ዓይነተኛ ምሳሌዎች ናቸው። በዚህ ቁጥር ከተጻፈው በቀር ስለ እነዚህ ሰዎች የምናውቀው የለንም። መሪዎቻቸውን ጳውሎስን ትተው በመሄዳቸው ብቻ ነው ሊታወሱ የሚኖሩት። በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ሰዎች ከሚያስታውሱን ደግሞ የቀረው ይሻላል፤

16-18 ይልቁንም በዚህ ቀን ማለትም ጌታ ዳግም በሚመጣበት ቀን እኛም ምሕረት እንድናገኝ እንደ ላቴሲፎር በታማኝነታችን እንታሰብ።

ምዕራፍ 2

የክርስቶስ ወታደር (2:1-13)

1 ጳውሎስ ጢሞቴዎስን በርታ በማለት ይነግረዋል (ኤፌ. 6:10 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ጢሞቴዎስ የሚበረታው በራሱ ኃይል ሳይሆን፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በሚገኘው ጸጋ ነው። እግዚአብሔር የሚሰጠን ስጦታዎች በሙሉ ማለትም መንፈስ ቅዱስ፤ ደኅንነት፤ ምሕረት፤ ብርታት፤ ማንኛውም ዓይነት እርዳታ የሚካተቱት፤ በጸጋው ነው፤ እነዚህ ሁሉ የሚገኙት ከእግዚአብሔር ጸጋ ነው። የእግዚአብሔር ጸጋ የሚሰጠን ደግሞ በክርስቶስ ነው። ለሁላችንም የተሰጠን ታላቅ ስጦታ ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

2 በዓመታት ውስጥ ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ፤ በብዙ ምስክሮች ፊት ብዙ ነገሮችን አስተምሮታል። አሁን ደግሞ ጢሞቴዎስ እነዚህን ትምህርቶች ሌሎችን ለማስተማር ለሚበቁ ለተመረጡ ሰዎች ማስተላለፍ ይኖርበታል። እነዚህም ሰዎች ሁለት መስፈርቶችን ማሟላት አለባቸው። በመጀመሪያ ደረጃ፤ የታመኑ መሆን ይኖርባቸዋል። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ፤ ሌሎችን ለማስተማር ችሎታ ያላቸው መሆን ይኖርባቸዋል (1ጢሞ. 3:2 ይመለከታል)። ይህን በመሰለ ሁኔታ ወንጌልና እውነተኛው የእምነት አስተምህሮ በትክክል ከትውልድ ወደ ትውልድ መተላለፍ ይችላል።

3-4 እዚህ ላይ ልክ እንደ አንድ ወታደር መከራን በትዕግሥት እንዲቀበል ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ይጽፍለታል። ይህም ብቻ አይደለም፤ አንድ ወታደር ወታደራዊ ባልሆነ ኦሮ እንደማይጠመድ ሁሉ፤ የቤተክርስቲያን መሪ በዚህ ዓለም ነገሮች መጠላለፍ አይኖርበትም። በመሠረቱ ዓለማዊ ነገሮች በራሳቸው ከቶ አይደሉም፤ የሚያጠላልፉንና የሚያዘናጉን ከሆነ ግን ልንቆርጣቸው ይገባል (ማር. 4:18፤ ዕብ. 12:1 ይመለከታል)። አንድ ወታደር ከሁሉም ይልቅ የጦር አዛዥን ለማስደሰት እንደሚፈልግ ሁሉ፤ እንዲሁ የክርስቶ ወታደርም

ክርስቶስን ለማስደሰት መፈለግ ይኖርበታል። እውነተኛ ወታደር የፈለገውን ዓይነት የራሱ ምኞት ቢኖረውም በየትኛውም አቅጣጫ ለመሄድና ማንኛውንም ድርጊት ለማከናወን ዘወትር ዝግጁ ነው። የክርስቶስም ወታደር እንደዚያ መሆን አለበት።

5 እዚህ ላይ ጳውሎስ ክርስቲያን በሩጫ የሚወዳደር ዓይነት ሰው እንደሆነ ይናገራል። በሩጫ ስፖርት የሚወዳደር ሰው በብዙ ድካም ራሱን ያስለጥናል፤ ዓላማውም አንድ ብቻ ነው። በሙሉ ኃይሉና በሙሉ ችሎታው በወድድሩ መላተፍ አለበት። ጳውሎስ በሕይወት በነበረበት ዘመን የሩጫ ተወዳዳሪ ለተወሰነ ርቀትና በተወሰነ መንገድ ይሰለጥን ነበር። በደንቡ መሠረት ራሱን የማያስለጥን ሯጭ በውድድሩ ማሸነፍ አይችልም። እንደዚሁም ክርስቲያን በክርስቶስን በሐዋርያቱ በተቀመጠበት ደንብ መሠረት መኖር አለበት። እንደዚያ የሚያደርጉ የአሸናፊነትን ሽልማት ያገኛሉ (1ቆሮ. 9:25፤ 2ጢሞ. 4:7-8)።

6 እዚህ ላይ ጳውሎስ ስለ ክርስቲያን ሠራተኛ ሦስተኛውን ገለጻ ያቀርባል። ክርስቲያን ሠራተኛ በሥራ እንደሚደክም ገበሬ ነው። ገበሬ የሚገባውን መከር ማግኘት ይገባዋል። እንዲህም ሲባል መጋቢው ወይም ደግሞ ሙሉ ጊዜያቸውን የሰጡ ሌሎች ክርስቲያን ሠራተኞች የሚገባቸውን ደመወዝ ወይም የኑሮ መደሳሚያ ከቤተክርስቲያን ማግኘት ይገባቸዋል ማለት ነው (1ቆሮ. 9:10-11 14 ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ፤ ገበሬው በትጋት የማይሠራ ከሆነ ምንም የሚያገኘው መከር አይኖርም። ክርስቲያን ሠራተኞችም እንዲሁ ናቸው። በሥራ ላንደክም መንፈሳዊ ፍሬ ማግኘት አንችልም።

7 ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ እኔ የምለውን ልብ ብለህ ተመልክት በማለት ይጽፍለታል። በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርቶች ላይ ብዙ ባሰላሰልን መጠን፤ በዚያው ልክ ደግሞ እግዚአብሔር ማስተዋልን ይጨምርላል። ሆኖም እኛ ራሳችን ነን ትምህርቱን ለሕይወታችን ተግባራዊ ማድረግና መጽሐፍ ቅዱስንም ማጥናት ያለብን፤ እንደዚያ ስናደርግ፤ አብዝተንና አብልጠን እውነትን እንድንረዳ እግዚአብሔር አእምሮአችንን ያበራዋል።

8 በብሉይ ኪዳን ነቢያት ትንቢት መሠረት፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣው ከአይሁድ ነገሥታት ሁሉ በጣም ዝነኛና ገናና ከሆነው ከንጉሥ ዳዊት ዘር ነበር (ማቴ. 1:1፤ ሉቃ. 1:32፤ ሮሜ 1:3-4 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ክርስቶስን አስታውሱ። የሥራው ዓይነት ምንም ይሁን ምን በምናደርገው ነገር ሁሉ ኢየሱስ ክርስቶስን ማስታወስና ዓይኖቻችንንም በእርሱ ላይ ማድረግ ይኖርብናል (ዕብ. 12:2)።

9 ሮማውያን ጳውሎስን በሰንሰለት ማሰር ችለዋል፤ የእግዚአብሔር ቃል የሆነውን ወንጌልን ግን በሰንሰለት ማሰር አይችሉም። መጋቢዎች ሰባኪዎች ሊታሠሩ ይችላሉ፤ የእግዚአብሔር ቃል ግን ከመቸውም የበለጠ ይስፋፋል (ፊል. 1:12-14 ይመለከታል)።

10 ለክርስቶስ ሲል ጳውሎስ መከራን በትዕግሥት ተቀብሎአል። በዚህ ቁጥር ላይ ለመረጣቸው ሰዎች ሲል፤ ደኅንነትን እንዲቀበሉ እግዚአብሔር የመረጣቸው፤ ሆኖም ገና በክርስቶስ ያላመኑትን ሰዎች ማለቱ ነው (የሐዋ. 13:48 እና ገለጻውን ይመለከታል)። እነዚህ እግዚአብሔር የመረጣቸው ሰዎች ቃሉን እንዲሰሙና እንዲያምኑ፤ ወንጌልን ለሰዎች ሁሉ ማካፈልና ስለ ክርስቶስ መመስከር የእያንዳንዱ ክርስቲያን ድርሻ ነው። ደኅንነትን ያገኙ ዘንድ የተመረጡትን ወደ እምነት ማምጣት እግዚአብሔር የሰጠን ኃላፊነት ነው (ማቴ. 9:36-38 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

11 በጥምቀት ከክርስቶስ ጋር ከሞትን፤ በትንሣዤው ከእርሱ ጋር በሕይወት እንኖራለን (ሮሜ 6:3-5 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

12 በመከራ እስከ መጨረሻ ከጸናን ከክርስቶስ ጋር እንንግሣለን (ማር. 13:13፤ ሮሜ 8:17፤ ራእ. 3:21 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ክርስቶስን ከካድነው እርሱ ደግሞ ይከደናል (ማቴ. 10:32-33 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

1 ኢሲያ፤ በዛሬይቱ ምዕራባዊ ቱርክ ውስጥ የምትገኝ ኤፌሶን የተሰኘች ሞና ከተማ የነበራት የሮም ቅኝ ግዛት ነበረች።

13 ምንም እንኳ እኛ እምነታችንን ብንክድ እርሱ ግን ታማኝ ሆኖ ይኖራል። ይህ አባባል ሁለት ትርጉሞች ሊኖሩት ይችላል። በመጀመሪያ፣ እኛ ብንስናከልና በኃጢአት ብንወድቅም፣ ንስሐ ከገባን፣ እግዚአብሔር ይቅር ሊለንና ከኃጢአት ሊያነሳን ታማኝ ነው ማለት ነው (1ዮሐ. 1፡9)። ሁለተኛው ትርጉም ደግሞ፣ እግዚአብሔርን ብንክድው እርሱም ይክድናል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ታማኝ ስለሆነ ራሱን መካድ አይችልም ማለት ነው፤ የማይቀበሉትን አይቀበልም (ሮሜ 3፡3-4 እና ገለጻውን ይመለከታል)። እነዚህ ሁለት ትርጉሞች እርስ በርሳቸው የሚጻረሩ አይደሉም።

በእግዚአብሔር የተወደደ ሠራተኛ (2፡14-26)

14 ጢሞቴዎስ ለቤተክርስቲያን አባሎች፤ ጳውሎስ በዚህ መልእክቱ የጻፈውን ነገር ሊያሳስባቸው ይገባል።

እዚህ ላይ ጳውሎስ በተለይ የሚያስበው፣ በቃላት ምክንያት በመከራከር ጊዜያቸውን ስለሚያጠፋ ሰዎች ነው። በአንድነት ሆነን እውነትን ለመረዳት በምናደርገው መከራ በተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃላት ትርጉም ላይ በፍቅር መነጋገሩ ተገቢ ነው፤ ይሁን እንጂ መጨቃጨቅና መግላት የለብንም። ፊደል ምትን ያመጣል፤ መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል (2ቆሮ. 3፡6)። ያለምንም ጸብ መነጋገርና መወያየት መቻልን መማር አለብን። ጸብ መንፈስ ቅዱስን ያሳዝናል፤ ሳብረታችንንም ያፈርሳል። እንደዚህ ያለ ጸብ ሰዎችን ያስታል፤ የሚሰሙትንም ያጠፋል (1ጢሞ. 1፡3-6 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

15 አንድ ሰው የሚሠራው ሥራ ውሎ አድር ጉድለት ከተገኘበት፣ በሥራው ያፍርበታል። የቤተክርስቲያን መሪዎችም እንዲሁ ናቸው። ስለዚህም የሚሠሩት ሥራ በተቻለ መጠን ጉድለት ያለው እንዳይሆን መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል። በተለይም የእውነትን ቃል በጥንቃቄ ይያዙ፣ ማለትም የእግዚአብሔርን ቃል በታማኝነትና በትክክለኛነት ይስበኩ፤ ያስተምሩ።

16 እዚህ ላይ ጳውሎስ የቁጥር 14 አሳብ በድጋሚ ያቀርባል (1ጢሞ. 6፡20-21 ይመለከታል)። በገላጣዊና በክንቴ ልፍለፋ የሚሳተፉ ሰዎች በየጊዜው ከእግዚአብሔር እየራቁ ይሄዳሉ።

17-18 በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች ላይ ጳውሎስ የሚያስበው ስለ ገላጣዊና ክንቴ ልፍለፋ ብቻ ሳይሆን (ቁ. 16) ስለ ሐሰተኛ ትምህርትም ጭምር ነው። ለምንድነው ሐሰተኛ ትምህርት ጎጂና አደገኛ የሆነው? ምክንያቱም፣ ሐሰተኛ ትምህርት ሐሰት መሆኑን ሰዎች በቀላሉ አይረዱም፤ ስለዚህም ይስታሉ። በመጀመሪያ እውነት መስሎ ይታያልና በቀላሉ በሐሰተኛ መምህራን ይወስዳሉ። ሐሰተኛ ትምህርትን በቀላሉ የምንለይ ከሆነ ግን ምንም ጉዳት አያደርስብንም (1ጢሞ. 4፡1 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

ለዚህ ነው ጳውሎስ የሐሰተኛ መምህራን ትምህርት እንደማይድን ቁስል (ጭንቁር) ይበረብራል የሚለው (ቁ. 7)። የማይድን ቁስል፣ ቀስ በቀስ ውስጥ ውስጡን ይበረብራል። በተመሳሳይ መንገድም የሐሰተኛ ትምህርት «ቁስል» አእምሮአችንን ይወርራል፤ ሳናውቀውም ያጠፋናል።

ኢየሱስ ሐሰተኛ ትምህርትን ከእርሾ ጋር አመሳሰሉታል (ማቴ. 18፡6፤ 11-12)። ጥቂት እርሾ ቀስ በቀስና ውስጥ ውስጡን በመላው ሊጥ ውስጥ ይሠራጫል (ገላ. 5፡9)።

ሐሰተኛ ትምህርት በመርዝም ይመስላል። በአንድ ባልጂ ውኃ ውስጥ የፈሰሰ ጠብታ መርዝ ጠቅላላውን የባልጂ ውኃ ይመርዝዋል፤ የሚጠጡትም ሁሉ ይሞታሉ።

በጳውሎስ ዘመን የነበሩ ሁለት የዚህ ዓይነት ሐሰተኛ መምህራን ሄሜኒዎስ (1ጢሞ. 1፡20) እና ፊሊጦስ ናቸው። እነዚህ ሰዎች ትንሣኤ ገና ድሮ ሆኖአል፤ ከእንግዲህ ወዲህ ምንም የአካል ትንሣኤ አይኖርም በማለት እያስተማሩ ነበር። «ትንሣኤ» ሁሉም አማኞች የተለማመዱት መንፈሳዊ ልምምድ እንጂ፣ ሌላ አይደለም እያሉ ነበር የሚያስተምሩት። ሆኖም ትምህርታቸው ፍጹም ስሕተት ነበር። የሥጋ ትንሣኤ ከሌለ ክርስቶስ ራሱም ከሞት አልተነሣም ማለት ነው።

ክርስቶስ ካልተነሣ ደግሞ እምነታችን ከንቱ ሊሆን ነው። እንዲህ ያለው ትምህርት እምነትን ያጠፋል (1ቆሮ. 15፡12-17 ይመለከታል)።

19 ሐሰተኛ መምህራን ሰውን ማሳሳት ይችሉ ይሆናል፤ እግዚአብሔርን ማሳሳት ግን አይችሉም። የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያንና መሠረተዋ በፍጹም አይኖወጡም (ኤፌ. 2፡19-22)። እግዚአብሔር እውነተኛ አገልጋዮቹን ያውቃቸዋል። ጌታ የራሱ የሆኑትን ያውቃል። እነማን እውነተኛ ክርስቲያን እነማን ደግሞ ሐሰተኛ ክርስቲያን እንደሆኑ ያውቃል። ከከፋች የማይርቁ ሁሉ ሐሰተኛ ክርስቲያኖች ናቸው፤ እውነተኛ የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን አባሎች አይደሉም።

20 በማንኛውም ቤተክርስቲያን ውስጥ ለክብረና ለተዋረደ አገልግሎት የሚውሉ ሰዎች ይኖራሉ።

21 እያንዳንዱ አባል ከሐሰተኛ ከወርደት ራሱን ማንጸት አለበት። አንድ አባል ከሐሰተኛ ወንድሞችና ከሐሰተኛ ትምህርት ራሱን ቢያንጸ ለተከበረ አገልግሎት የሚውል ዕቃ ይሆናል፤ የተቀደሰና ጠቃሚ ዕቃ ይሆናል።²

22 ስለዚህም ጳውሎስ ዓመፅን፣ ትዕቢትን፣ ጸብን ወዘተ ከመሳሰሉ ከወጣትነት ክፉ ምኞት ሽሽ በማለት ለጢሞቴዎስ ይጽፍለታል። ከዚህ ይልቅ ግን ከሌሎች እውነተኛ ክርስቲያኖች ጋር በመሆን ጽድቅን፣ እምነትን፣ ፍቅርን፣ ሰላምን ተከታተል በማለት ይመክረዋል (1ጢሞ. 6፡11፤ 1ጴጥ. 2፡11 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

23 ጸብን ከማምጣታቸው በቀር ምንም አያንዱምና ከንቱ ክርክርንና ጭቅጭቅን ማስወገድ አለብን (1ጢሞ. 6፡20-21፤ 2ጢሞ. 2፡14፣ 16 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

24 የጌታ ኢየሱስ አገልጋይ፣ ማለትም መጋቢ ወይም የቤተክርስቲያን መሪ በማንኛውም ክርክርና ጸብ መሳተፍ የለበትም። ገር መሆንና ከክርክር ይልቅ ለማስተማር የሚበቃ መሆን አለበት። ሌሎች ቢቃወሙት እንኳ ቁጡና ጸበኛ መሆን የለበትም፤ አለበለዚያ ግን ተቃውሞአቸው ይበረታል።

25-26 የቤተክርስቲያን መሪ የሚቃወሙትንና ስሕተት ውስጥ የወደቁትን በገርነት የሚያርም መሆን አለበት። ይህን የሚያደርገው ግን በትሕትና መሆን አለበት፤ እንደዚያ ካልሆነ ግን ለማረም የሚፈልጋቸው ሰዎች ይበልጥ ቁጡና ግትር ይሆናሉ። እንዲያውም እርቅ ለመፍጠር እንኳ ፈቃደኛ የማይሆኑበት ደረጃ ላይ ይደርሳሉ። የቤተክርስቲያን መሪው ዓላማ፣ ሰዎች ንስሐ በመግባት ወደ እውነት እንዲመለሱና ከዲያብሎስም ወጥመድ እንዲያመልጡ መሆን አለበት።

እዚህ ላይ ንስሐ የእግዚአብሔር ጸጋ ስሞት መሆኑን ያስተውሏል። በመጀመሪያውኑ ያመንነው በእግዚአብሔር ጸጋ እንደመሆኑ መጠን፤ ከኃጢአታችን በንስሐ የምንመለሰውም በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። ያለ እግዚአብሔር ጸጋ አንዳችም እግዚአብሔርን ደስ የሚያስኝ ነገር ማድረግ አንችልም።

አንድ ሰው በመጀመሪያ ደረጃ ከእግዚአብሔር የሚያገኘው ስጦታ ኃጢአቱን መገንዘብና ከኃጢአቱም በንስሐ የመመለስን ችሎታ ነው (ማር. 1፡4 እና ገለጻውን ይመለከታል)። እግዚአብሔርን ደስ የማስኘትና የተቀደሰ ሕይወት የመምራት የመጀመሪያው አስፈላጊ እርምጃ፣ ኃጢአቱን መገንዘብና በንስሐ መመለስ ነው (1ዮሐ. 1፡9 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ስለዚህም ከቤተክርስቲያን መሪው ዋና ተግባሮች አንዱ፣ ከእምነት መንገድ የወጡትን በንስሐ መመለስ መሆን አለበት።

2 ለዚህ ቁጥር አግራጭ ትርጉም አለ። ከሀሰትና ከወርደት ራሱን ማንጸት ማለት፤ ከሀሰተኛና ከወራሪ አላግቸው እንጂ ከሀሰተኞችና ከወራሪች ማለት ሳይሆን ይቻላል። የጳውሎስ ራሱን የማንጸት ሃሳብ ከሀሰተኛ አስተማሪዎች ትምህርት እንጂ ከአስተማሪዎቹ ላይሆን ይቻላል። ምናልባትም የጳውሎስ ሃሳብ ሁለቱንም ትርጉሞች የሚያካትት ሊሆን ይችላል።

ምዕራፍ 3

በመጨረሻ ቀኖች የሚሆኑ ክፉ ነገሮች (3:1-9)

1 ብዙውን ጊዜ፤ አዲስ ኪዳን የመጨረሻ ቀኖች ሲል፤ ከክርስቶስ ዳግም መምጣት በፊት ያለውን ክፍለ ጊዜ ማለቱ ነው። እዚህ ላይ ጳውሎስ የሚጽፈው ግን እነዚህ የመጨረሻ ቀኖች እንደተጀመሩ አድርጎ ነው። እንዲያውም ጳውሎስ ስለ «መጨረሻ ቀኖች» የሚለጠው ገለጻ፤ ከጳውሎስ ጊዜ አንስቶ እስከ ዘመናችን ድረስ ያሉትን ትውልዶች ይመለከታል። ስለዚህም በዚህ ቁጥር መሠረት «የመጨረሻ ቀኖች» የሚባሉት ከመጀመሪያው የክርስቶስ መምጣት አንስቶ እስከ ዳግም መምጣቱ ድረስ ያለው ጊዜ ነው። ይህ በአዲስ ኪዳን የሚገኝ «የመጨረሻ ቀኖች» ሁለተኛ ትርጉም ነው (ዕብ. 1:2 ይመለከታል)።

2-5 ጳውሎስ ስለተለያዩ ክፉ አሠራሮች አንዳንድ ምሳሌዎችን ይሰጣል። እነዚህ ክፉ አሠራሮች በጳውሎስ ዘመን እንኳ ተሰፋፍተው ነበር። እንዲያውም አብዛኛዎቹ ከዓለም መፈጠር ጀምሮ በሰዎች ዘንድ የነበሩ ናቸው (ዘፍ. 6:5፤ ሮሜ 1:29-31 ይመለከታል)። እንደዚህ ያሉ ነገሮችን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደማይወርሱ ጳውሎስ የገላትያን ሰዎች ያስጠነቅቃቸዋል (ገላ. 5:19-21 ይመለከታል)። ቀደም ብሎ ክርስቲያኖች ከእንደዚህ ዓይነት ነገሮች እንዲርቁ ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ጽፎለታል (2ጢሞ. 2:19)።

እዚህ ላይ ደግሞ ክርስቲያኖች ከክፉ አድራጊዎች እንዲርቁ ለጢሞቴዎስ ይነግረዋል (ቁ. 5)። ይሁን እንጂ፤ በ2ጢሞ. 2:25 ላይ የቤተክርስቲያን መሪ፤ እርሱንና እውነትን የሚቃወሙ ሰዎችን፤ በገርነት የሚያርም መሆን አለበት በማለት ጽፎለታል። ሁለቱም እውነት ናቸው። በመጀመሪያ ደረጃ የቤተክርስቲያን መሪ በኃጢአትና በስሕተት የወደቁትን ወደ ንስሐ ለማምጣት መሞከር አለበት። ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ ካልሆኑ ግን ከእነርሱ መራቅ ይገባዋል።

ከ2-5 ባሉት ላይ ጳውሎስ የሚጽፈው ከቤተክርስቲያን ውጪ ሰላላ ክፉ አድራጊዎች ብቻ ሳይሆን፤ በቤተክርስቲያን ውስጥ ሰላላትም ሞምር ነው። እንዲያውም አበከሮ የሚያስበው፤ ራሳቸውን ክርስቲያን በማለት ስለሚጠሩና በንስሐ ለመመለስ ፈቃደኛ ሳይሆኑ በኃጢአት የሚኖሩትን ነው። ከእንደዚህ ዓይነት ሐሰተኛ ክርስቲያኖች መራቅ አለብን (1ቆሮ. 5:9-11 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ዋናዎቹ አደገ፤ የክርስቶስ ጠላቶች በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉት ናቸው። ከቤተክርስቲያን ውጪ ካሉ ሁለት ሺህ ጠላቶች ይልቅ፤ በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉ ሁለት ጠላቶች የበለጠ ጉዳት ያደርሳሉ።

በቁጥር 5 ላይ ጳውሎስ ስለ እነዚህ ክፉ አድራጊዎች ሲናገር፤ ሃይማኖት ያላቸው ይመስላሉ ብሏል። ከውጪ ሲታዩ ጻድቅ ይመስላሉ። በልባቸው ካለው ክፉ ነገር የተነሣ መንፈስ ቅዱስ በውስጣቸው አይኖርም። ስለዚህም እውነተኛ መንፈሳዊ ኃይል የላቸውም። የቅድስና ሕይወትን ለመኖርም ሆነ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ የሚያስችል ኃይል የላቸውም። መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን ሲኖር ብቻ ነው መንፈሳዊ ኃይል የሚኖረን። ምንም ንስሐ ሳናደርግ በኃጢአት የምንቀጥል ከሆነ ደግሞ መንፈስ ቅዱስ ይተወናል (ምላ. 1:24-28፤ ኢሳ. 63:10፤ ኤፌ. 4:30 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

አንዳንድ ጊዜ ክፉ አድራጊዎች ጥሩ የወንጌል ሰባኪዎችም ሊሆኑ ይችላሉ። እንዲያውም ታላላቅ ተአምራት ማድረግ እንኳ ይችላሉ ይሆናል። እነዚህን ነገሮች የሚያደርጉትም በክርስቶስ ስም ያሉ ሆኑ ይችላል። ራሳቸውንም ክርስቲያን ብለው ይጠራሉ፤ የቤተክርስቲያን አባሎችም ናቸው (ቲቶ 1:16)። በመጨረሻው ግን ክርስቶስ አላውቃችሁም ይላቸዋል (ማቴ. 7:22-23፤ 13:24-30፤ 147-50 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ጌታ የራሱ የሆኑትን ያውቃል (2ጢሞ. 2:19)።

ስለዚህም እንዲህ ያሉ ክፉ አድራጊዎች ሐሰተኛ ተአምራትን ማድረጋቸው ብቻ ሳይሆን፤ እውነተኛውን

የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ይከዳሉ። ከውጪ ሲመለከቷቸው ሃይማኖተኛ ይመስላሉ፤ በውስጣቸው ግን መንፈሳዊ ኃይል የላቸውም፤ መንፈሳዊ ሙታን ናቸው።

6-7 እንዲያም ሆኖ፤ እነዚህ ሐሰተኛ ክርስቲያኖች ብዙዎችን ያስታሉ። በተለይም ደግሞ የሚያሳስቱት ሴቶችን፤ ማለትም እምነት ደካማና የቅዱሳን መጻሕፍትን እውነት እንደሚገባ ያልተማሩትን ሴቶች ነው። እንደዚህ ያሉ ሴቶች ብዙ ኃጢአት የተከመረባቸው (ቁ. 16) ማለትም ኃጢአት የተጫናቸውና ኅሊናቸውም የቆሸሸባቸው ናቸው። እንደዚህ ያሉ ሴቶች በልዩ ልዩ ፍትወት የሚመሩና በማንኛውም ዓይነት ሐሰተኛ ትምህርት የሚወሰዱ ናቸው። ሁልጊዜ ይማራሉ እውነትን ወደ ማወቅ ግን መድረስ አይችሉም።

ጳውሎስ በነበረበት ዘመን፤ ሴቶች የወንዶችን ያህል የቅዱሳን መጻሕፍትን እውነት የመማር ዕድል ስላልነበራቸው፤ በቀላሉ በሐሰተኛ ትምህርት ይነዱ ነበር። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ሴቶች አላዋቂዎችና ደካማ የመረዳት ችሎታ እንዳላቸው ተደርጎ ይታሰብ ነበር። የወንዶችን ያህል የመማር ዕድል ባላቸው አገሮች ግን ሴቶች በቀላሉ አይስቱም። ሆኖም ጳውሎስ እዚህ ላይ የጠቀሳቸውን ሴቶች ያህል፤ በቀላሉ የሚስቱ ብዙ ወንዶች መኖራቸውንም መዘንጋት የለብንም!

8 አንዳንድ የጥንት ታሪክ አዋቂዎች እንደሚነግሩን፤ ኢያሴስና ኢያንበራስ ሙሴን ለመቃወም የሞከሩ የፈርዖን አስማተኞች ናቸው (ዘጸ. 7:10-12)።

ክፉ አድራጊዎችና ሐሰተኛ ክርስቲያኖች አእምሮአቸው የተበላሸባቸው ናቸው፤ ማለትም እውነትን አያውቁም፤ ለማወቅም አይፈልጉም (ሮሜ 1:21፤ ኤፌ. 4:17-18)። እንደዚህ ዓይነት ሰዎችን ጨርሶ እግዚአብሔር ይንቃቸዋል።

9 እነዚህ ክፉ አድራጊዎችና ሐሰተኛ ክርስቲያኖች፤ ለተወሰነ ጊዜ ሰዎችን ያስቱ ይሆናል፤ የኋላ ኋላ ግን ክፉ ሥራቸውና ክፉ ዐመላቸው ለሁሉም ይገለጣል።

የመጨረሻ ምክር (3:10-17)

10-11 የጳውሎስ ሕይወትና ጸባይ ምን እንደሚመስል ጢሞቴዎስ አሳምሮ ያውቃል። ጳውሎስም የሕይወት ምሳሌነቱን ለጢሞቴዎስ ሰጥቶታል። ጳውሎስ በራሱ የሚኩራራ ዓይነት ሰው አልነበረም፤ ያሉት መልካም ባሕርያትና መልካም ሥራዎች በሙሉ፤ የእግዚአብሔር ጸጋ ውጤት መሆናቸውን ያውቃል (1ቆሮ. 15:10)።

በመጀመሪያ ደረጃ፤ ጳውሎስ ትምህርቱን ይላል። በጳውሎስ ሕይወት የተከሰቱት ነገሮች ሁሉ የትምህርቱ ውጤት ናቸው። ለሌሎች ያስተማረውን ትምህርት ሁሉ እርሱ ራሱም ይከተላል። ጳውሎስ በሚያስተምረው መሠረት እንደሚኖርም ጢሞቴዎስ ያውቃል። ይህ የሁሉም አስተማሪዎች ተግባር መሆን አለበት።

ጳውሎስ በአንጾኪያ፤ በኢቆንዮምና በልስጥራ (የሐዋ. 13:49-52፤ 14:1-20) የደረሰበትን ለጢሞቴዎስ ያሳስበዋል። በዚያን ጊዜ ጢሞቴዎስም በልስጥራ ነበር (የሐዋ. 16:1)። ጳውሎስ ሲናገር እንደሰማውና በድንጋይም ሲደበደብ ጢሞቴዎስ እንደተመለከተ ጥርጥሮ የለውም (የሐዋ. 14:19)። ጳውሎስ መከራ ተቀብሎአል (2ጢሞ. 2:12) ቁጥር 11 ላይ ግን ጌታ ግን ከሁሉም አዳኝ ይላል (መዝ. 34:17)።

12 እዚህ ላይ በጣም እውነተኛ የሆነ ነገር ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ያሳስበዋል። ይኸውም ይዋል ይደር እንጂ እውነተኛቹ የክርስቶስ ተከታዮች ሁሉ ስደት ይገጥማቸዋል የሚል ነው። ከብዙ ዓመታት በፊት ጳውሎስ በልስጥራ «ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት ብዙ መከራ መቀበል አለብኝ» (የሐዋ. 14:22) ብሎ ሲናገር ጢሞቴዎስ ሳይሰማው አልቀረም። ክርስቶስ በዚህ ምድር ከነበረበት ጊዜ አንስቶ አሁን እስካለንበት ዘመን ድረስ ያሉ እውነተኛ ክርስቲያኖች የተለያዩ ዓይነት ችግርና መከራን ተቀብለዋል። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ «በእኔ ምክንያት በለው ሁሉ ዘንድ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ» (ማቴ. 10:22) «እኔን ካሳደዱኝ እናንተንም ያሳድዱኝታል» ብሎአቸው ነበር (ዮሐ. 15:20)

13 አንድ ጊዜ አንድ ሰው በከፋ መንገድ መጓዝ ከጀመረ፤ ሕይወቱ ይበልጥ እየከፋ ይሄዳል (ሮሜ. 1፡21፤ 28፤ ኤፌ. 4፡17-19 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

14-15 ጳውሎስ ግን ጢሞቴዎስን፤ አንተ ግን በተማርኸውና በተረዳኸው እውነት ጽና ይለዋል። መማር ብቻውን በቂ አይደለም፤ በተማርነው እውነት መጽናትም አለብን። ጳውሎስን፤ እናቱንና ሴት አያቱን በመሳሰሉ የሚያምናቸው አስተማሪዎች በመማሩ ጢሞቴዎስ የተማረውን ትምህርት እውነተኝነት ያምናል (2ጢሞ. 1፡5)። በተጨማሪ በቅዱሳት መጻሕፍት ከተጻፈው ጋር የሚስማማ ስለሆነ ጢሞቴዎስ በተማረው ትምሕርት እውነተኝነት ፍጹም እምነት አለው።

ቅዱሳት መጻሕፍት፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በሚገኘው እምነት ወደ ደኅንነት ሊያደርስ የሚችል ጥበብ አላቸው በማለት ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ይጽፋለታል (ቁ. 16)። እንዲህም ሌላ ቅዱሳት መጻሕፍት ደኅንነት የምናገኝበትን መንገድ ያስተምሩናል ማለቱ ነው። ለመሆኑ ደኅንነት የሚገኘው እንዴት ነው? ደኅንነት የሚገኘው በክርስቶስ በማመን ነው። እዚህ ላይ ጳውሎስ ቅዱሳት መጻሕፍት ሲል፤ ብሉይ ኪዳንን ማለቱ ነው። እንግዲህ ብሉይ ኪዳን ደኅንነት የሚገኝበትን መንገድ የሚያስተምረን ከሆነ፤ አዲስ ኪዳንንም ምንኛ ያስተምረን ይሆን!

16 ይህ በጠቅላላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጣም አስፈላጊ ከሆኑ ጥቅሶች አንዱ ነው። ቅዱስ መጽሐፍ ማለት ብሉይና አዲስ ኪዳንን ጨምሮ መላው መጽሐፍ ቅዱስ በእግዚአብሔር መንፈስ መሪነት የተጻፈ ነው (2ኢጥ. 1፡20-21 እና ገለጻውን ይመለከታል)። በመላው ዓለም ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስን የመሰለ መጽሐፍ የለም። ሌሎች መጻሕፍት እውነተኛ የሆኑ ነገሮችን ሊይዙ፤ ጥበብ ሊኖርባቸው ሰዎችን የሚፈሩ ሊሆኑም ይችላሉ። የራሱ የእግዚአብሔርን ቃል የያዘ መጽሐፍ ግን አንድ ብቻ ነው፤ እርሱም መጽሐፍ ቅዱስ ነው። በእግዚአብሔር መንፈስ መሪነት የተጻፈ መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው፤ የእግዚአብሔር እስተንፋስ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ቃሎችን በመሉል ልንተማመንባቸው እንችላለን። ያለ ጥርጥር የእግዚአብሔር ቃል ነው (ከአስተምህሮ ዳስሳው፤ መጽሐፍ ቅዱሳችንን እንዴት አገኘን የሚለውን ይመለከታል)።

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ፤ እውነትን ለማስተማር፤ የተሳሳቱትን ለመገሰጽ፤ ስሕተትን ለማረምና ለትክክለኛ ኑሮ የሚበጀውን መመሪያ ለመስጠት ይጠቅማል። መጽሐፍ ቅዱስ የጽድቅን መንገድ ያሳየናል፤ በጽድቅ እንድንኖርም ይፈጽማል።

17 መጽሐፍ ቅዱስን በማጥናት በሚገኘው ትምህርት፤ ተግባሩን እርምት የእግዚአብሔር ሰው ለማንኛውም መልካም ነገር ይዘጋጃል። እዚህ ላይ የእግዚአብሔር ሰው ሲል ጢሞቴዎስን የመሰለ የቤተክርስቲያን መሪ ወይም መምህር ማለቱ ነው። ይህ ቃል ወንዶችና ሴቶችን ጨምሮ በየትኛውም ስፍራ ላሉ ክርስቲያኖች ሁሉ የሚጠቅም ነው።

ምዕራፍ 4

ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የሚሰጠው አደራ (4፡1-8)

1 ጳውሎስ ይህን የመጨረሻ አደራ ለጢሞቴዎስ የሚሰጠው በእግዚአብሔርና በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት እንደሆነ ያሳስበዋል። እንዲህም ሌላ፤ ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ በሚሰጠው አደራ እግዚአብሔርና ኢየሱስ ክርስቶስን ተስማምተዋል ማለቱ ነው። ጢሞቴዎስ የጳውሎስን ቃል በጥንቃቄ ተከትሎ ወይም አልተከተለ እንደሆነም ያያሉ። ስላደረገው ሁሉ አንድ ቀን በእግዚአብሔርና በክርስቶስ ፊት ተጠያቂ እንደሚሆን፤ ጢሞቴዎስ መረዳት አለበት (ሮሜ 14፡12፤ 2ቆሮ. 5፡10 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለም አዳኝ ብቻ ሳይሆን፤ በመጨረሻው የዓለም ፈራጅም ነው (ዮሐ. 5፡22-23፤ ዮሐ. 10፡42፤ 17፡31)። ዳግም ሲመለስ በሕይወት ባሉትና በሞቱት ሁሉ ላይ ይፈርዳል።

2 እዚህ ላይ ጳውሎስ፤ ለጢሞቴዎስና ለሁሉም ክርስቲያን መሪዎች፤ አምስት ነገሮችን በአደራ ይሰጣል። ቃሉን ለበክ ማለትም ወንጌልን ስበክ፤ ስመችም ባይመችም በማንኛውም ጊዜ ተግባሩን ሥራ፤ ገስጽ፤ ምክር፤ በማስተማር ጽና።

ስመችም ባይመችም፤ የቤተክርስቲያን መሪ ወንጌልን ለመስበክ ዝግጁ መሆን አለበት። ብዙ ክርስቲያኖች ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ምቹ ጊዜ እስኪመጣ ድረስ ይጠብቃሉ፤ ብዙ ጊዜ እንደሚታየው ግን ያ«ምቹ ጊዜ» አይመጣም። ስለዚህም ስለ ደኅንነት መንገድ መስማት ያለባቸው ሰዎችም ጨርሶ ሳይሰሙ ይቀራሉ። ምቹ ባልሆነና አዳጋች በሆነ ጊዜ እንኳ ሊሆን፤ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ዝግጁ መሆን አለብን።

አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ፤ የቤተክርስቲያን መሪ ስሕተት የሚያደርጉትን ሁሉ ለማረም እና ለመገሰጽ ዝግጁ መሆን አለበት። ይህ አባባል ለጆሮአችን የማይጥም ሊሆን ይችላል፤ ሆኖም ከዋና ዋናዎቹ የቤተክርስቲያን መሪ ሥራዎች አንዱ መሆኑን ግን ልንዘነጋ አይገባም (1ጢሞ. 5፡20፤ ቲቶ 1፡13፤ 2፡15)። ያለ እንደዚህ ዓይነቱ የሥነ-ሥርዓት እርምጃ ግን ቤተክርስቲያን ትዳክማለች፤ ከቶ አድራጊዎችም ወደ ቤተክርስቲያን ሠርገው በመግባት ሰፊውን ቁጥር ይይዟሉ። ይሁን እንጂ፤ የቤተክርስቲያን መሪው ስሕተትን ሲያርምና ሲገስጽ በትዕግሥትና በማስተማር መሆን አለበት። የቤተክርስቲያን መሪ የሰዎችን ስሕተት መናገር ብቻ ሳይሆን፤ ትክክለኛውንም መንገድ ማሳየት ይኖርበታል። ይህንንም በትዕግሥት ማድረግ አለበት። አባት ልጆቹን በፍቅርና በትዕግሥት እንደሚገስጽ ሁሉ፤ የቤተክርስቲያን መሪም ከእምነት መንገድ የወጡትን፤ በትዕግሥትና በፍቅር ሊያርማቸው ይገባል።

3-4 ጢሞቴዎስ ወንጌልን ለመስበክ መትጋት አለበት፤ ምክንያቱም ሰዎች እውቋትን ለመቀበል ፈቃደኛ የማይሆኑበት ጊዜ ይመጣል (1ጢሞ. 4፡1፤ 2ጢሞ. 3፡1 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ለመስማት የሚፈልጉት ራሳቸው የሚወዱትን ነገር ብቻ ነው። ጆሮ የሚያሳክክ (ቁ. 3) ማለትም አዲስና ስሜት ቀስቃሽ የሆኑ ነገሮችን ለማድመጥ የሚገመጅ ጆሮ ይኖራቸዋል። የሚያንጓና ስሜት ኮርኳሪ በመሆኑ ተረትን መስማት ይወድዳሉ። በዚህ ሁሉ ግን ከእምነት መራቃቸውን እንኳ አያውቁትም።

5 ጢሞቴዎስ ግን በእንደዚህ ዓይነቱ አዲስና ስሜት ኮርኳሪ ትምህርት መሳሳት የለበትም፤ በእውነት መናገርና ማስተማር አለበት። መከራና ተቃውሞን በትዕግሥት መቀበል አለበት (2ጢሞ. 2፡3)። የቤተክርስቲያን መሪ ሥራን መፈጸም አለበት (ቁ. 2)። ጳውሎስ የሚሄድበት ጊዜ ስለተቃረበ (ቁ. 3)፤ የእርሱን ፈለግ እንዲከተልና ስፍራውንም እንዲተካ የበረታታዋል።

6 ጳውሎስ መሥዋዕት ለመሆን ተቃርቧል (ፊል. 2፡17 ይመለከታል)። ክርስቶስም ለእኛ መሥዋዕት ሆኖናል (ዕብ. 9፡14፤ 28፤ 10፤ 10)። በተመሳሳይ መንገድም የክርስቶስ አገልጋዮች፤ ለእርሱና ለሌሎች መሥዋዕት መሆን አለባቸው።

7 ጳውሎስ ያሳለፈውን ሕይወት ዞር ብሎ ሲመለከት፤ እርካታ ይሰማዋል። ክርስቶስ የሰጠውን ሥራ ሁሉ በሚገባ ፈጽሞአል። ጦርነቱን ፈጽሞአል፤ ከእንግዲህ ወዲህ በእርሱ ስፍራ ሆኖ ጦርነት የሚዋጋው ጢሞቴዎስ ነው (1ጢሞ. 6፡12)። ጳውሎስ ሩጫውን እስክ መጨረሻ ሮጦአል፤ እስከሞት ድረስም ታማኝ ሆኖአል (ዮሐ. 20፡24)።

ሃይማኖትን ጠብቄአለሁ ይላል ጳውሎስ። እንዲህም ሌላ እምነትን ማለትም ወንጌልን ጠብቄአለሁ ማለቱ ሊሆን ይችላል። በስብከቱም ሆነ በትምህርቱ ስሕተትና ሐሰትን አልቀላቀለም። በእውነትና በንጽሕና ነበር ወንጌልን የጠበቀው (2ጢሞ. 1፡4 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

3 ጳውሎስ በህይወት በነበረበት ዘመን ቅዱስ መጽሐፍ የሚባለው ብሉይ ኪዳን ብቻ ነበር። አዲስ ኪዳን ገና አልተፃፈም ነበር።

4 ሃይማኖት ወይም እምነት የሚለው ቃል፤ ከተለያዩው ትርጉም በተጨማሪ ወንጌል ወይም እውነተኛው ክርስቲያኖችው አስተምህሮ ሊሆን ይችላል።

በተወሰነ ጊዜ ሃይማኖትን ጠብቄአለሁ ሲል፣ እኔ ራሴ በታማኝነት ጸንቼ ቆይታለሁ፤ በክርስቶስ ላይ ያለኝ እምነት አልተናወጠም ግለሰብ ነው። ክርስቶስ፡- «እስከመጨረሻ በትዕግሥት የሚጸና ግን ይድናል» ብሎአል (ማር. 13፡13)። ለእውሉስ፤ ይህ ተስፋ የሚፈጸምበት ጊዜ ደግሞ ሩቅ አይደለም።

8 በሰዎች ሁሉ ላይ በጽድቅና በትክክል የሚፈርደው ጌታ ኢየሱስ በዚያን ቀን ግለሰብ በፍርድ ቀን እውሉስን ይሸልጠዋል። ለእርሱ ብቻ ሳይሆን መገለጡን ለሚወድጉ ሁሉ፤ ግለሰብ ክርስቶስን ለሚወድጉና ለሚከተሉት ሁሉ እንደሚሸልማቸው እውሉስ ይናገራል።

እውሉስ ይህን ሽልማት የጽድቅ አካሊል ይለዋል። እውሉስ በነበረበት ዘመን በስፖርታዊ ውድድር የሚያሸንፉ ሰዎች ከቅጠሎች የተሠራ አካሊል ይሸለሙ ነበር (1ቆሮ. 9፡25)። ለሀገራቸው የተለያዩ አገልግሎት ለፈጸሙ ሰዎች መሪዎቻቸው አካሊል ይሸልሙአቸዋል። ስለዚህም አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ሰዎች ለአገልግሎታቸው የሚሸለሙት አካሊልን እንጂ፣ ሚዳያን አልነበረም። ስለዚህም የጽድቅ አካሊል ጻድቅ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ የሚሰጥ ሽልማት ነው። ሽልማቱም ከእግዚአብሔር ጋር ለዘላለም መኖር ነው።

ስለ ግል ጉዳዮች (4፡9-22)

9-12 እውሉስ የነበረበትን ሁኔታ እስቲ በዓይነ ጎሊናችን እናስበው። በዕድሜው አርጅቶአል፤ አካሉ ጎስቆሎአል፤ በዚህ ላይ ደግሞ ያለው በሮም ወህኒ ቤት ነበር። ምናልባትም የሞት ፍርድ ተወስኖበት ይሆናል። ከሉቃስ፤ በቀር በአጠገቡ ግንም አልነበረም (ቁ. 11)። የቀድሞ የእውሉስ የሥራ አጋሩ ዴግስ (ቁ. 4፡14) ተለይቶታል። ቄርቂስ፤ ቲኪቆስ፤ እና ቲቶን፤ የመሳሰሉ የሥራ ረዳቶቹን ለተለያዩ ምክንያት ወደ ሌላ ስፍራ ልኮአቸዋል።

ጢዋቲዎስን ወደ እርሱ እንዲመጣና ግርቆስንም ይዘት እንዲመጣ ይጠይቀዋል (ቁ. 11)። ግርቆስ ወጣት በነበረበት ወቅት እውሉስን አሳዝኖት ነበር (የሐዋ. 15፡37-40)። አሁን ግን ታማኝና ለአገልግሎት የሚጠቅም ደቀ መዝሙር ሆኖአል (ቁ. 4፡10)።

13 ከሪምቱ እየተቃረበ ነው፤ ስለዚህም እውሉስ ካባውን ይፈልገዋል። እውሉስ እንዲመጡለት የሚፈልጋቸው የብራና መጻሕፍት ምን ዓይነት መጻሕፍት እንደሆኑ የምናውቀው ነገር የለም። ምናልባት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ሊሆኑ ይችላሉ፤ ምናልባትም እውሉስ አንዳንድ ነገሮችን የጻፈባቸው ሽታወሻዎች ሊሆኑ ይቻላሉ። ከእነዚያ የብራና መጻሕፍት መካከል የእውሉስ ሮማዊ ዜግነት መታወቂያ የሆነው ሠርቴሬኪት ይገኝም ይሆናል።

14-15 ይህ እስክንድር የተባለው ሰው በየሐዋ. 19፡33-34 እና 1ጢዋ. 1፡20፤ ላይም ተጠቅሶአል። ምናልባት እስክንድር እውሉስ ለፍርድ በቀረበበት ጊዜ መስከርበት ይሆናል። ከዚህም ሌላ ወንጌልን ይቃወማል። ጌታ እንደ ሥራው ይከፍለዋል (መዝ. 82፡12፤ ሮሜ 12፡19 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

16 በሮማውያን ሕግ መሠረት ማንኛውም እስረኛ ወይም ከስ የተመሠረተበት ሰው ፍርድ ቤት ቀርቦ የመከላከያ መልሱን የማቅረብ ዕድል ይሰጠዋል። በዚያን ጊዜ ክስ የተመሠረተበት ሰው ስለ ንጽሕናው የሚመሰክሩለትን ሰዎች

ያቀርባል። እውሉስ ግን እርሱን ደግሞ የሚመለከርለት አንድ ሰው እንኳ አልነበረውም፤ ብቻውን ነበር ለፍርድ የቀረበው። በሮም የነበሩ ክርስቲያኖች እውሉስን ደግፈው ለመናገር ፈርተዋል። ይሁን እንጂ፤ እውሉስ ምሕረት እንዲያገኙ ይጸልይላቸዋል (ሉቃ. 23፡34፤ የሐዋ. 7፡60 ይመለከታል)።

17 ምንም እንኳ የእውሉስ ጓደኞችና ሌሎች ክርስቲያኖች ሁሉ ቢተውትም ጌታ ግን አልተወደደም። ጌታ ከእኔ ጋር ሆኖ አበረታች ይላል እውሉስ። የምሥጫ ቃል እንዲነገርና አረግውያንም ሁሉ እንዲሰሙት (ሮሜ 1፡5) እውሉስ በእግዚአብሔር እርዳታ በፍርድ ትሉት ብቻ ሳይሆን ከዚያም ውጪ ወንጌልን ለመስበክ ችሎአል። እውሉስ ለወንጌል እንጂ፣ ለራሱ መከላከያን ለማቅረብ ገድ አልነበረውም። የአረግውያን ሕዝቦች ግዕዝና የሮማውያን መንግሥት ዋና ከተማ በነበረችው ሮም ውስጥ እስረኛ ሆኖ እንኳ ሐዋርያው እውሉስ የክርስቶስን ወንጌል አረግውያን አንዲሰሙት አድርጎአል (የሐዋ. 28፡30-31 ይመለከታል)።

እውሉስ ከአንበሳም አፍ ድኅሊ ግለሰብ ከሞት ፍርድ አምልጦአለሁ ይላል። ከሞት ፍርድ የጸነው መቼ እና እንዴት እንደሆነ ግን የምናውቀው ነገር የለም። በአመጣኝ ግን እንዲህ ሲል ከመጀመሪያው የሮም እስራቱ ስለተፈታበት ጊዜ መናገሩ ሊሆን ይችላል (የሐዋ. 28፡30፤ የ1ጢዋቲዎስ መግቢያ፤ የ2ጢዋቲዎስ መግቢያ ይመለከታል)።

18 አሁን ደግሞ እውሉስ ለሁለተኛና ለመጨረሻ ጊዜ በሮም ወህኒ ቤት ውስጥ ነበር ያለው። ከእንግዲህ ወዲህ ከወህኒ ወይም ከሞት የመጻን ምንም ተስፋ የለውም። ለመሞት ተዘጋጅቶአል (ቁ. 8)። ይሁን እንጂ፤ ሰይጣን ከሚቃወበት ግንኙነትም ከፋ ነገር ጌታ እንደሚያድነው ፍጹም እምነት አለው፤ ፍጻሜው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ያገባዋል። ለእውሉስ ሞት የመጀመሪያው እንጂ፣ የመጨረሻው አይደለም። ሽንፈት ሳይሆን ድልና ደግንነት ነው (1ቆሮ. 15፡54 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

19 ጽርስቅላና አቂላ በየሐዋ. 18፡2፤ 18፤ 26 እና ሮሜ 16፡3 ላይም ተጠቅሰዋል። አኔሲፎርም በ2ጢዋ. 1፡16 ተጠቅሶአል።

20 ኤራስጦስ በየሐዋ. 19፡22፤ ጥሪፈዎስ ደግሞ በየሐዋ. 20፡4 እና በ21፡29 ተጠቅሶአል።

21-22 በፍጥነት ወደ እርሱ እንዲመጣ እውሉስ ጢዋቲዎስን እንደገና ይጠይቀዋል። ከሪምቱ ተቃርቦአል፤ ከሪምቱ በሚያስነሳው ግዕዝል ምክንያትም ከኤፌሶን ተነሥቶ ሜዲትራኒያን ባሕርን መሻገር አይቻልም (የሐዋ. 27፡9-12 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

በቁጥር 21 ላይ የተጠቀሱት አራት ሰዎች፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በየትኛውም ስፍራ ስማቸው አልተነሣም። ከእነዚህ አራት ሰዎች በተወሰነ ጊዜ አማኞች ሁሉ ለጢዋቲዎስ ሰላምታ ልከውለታል። ይሁን እንጂ፤ እነዚህ ወንድሞች እውሉስ ለፍርድ በቀረበበት ጊዜ ከጎሳ ለመቆም ፈቃደኞች አልነበሩም። ምናልባትም በጣም ሰው በሚያስፈልገው ጊዜ እእርሱ ጎን ባለመቆማቸው ተጸጽተው ንስሐ ገብተው ይሆናል። ያም ይሁን ይህ እምነታቸውን አልተወም። አሁን ከእውሉስ ጋር ስለሆኑ፤ ለጢዋቲዎስ ሰላምታ ልከውለታል።

5 ሐኪሙ ሉቃስ፤ ለእውሉስ የተወደደ ጓደኛው ነበር (ቁ. 4፡14)። በአንዳንድ ሐዋርያዊ ተልዕኮውም የእውሉስ ሥራ ረዳት ነበር። በጳላም የሉቃስ ወንጌልንና የሐዋርያት ሥራን ጽፎአል።

6 ቄርቂስ በየትኛውም በሌላ የአዲስ ኪዳን ክፍል አልተጠቀሰም።

7 ቲኪቆስ በኤፌሶን 8፡21 እና በቆላስያስ 4፡7 ላይ ተጠቅሷል።

8 ቲቶ የእውሉስ የቅርብ የሥራ ተባባሪው ሊሆን፤ የእውሉስ መልዕክት ወደ ቲቶ የተባለው መልዕክት የገፈለት ለእርሱ ነው።

9 አንዳንድ የመጽሀፍ ቅዱስ ምሁራን ምስራቅ እስክንድርን የተለያዩ ሰዎች መሆናቸውን ያምናሉ።

ወደ ቲቶ

መግቢያ

በመንፈሳዊ አነጋገር እውነተኛ ልጅ (ቲቶ 1:4) በማለት ሐዋርያው ጳውሎስ የሚጠራው ቲቶ እንደ ጢዋቲዎስ ሁሉ ወጣትና የጳውሎስ ሥራ ተባባሪም ነበር። በተጨማሪም ጳውሎስ አብሮኝ የሚሠራ የሥራ ጓደኛዬ ነው ብሎታል (2ቆሮ. 8:23)። በኢየሱሳም ለነበሩ ድኻ ክርስቲያኖች የቆሮንቶስ ሰዎች መሰብሰብ የጀመሩት ስጦታ ከፍጹሙ እንዲደርስ ለመርዳት፤ ጳውሎስ ቲቶን ወደ ቆሮንቶስ ልኮት ነበር (2ቆሮ. 8:16-17፤ 9:5፤ 12:18)። ከዚያ በኋላም የተለያዩ ነገሮች እንዲያከናውንና በቅርቡ በመሠረትዋቸው አብያተ ክርስቲያናት ሽማግሌዎችን እንዲሾም፤ ጳውሎስ ቲቶን በቀርጤስ ደሴት ትቶት ነበር (ቲቶ 1:5)።

ቲቶ ይህ መልእክት የተላከለት፤ እዚያው በቀርጤስ እያለ ነበር። በ2ጢዋ. 4:10 መሠረትም ቲቶ በቀርጤስ የነበረውን ሥራ ከፈጸመ በኋላ፤ ጳውሎስ ወደ ድልማጥያ ልኮታል (የዛሬይቱ ዮጎዝላቪያ)። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ድልማጥያ እልዋሪቱን በመባልም ይታወቃል (ሮሜ 15:19)።

አስተዋጽኦ

ሀ. ስለ ሽማግሌዎችና ሐሰተኛ መምህራን (1:1-16)

1. የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች አጀጁም (1:1-9)
2. ሐሰተኛ መምህራንን ዝም ስለማለኘት (1:10-16)

ለ. የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ሥራ (2:1-3:15)

1. ንጹሐን ትምህርት ማስተግር (2:1-15)
2. ንጹሐን ትምህርት በተግባር ማሳየት (3:1-15)

ምዕራፍ 1

ቲቶ በቀርጤስ የነበረው ሥራ (1፡1-9)

1-3 በእነዚህ ቁጥሮች የቀረበው ሰላምታ፣ ለግል የተፃፈ ደብዳቤ ከመሆኑ አንፃር ሲታይ ረጅምና ሥርዓትን የተከተለ ነው። ይሁን እንጂ፣ ምናልባት እውሉስ ይህን መልእክት የጻፈው በቲቶ መሪነት ሥር ለነበሩት አብያተ ክርስቲያናት እንዲነበብ ሳይሆን አይቀርም፤ ከተለመደው በተለየ ሁኔታ ሰላምታው የረዘመበት ምክንያትም ለዚህ ነው።

በቁጥር 1 ላይ እውሉስ ራሱን የእግዚአብሔር አገልጋይና የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያ በማለት ይጠራል (ሮሜ 1፡1 እና ገለጻውን ይመለከታል)። እውሉስ ሐዋርያ ለመሆን የተሾመው፣ (ቁ. 3) በአዳኞችን በእግዚአብሔር ትእዛዝ ነበር። ሐዋርያ ለመሆን የተሾመውም የእግዚአብሔርን ምርጦች በእምነት ለመርዳትና የሃይማኖትንም እውነት (ቁ. 1) ማለትም ኢየሱስ ክርስቶስን እንዲያውቁ ለማድረግ ነው (የሐዋ. 13፡48፤ 1ጢሞ. 1፡1፤ 2ጢሞ. 2፡10 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ይህ እምነትና ዕውቀት ወደ ቅድስና የሚመራና የዘላለምን ሕይወት ተስፋ የሚሰጥ (ቁ. 2) እግዚአብሔር በክርስቶስ ለሚያምኑ የሰጠው ተስፋ ነው።

4 በቁጥር 3 ላይ እውሉስ እግዚአብሔርን አዳኞችን የለዋል። እዚህ ቁጥር ላይ ደግሞ አዳኞችን የሚለው ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። ኢየሱስ ክርስቶስና እግዚአብሔር አንድ ስለሆኑ ሁለቱም ትክክል ነው (ዮሐ. 10፡30)።

እውሉስ ቲቶን፣ የጋራ በሆነው እምነት እውነተኛ ለሆነው ልጅ ይሰዋል። እውሉስ አይሁዳዊ፣ ቲቶ ደግሞ ግሪካዊ ናቸው (ገላ. 2፡3)። ይሁን እንጂ፣ በክርስቶስ ለሚያምን ሁሉ በአይሁዳዊና በግሪካዊ መካከል ልዩነት የለም (ገላ. 3፡28)። በእግዚአብሔር ቤተሰብ ውስጥ እውሉስና ቲቶ መንፈሳዊ አባትና ልጅ ናቸው።

5 ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚሰማቸው በቲቶ እውሉስ ከመጀመሪያው የሮም አስራቱ ከተፈታ በኋላ፣ ወንጌሉን ለመስበክ ከቲቶ ጋር አብረው ወደ ቀርጤስ¹ ሄደዋል (የቲቶ መልእክት መግቢያን ይመለከታል)። አሁን ደግሞ ይህን መልእክት በጻፈበት ወቅት፣ በቅርቡ በተመሠረቱት አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የተደለውን በማጋገፍት እንዲያደራጅ ቲቶን በቀርጤስ ትቶት ተመልሶአል። ቤተክርስቲያን ባለበት ስፍራ ሁሉ፣ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችን በየተማው እንዲሾም ቲቶ ከእውሉስ ሥልጣን መቀበሉን ያስተውሏል። እዚህ ላይ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች በማግኘት ምዕመኑ እንደሚመረጡ የሚያመለክት ነገር የለም። ከዚህ ቁጥር እንደምንመለከተው ለቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ሥልጣንን የሰጣቸው ማግኘት ምዕመኑ ሳይሆን በደቀ መዝሙሩ በቲቶ አማካይነት ሐዋርያው እውሉስ ራሱ ነው (የሐዋ. 14፡23 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

6-7 በአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን፣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች አብዛኛውን ጊዜ ሽማግሌዎች² በመባል ይታወቃሉ። ሌላው ስማቸው ደግሞ ኤጲስቅዱስ ነው (1ጢሞ. 3፡1 እና ገለጻውን ይመለከታል)። በ1ጢሞ. 3፡2-5 ላይ የተጠቀሰው የቤተክርስቲያን መሪዎች መስፈርት፣ እዚህ ላይ እውሉስ ከሚዘረዝረው የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች መስፈርት ጋር ተመሳሳይ ነው።

በእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ጋላፊነት ተሰጥቶአቸዋልና፤ የእግዚአብሔርን ሥራ በወደፊት የተቀበሉ ሽማግሌዎችና የቤተክርስቲያን መሪዎች ያለነታፋ መሆን አለባቸው (ቁ. 7)።

የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ልጆች ሰድ እና የማይታዘዙ መሆን እንደሌለባቸው ከቁጥር 6 ያስተውሏል። ከዚህም በላይ ደግሞ፣ በክርስቶስ የሚያምኑ ሊሆኑ ይገባል (1ጢሞ. 3፡4)።

8-9 በቁጥር 7 ላይ እውሉስ በቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ዘንድ ጨርሶ መታየት ስለሌለባቸው አንዳንድ መጥፎ ጸባዮች ዘርዝሮአል። አሁን ደግሞ ከቁ8-9 ባሉት ውስጥ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ሊኖሩአቸው የሚያስፈልጉ መልካም ጸባዮችን ይዘረዝራል (1ጢሞ. 3፡3)። የቤተክርስቲያን መሪ በእውሉስና በሌሎች ሐዋርያት የተሰጠውን የታመነውንና ከእውነተኛው ትምህርት ጋር ተስማሚ የሆነውን ቃል መያዝ አለበት (2ጢሞ. 3፡14)። የቤተ ክርስቲያን መሪ ቃሉን ለሌሎች ማስተማር መቻል ይኖርበታል (2ጢሞ. 2፡2)። በጽድቅ መንገድ ሌሎችን የሚመክርበትና ሐሰተኛ ትምህርትንም ዝም የሚያሰኝበት ቃል የእግዚአብሔር ቃል ነው።

ስለ ቀርጤስ ሰዎች (1፡10-16)

10-11 በአብዛኛዎቹ በአዲስ ኪዳን እንደተጠቀሱት አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ በቀርጤስም ቤተክርስቲያን ሐሰተኛ አስተማሪዎች ማስተማር ጀምረው ነበር። ከእነርሱም መካከል የግርዛትን ሥርዓት አስፈላጊነት የሚያምኑ አይሁዳውያን ወገኖች ነበሩበት (ቁ. 10)። አንድ ሰው እንዲድን ከተፈለገ ለመሌላ ሕግ መታዘዝ አለበት እያሉ እነዚህ ወገኖች እያስተማሩ ነበር (ገላ. 2፡11-14 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ከውጪ ሲታዩ እነዚህ ሐሰተኛ መምህራን ክርስቲያን ይመስላሉ፤ ውስጣቸውን ግን በናመፅ የተሞላ ነው። ማለትም ለወንጌል እውነት አይታዘዙም፤ ለቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች አይገዙም። የሚያስተምሩት ሐሰተኛ ትምህርታቸውን ከሚቀበሉዋቸው አንዳንድ ግልብ ሰዎች ገንዘብን ለማጋበስ ብቻ ነው (ቁ. 11)። እነዚህን ሐሰተኛ መምህራን ዝም ማሰኘት ይገባል ይላል እውሉስ።

12 እዚህ ላይ እውሉስ ራሳቸው የቀርጤስ ሰዎች እንደነበሩ ከሚቆጥሩት፣ ከአንድ የታወቀ የቀርጤስ ፈላስፋ ቃል ይጠቅሳል። የራሳቸው ነቢይ እንኳ ሳይቀር የቀርጤስ ሰዎችን «የቀርጤስ ሰዎች ሁልጊዜ ውሽታዎች፣ ጨካኞች፣ አውራሾች፣ ሥራ ፈቶችና ሆዳዎች» ናቸው ብሎአቸዋል።

13-14 ይህ የቀርጤስ ነቢይ የተናገረው ሁሉ በትክክል እውነት መሆኑን እውሉስም ይስማማል። ስለዚህም እውሉስ የቀርጤስ ሰዎችን (ክርስቲያኖችን) ከሐሰተኛ ትምህርት እንዲርቁና በእምነት ጤናማነት እንዲሆኑ በብርቅ ገሥዳቸው በማለት ለቲቶ ይጽፍለታል። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ፣ አንዳንድ ሰዎችን በብርቱ መገልጹ መልካም ነው። አብዛኛውን ጊዜ ግን በጨዋነት መምከሩ ነው የሚሻለው። የቤተክርስቲያን መሪ ሰዎችን የሚገለጸው ለመጉዳት ሳይሆን፣ ለመጥቀም ነው። (2ጢሞ. 2፡24-25፤ 4፡2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

15 በውስጥ ሕይወታቸው ንጹሕ ለሆኑ ሰዎች ምግብ፣ ጋብቻ ወዘተ የመሳሰሉ ነገሮች ሁሉ ንጹሕ ናቸው (1ጢሞ. 4፡3-4 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ንጽሕና የሚመነጩ ከውስጣችን ነው። ምግብን የመሳሰሉ ውጫዊ ነገሮች በፍጹም ሊያረክቡን አይችሉም (ማር. 7፡15-23 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

በተመሳሳይ መንገድም አንድ ሰው በውስጥ ሕይወቱ ንጹሕ ካልሆነ፣ ምንም ያህል ውጫዊ አካሉን ቢያንጸም ርኩስ ነው የሚሆነው። ውጫዊ አካሉን መታጠብ ወይም የትኛውንም ሃይማኖታዊ ሥርዓትና መሥዋዕት መፈጸም የሰውን ልብ ማንጸት አይችልም (ማቴ. 23፡25-26፤ ዕብ. 10፡1-4፤ 11)።

ላባቸው ያልነጸ ሰዎች የሚያደርጉት ሁሉ ንጹሕ አይደለም። የአንድ ሰው ውስጣዊ ግፊት ወይም ዓላማ ንጹሕ ካልሆነ፤ ሥራውም ንጹሕ አይሆንም። የእንዲህ ዓይነት ሰዎች አእምሮ ካለመንጸቱ ሌላ፣ ጎረቤታቸውም የረከሰ ነው። ጎረቤታቸው

¹ ቀርጤስ ከግሪክ በስተደቡብ ሜሲትሬኒያን ባሕር ውስጥ የምትገኝ ታላቅ ደሴት ናት።

² እንደገና የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚያምኑት፣ በቁጥር 5 ላይ ሽማግሌዎች የሚለውን በቁጥር 7 ላይ ደግሞ ኤጲስ ቀዱስ የሚለው ለተለያዩ የቤተክርስቲያን መሪዎች የተሰጡ ስሞች ናቸው። ለዚህ እምነታቸው የሚያቀርቡት ምክንያትም ልክ ስለ ሁለት የተለያዩ የአመራር አካላት እንደሚናገር ሁሉ የማይነቀፍ የሚለውን ቃል በቁጥር 6 እና 7 ደግሞታል፤ ሁለቱም የማይነቀፉ መሆን እንደሚገባቸው ለማሳየት ነው ይህን ያደረገው ደላሉ። እንደ እነዚህ ምሑራን እምነት እውሉስ የሚናገረው ስለ አንድ የመሪዎች አካል ብቻ ሲሆን ኖሮ የማይነቀፍ የሚለውን ቃል ሁለት ጊዜ እያነሳውም ነበር። ሰፋ ላለ ማብራሪያ ከአስተምህሮ ጻላሳው፤ የቤተ ክርስቲያን አስተዳደር የሚለውን ይመለከታል።

የረከበበት ሰው ደግሞ እግዚአብሔርን መስማት አይችልም፤ እውነትና ሐሰትን ለይቶ አያውቅም። ስለዚህም የሚያደርገው ነገር ሁሉ ርኩስና የተባለሽ ነው (1ጢዋ. 4፡2 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

16 እነዚህ ሐሰተኛ አስተማሪዎችና ክፉ አድራጊዎች፤ እግዚአብሔርን እንደሚያውቁት ይናገራሉ፤ በሥራቸው ግን ይከፉታል (ግቴ. 7፡21፤ ግር. 7፡6-7፤ ሮሜ 1፡21-22 እና ገለጻዎችን ይመለከታል)። እንዲህ ያሉ ግብዞች በእግዚአብሔር ፊት አጸያፊዎችና መልካም ሥራ ግድረገም የግይቶሉ ናቸው።

ምዕራፍ 2

ጢናግ ትምህርት (2፡1-15)

1 ቲቶ 1፡9 እና ገለጻውን የመለከቷል።

2 በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉ በዕድሜ የገፉ ሰዎች እንደ አስተዋዩ ታላቅ ወንጀል መሆን አለባቸው። በቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችና የጲዮቶስ ዓይነት ባሕርያትም ሊኖሩአቸው ይገባል (1ጢዋ. 3፡3፤ 8-9)። እንደ እውነቱ ከሆነ አማኞች ሁሉ እነዚህ ባሕርያት ሊኖሩአቸው ይገባል። ይሁን እንጂ፤ ለአማኞች ሁሉ ምሳሌ መሆን ስለሚገባቸው እነዚህን ባሕርያት ይበልጥ ግረላት የሚጠበቀው ከቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችና በዕድሜ ከገፉ ሰዎች ነው።

3 በቤተክርስቲያን ውስጥ ሴቶች ወንጀላችን ግስተግር እንደሌለባቸው እውሎስ ጽፎአል (1ጢዋ. 2፡12 እና ገለጻውን የመለከቷል)። ይሁን እንጂ በዕድሜ የገፉ ሴቶች ወጣት ሴቶችንና ሕፃናትን ግስተግር ይችላሉ። በዕድሜ የገፉ ሴቶች ጭምቶችና ከብራቸውን የሚጠብቁ መሆን አለባቸው። የሰው ስም የግምገማታ ሊሆኑ ይገባል (1ጢዋ. 3፡11)። በጣም የሚያሳዝነው ግን፤ የሰዎችን ስም የማታረቅ ሕሊናት፤ በቤተ ክርስቲያን ሴቶች መካከል ብቻ ሳይሆን በወንጀላችን ዘንድ ተስፋፍቶ መገኘቱ ነው። እንዲህ አይሁን! (ቲቶ 3፡2 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

4-5 እዚህ ላይ እውሎስ ክርስቲያን ሴት ሊኖራት የሚገባውን ባሕርይ ይዘረዝራል። በዕድሜ የገፉ ሴቶች እንዴት እነዚህን ባሕርያት እንደሚያሳብሩና መንፈሳዊ ሕይወትንም እንደሚጠፉ፤ ወጣት ሴቶችን ግስተግር መቻል ይኖርባቸዋል። ያገቡና ልጅ እግር ሴቶች ዋናው ኃላፊነት ግን ባሉቻቸውን መርሳትና ልጆቻቸውንም እንደሚገባ ግሳደግ ነግ! ግንም ቢሆን የሴቶችን የቤት ውስጥ ሥራ ዝቅ አድርጎ መመልከት የለበትም። ጢዋቴዎስ ራሱ በጌታ ይመነው በእናቱና በሴት አያቱ እያንተ መሆኑን መዘንጋት የለበትም (2ጢዋ. 1፡5)። በዘመናት የነበሩ ስፍር ቁጥር የሌላቸው ክርስቲያኖችም ተመሳሳይ ምስክርነት አላቸው።

ወጣት ሴቶች ግን ኃላፊነታቸውን ችላ በማለት ከእንዱ ቤት ወደ ሌላ ቤት እየዘሩ፤ የሰው ስም የሚያጠፉና የሚያው ከሆነ፤ ከዚህ ከፍተኛ ባሕርያቸው የተነሣ የእግዚአብሔር ቃል ይነቀፋሉ። የእግዚአብሔር ቃል ይናቃል (1ጢዋ. 5፡13-14)። የክርስቶስ ተከታዮች እንደሚገባ የግይዮሩ ከሆነ፤ የክርስቶስ ስም ይነቀፋሉ። የግምገማታ ሰዎች ሥራችንን ሁሉ በንቃት ይከታተላሉ። ከሌሎች ዓለማውያን ሰዎች ልዩ የሚያደርጉንን መልካም ባሕርያት ከሕይወታችን ይመለከቱ ይሆን? ወይስ አኗኗራችን ከግምገማታ ሰዎች የግይለይ ዓይነት ነው? (ግቴ. 5፡46-48 እና ገለጻውን ይመለከታል)

6 ከሰዎች ሁሉ ከሚጠበቁ ባሕርያት አንዱ ራስን መቆጣጠር ነው። ራስን መቆጣጠር ወይም መግዛት ደግሞ ከመንፈስ ቅዱስ ፍሬዎች አንዱ ነው (ገላ. 5፡23)።

7-8 ቲቶ በነገር ሁሉ በቤተክርስቲያን ላሉ ሌሎች ሰዎች ምሳሌ መሆን አለበት (1ጢዋ. 4፡12 እና ገለጻውን ይመለከታል)። ተቃዋሚዎቹ የሚናገሩትን ክፉ ነገር እስኪያጡና እስኪያፍሩ ድረስ፤ የቲቶ ሕይወትና ትምህርት ከነቀፉ በላይ መሆን አለበት (ሮሜ 12፡20-21፤ 1ጴጥ. 2፡15፤ 3፡16 እና ገለጻዎችን ይመለከታል)።

9-10 እዚህ ላይ እውሎስ ባርያዎችን አስመልክቶ ክልሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎች ጋር የሚሰማግ ትምህርት ይሰጣል (ኤፌ. 6፡5-8፤ 1ጴጥ. 2፡18-20 እና ገለጻዎችን ይመለከታል)። ባርያዎችን አስመልክቶ እውሎስ የሰጣቸው አብዛኞቹ ትምህርቶች፤ የተለያዩ ዓይነት ሥራ ያላቸውን ሌሎች ሰዎችንም ሁሉ ይመለከታል።

እውሎስ በነበረበት ዘመን ባርነት በጣም ተስፋፍቶ ነበር። ባርነት ጨዋና ክፉ ሥርዓት ነው። አዲስ ኪዳን ግን በቀጥታ ባርነትን በመቃወም የሚናገረው በጣም በተፈቱ ነው። ምክንያቱም እንደባሪያ ያለ ክፉ ሥርዓት ከመቀየሩ በፊት የሰውን ልብና ዓላማ መለወጥ ያሻል። ስለዚህ ነው የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ከሁሉም በፊት የሰዎችን ውስጣዊ ሕይወት መለወጡ ላይ ያተኮሩት።

የአንድ ሰው ውስጣዊ ሕይወት በእግዚአብሔር ፊት ከተስተካከለ፤ ውጫዊ ሁኔታውንም እግዚአብሔር ይለውጣል። ባርያዎች ግንብር የነበረባቸው በአገልግሎታቸውና መልካም የሆነውን በግድረገ ላይ ነው። የባርያዎች ድርሻ ጌቶቻቸውን ግክበርና መታዘዝ፤ ታማኝነትና ትኩረት ሠራተኞች መሆን ነው። አንድ ባርያ ግን ውጫዊ ሁኔታዎችን ለግስተካከል ሌላ በጌታው ላይ ቢያጽጽ ክርስቶስና ወንጌሉ ይነቀፋሉ (1ቆሮ. 7፡17፤ 20-22፤ 1ጢዋ. 6፡1 እና ገለጻዎችን ይመለከታል)። ክርስቲያን ባርያ ግን እንደሚገባው ከሠራተኛ ክልሎች ባርያዎች ይልቅ እምነቱ ልዩ እንዳደረገው የግምገማታ ጌታው ይመለከታል። ከዚህም የተነሣ ወንጌል ይከበራል፤ ክርስቶስም በሰዎች ዓይን ሁሉ ፊት ይከበራል (ግቴ. 5፡16፤ 1ጴጥ. 2፡12)።

ባርያዎች በሁሉ ነገር ለጌቶቻቸው መገዛት አለባቸው። ይሁን እንጂ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንዲያፈርሱ ከታዘዙ ግን መቃወም ይኖርባቸዋል (ሮሜ 13፡1-2 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ እውሎስ ባርያዎች ለጌቶቻቸው ክፉ ቃል እንዳይመልሱላቸው ይናገራል። ለምሳሌ ያህል፤ አንድ ባርያ (ወይም ሌላ ሠራተኛ) የግይገባውን ካደረገ፤ ስሕተትን ለመሸፈን ወይም ሌላ ሰበብ ለመስጠት መሞከር የለበትም። እንደዚያ ካደረገ ግን ሁለት ጥፋት ነው ያደረገው ግለት ነው። ይህ ደግሞ ባርያዎችን ብቻ ሳይሆን ግንኙኛውንም ሠራተኛ የሚመለከት ነው።

11 ከቁጥር 1-10 ላይ እውሎስ በቤተክርስቲያን ያሉ የተለያዩ ቡድኖች ለኖሯቸው ስለሚገቡ ትክክለኛ ባሕርያት አስተምሮአል። እዚህ ከቁጥር 11-14 ባሉት ደግሞ እነዚያ ትክክለኛ ባሕርያት እንዲኖሩ የተፈለገበትን ምክንያት ይገልጻል። እግዚአብሔር ሰውን ሁሉ የሚያድንበትን ግለትም፤ ወንጀላችንና ሴቶችን፤ ባርያዎችን ነፃ የሆኑትን፤ አይሁድንና አረማውያንን የሚያድንበትን ጸጋውን ገልጾአል (2ጢዋ. 1፡9-10)። የእግዚአብሔር ጸጋ ያድነናል፤ እግዚአብሔርን መፍራትንና አዲስ መንፈሳዊ ሕይወትንም በውስጣችን ያመነጣል። ሕይወታችን የሚለወጠው በመንግሥተ ሰማይ ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ አማካይነት በዚህ ምድር እያለን እንኳ ይለወጣል። በሕይወታችን ለውጥ ከሌለ ግን ገና የእግዚአብሔርን ጸጋ አልተቀበልንም ግለት ነው።

በግንኙኛውም ነገራችን በእግዚአብሔር ጸጋ ተደጋፊዎች ነን (1ቆሮ. 15፡10)። ከእግዚአብሔር ጸጋ ውጪ የተለየ ደኅንነት ወይም ምንም ዓይነት መልካም ሥራ ሊኖረን አይችልም (ኤፌ. 2፡8-10 እና ገለጻውን እንዲሁም ከአስተምህሮ ጳሰላው፤ የደኅንነት መንገድ የሚለውን ይመለከታል)።

12 እግዚአብሔር ጸጋውን ሰጥቶናል፤ ስለዚህም በዚያው ጸጋ መኖር አለብን። እግዚአብሔርን መውደድና ለእርሱም መታዘዝ ይኖርብናል (ዮሐ. 14፡15) ። ለገጢአተኝነትና ለዓለግዊ ምቻት አሻፈረኝ ግለትን መቻል አለብን። ከእነዚህ ነገሮች እየሸሸን ጽድቅን መከታተል አለብን (1ጢዋ. 6፡11፤ 2ጢዋ. 2፡22 እና ገለጻዎችን ይመለከታል)።

13 የእግዚአብሔር ጸጋ በእ.የሱስ ክርስቶስ አማካይነት ተገልጾአል። ክርስቶስ ወደዚህ ምድር ሲመጣ፤ ለሰው ልጆችም ጸጋ መጥቶአል። አሁን ደግሞ የታላቁ አምላካችን የኢየሱስ ክርስቶስን ዳግም መገለጥ እንጠባበቃለን። ክርስቶስ

የተባረከው ተስፋችን ነው (1ጢዋ. 1+1)። በእርሱ በግጦን ደገንነትን እናገኛለን። በእርሱ የዘላለም ሕይወት አለን።

14 ለመሆኑ ለምንድነው ክርስቶስ ራሱን የሰጠን? ለምንድነው ክርስቶስ መሥዋዕት ሆኖ የሞተልን? በመጀመሪያ ደረጃ፣ ክርስቶስ የሞተልን ከዐመፅ ሁሉ ሊያድነን ነው (ግር. 10+451 1ጢዋ. 2+6 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። በሁለተኛ ደረጃ፣ ክርስቶስ የሞተልን በቃሉ አግካይነት የውስጥ ሕይወታችን እንዲነጻና ነቀፋ የሌለብን ንጹሕ ሕዝብ ወይም ቤተክርስቲያን እንድንሆን ነው (ዘጳ. 14+21 ሕዝ. 37+231 ኤፌ. 5+25-271 1ጴጥ. 2+9 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

15 በሙሉ ሥልጣን ምክር ተቃወሙ (1ጢዋ. 4+121 2ጢዋ. 4+2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ግንዛቤ ለይናቅቢ በግለት ጳውሎስ ለቲቶ ይጻፍለታል። የቲቶ ሕይወት ንጹሕ፣ የሚያስተምረውም እውነት ይሁን፤ እንደዚያ ከሆነ ግንዛቤ እርሱን የሚገንብት ምክንያት አይኖረውም (ዱ. 7-8)።

ምዕራፍ 3

መልካሙን ግድረግ (3+1-15)

1 በሌሎች የአዲስ ቢዳን ክፍሎች እንዳስተማረው ሁሉ እዚህ ላይ አግኝቶ ሁሉ ለገዥዎችና ለባለሥልጣናቸው እንዲታዘቡ ጳውሎስ ያስተምራል (ሮሜ 13+1-51 1ጴጥ. 2+13-14 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

መልካም ሥራን ሁሉ ለመሥራት ዝግጁ እንዲሆኑ... ለላሳባቸው ክርስቲያኖች ለሰፈራቸውና ለግንበረሰባቸው በጎነት መልካም ሥራን ለመሥራት የሚያስችላቸውን መንገድ መፈለግ አለባቸው። በጣም አስፈላጊ የሆኑ የግንበረሰቡ መርሕ ግብሮችንም መደገፍ አለባቸው። ሌሎችን ለመርዳት የሚያስችላቸውን ነገሮች ግሰብ ይገባቸዋል።

ጳውሎስ በነበረበት ዘመን ብዙ ሰዎች በስህተት፤ ክርስቲያኖች የርም መንግሥት ጠላቶች እንደሆኑ ያስቡ ነበር። ዛሬም ቢሆን በአንዳንድ አገር ክርስቲያኖች የግንበረሰቡ ጠላቶች እንደሆኑ ይገምታሉ። በጣም የሚያሳዝንው ደግሞ በአንዳንድ ሁኔታዎች ለመንግሥታቸው ባላቸው የተሳሳተ አመለካከት ምክንያት፤ እንዲህ ያለው አስተሳሰብ እንዲኖር ክርስቲያኖች ራሳቸው ምክንያት መሆናቸው ነው። ክርስቲያኖች ግን ለሕግ ተገዥ መሆናቸውን ግስመስክር አለባቸው። ስለዚህም የሚቻል ሆኖ እስከ ተገኘ ድረስ፣ ክርስቲያኖች ለሕግ መታዘዝና መንግሥታቸውንም መደገፍ ይኖርባቸዋል። በግንኙነት መንገድ መልካም ዘጋዎች ሆነን ለመገኘት መሞከር አለብን።

2 በግንዛቤ ላይ ከፋ አይናገሩ። አግኝተው ይሁን የግንዛቤን በግንዛቤ ላይ ከፋ መናገር ወይም ግግት የለብንም። ሐሜትን፣ ግጥረምረምንና ከፋ ወረን ለይጣን ክርስቲያኖችን ለመከፋፈል ይጠቀሙባቸዋል። ቤተ ክርስቲያንን ለማውደም አደገኛና ዓይነተኛ መግሪያዎቹ ናቸው። ምንም እንኳን የምንናገረው ነገር እውነት ቢሆንም፣ አንድን ሰው በሌለበት ልናግው አይገባም (ግሪ. 18+15-16 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

3 የግንዛቤ ሰዎችን መታገስና መልካሙን ሁሉ ለንመሻላቸው ይገባል። እኛ ራሳችንም ብንሆን በአንድ ወቅት የግንዛቤን እንደነበርን መርሳት የለብንም። ምንም እንኳን የግድግዳን ብንሆንም እግዚአብሔር ምሕረት አደረገልን። ስለዚህም እኛም ለሌሎች ምሕረት ግድረግ አለብን። እኛ ራሳችንም ብንሆን በአንድ ወቅት የምንሳሳት ተሳታፊዎች ግለትም ምንም መንፈሳዊ መረዳት የለለን ነበርን። የጋጢኦት ባርያዎች ነበርን፤ ለልዩ ልዩ ፍትወትና ሥጋዊ ደስታ የተገዛን ዝርዝር አሁን ግን ከሁሉም ነፃ ነን። አንድ ሰው እስረኛ ወይም ባርያ ሆኖ ሲያውቅ ብቻ ነው፤ ነፃ መሆን የሚያስገኘውን በረከት ግወቅ የሚችለው። ስለዚህም እኛ ራሳችንም እስረኞችና ባርያዎች እንደነበርን አንርሳ! (1ቆር.

6+9-111 ኤፌ. 2+1-31 4+17-19 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

4-5 ከቁጥር 4-7 ባሉት ላይ ጳውሎስ አጠቃላይ የክርስቶስን ወንጌል ጠቅለል ባለ መልኩ አቅርቦታል። እስረኛ ወደነበርንበት ወደዚህ ከፋ ዓለም ጨለማ፤ አገኛችን እግዚአብሔር ግለትም ሊየሱስ ክርስቶስ መጣ። ያሳንንም የይግኖታዊ ሕጎች በመፈጸማችን ወይም የይግኖታዊ ሥራዎችን በመሥራታችን ላይሆን በፍትሄና በምሕረት ብቻ ነው (ዮሐ. 3+161 ገላ. 2+15-161 ኤፌ. 2+8-91 2ጢዋ. 1+9-101 1ዮሐ. 4+9-10 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

ክርስቶስ በላገም ልደት መታጠግ አሳንን (ዱ. 5)። እዚህ ላይ መታጠግ የሚያመለክተው ጥያቄትን ነው። ክርስቶስ ያሳንን በጥምታት ነው ብለን እንድናስብ የሚያደርገን ነገር አለበት፤ (1ጴጥ. 3+21 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ዳገም ልደት የሚለው ስመንፈስ ቅዱስ ያገኘውን አዲስ ሕይወት ወይም አዲስ ልደት ነው (ግር. 1+81 ዮሐ. 3+3-51 1ቆር. 6+11 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ክርስቶስ ያሳንን በመንፈስ ቅዱስ አግካይነት በተገኘው መታደስም ነው። ከላይ የተመለከተው ዳገም ልደት የሚሆነው፣ የክርስቶስን ሕይወታችንን በጂመርንበት ጊዜ ብቻ ነው። በመንፈስ መታደስ ግን እስከ ሕይወታችን ፍጻሜ ድረስ በየጊዜው የሚቀጥል ጉዳይ ነው (2ቆር. 4+161 ፊል. 1+6 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

6-7 በአገኛችን በሊየሱስ ክርስቶስ አግካይነት፣ እግዚአብሔር መንፈሱን አረጋግጣለን (ዮሐ. 7+37-391 ዮሐጥ. 2+1-41 32-331 ሮሜ 5+5 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

በጸጋው ጸድቀናል (ሮሜ 3+23-241 5+1 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)። ከክርስቶስ ጋር እንድንገናኝና የዘላለም ሕይወትንም እንድንገኝ እግዚአብሔር አደደቀን። እግዚአብሔር ካላደደቀ በቀር ግንዛቤ ወደ መንግሥተ ሰማይ አይገባም (ዮሐ. 1+121 6+401 ሮሜ 8+231 8+15-171 ገላ. 3+261 291 4+4-71 1ዮሐ. 5+11-13 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል)።

8 ከቁጥር 4-7 ባሉት ላይ ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር ጸጋ ታላቅ ሥራ ግለትም ስለተፈጸመው ደገንነታችን ይዘረዝራል። አሁን ደግሞ በዚህ ቁጥር ላይ ሥጦት ሰዎች ሁሉ ለመልካም ሥራ እንዲተጉ ያሳስባል። ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደምንመለከተው ምን ጊዜም ቢሆን፣ ታላላቅ የወንጌል አስተምህሮዎችና የዕለታዊ ኑሮ ተግባራዊ መመሪያዎች አይነጣጠሉም፤ ጎን ለጎን ነው የሚሄዱት። በአንድ በኩል የእግዚአብሔርን ታላቅ ፍቅርና ጸጋ፤ በሌላ በኩል ደግሞ የእኛን ድርሻ ወይም ኃላፊነት እንመለከታለን። እነዚህ ሁለት ገጽታዎች በፍጹም አይነጣጠሉም።

በዚህ ቁጥር ላይ ጳውሎስ «ይህን ነገር» የሚለውን ቃል፣ ሁለት ጊዜ ደጋግሞታል። በዚህ መልእክት የተሰጡትን ትምህርቶች ሁሉ ግለቱ ነው።

9 1ጢዋ. 1+3-41 4+71 6+201 2ጢዋ. 2+141 23 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

10-11 መለያየት የሚያመጣውን ግለትም ጸብንና ክርክርን ሥራዬ ብሎ የሚይዘውን ሰው አስመልክቶ፣ ሁለት ግስጠንቀቂያዎች እንዲሰጠው ጳውሎስ ለቲቶ ይነግረዋል። እነዚህን ሁለት ግስጠንቀቂያዎች ለመቀበል ፈቃደኛ ካልሆነ ግን ከእንደዚህ ዓይነት ሰው መራቅ አለበት። ምንም ጥቅም

3 የጥምታት ሥርዓት በራሱ አይደለም፤ ነገር ግን በእምነት የሚሆን እውነተኛ ጥምታት ቀደም ሲል ሞተንበት የነበረውን ጋጢኦት (ኤፌ. 2+1) መታጠብንና ውጤቱ የሆነውን መንፈሳዊ ልደታችንን ያመለክታል። የጋጢኦታችን መታጠብና በመንፈስ ዳገም መመለሳችን ሁሉጊዜ ተያይዘው የሚሄዱ ናቸው። ሰፋ ላለ ግብራሪያ ከታላቅ ዝርዝር፣ ጥምታት የሚለውን ይመለከታል።

4 እዚህ ላይ የሳንድው ሦስት የሥላሴ እካላት ግለትም አብ፡ ወልድና መንፈስ ቅዱስ በአንድነት ባደረጉት ሥራ መሆኑን እንመለከታለን። ሰፋ ላለ ግብራሪያ ከአስተምህሮ ጸላላው፣ ሊየሱስ ክርስቶስ፣ መንፈስ ቅዱስ የሚለውን ይመለከታል።

5 እዚህ ላይ ጳውሎስ እንዲህ ያለው ሰው፣ ሁለት ጊዜ ግስጠንቀቂያ ከተሰጠው በኋላ ከቤተክርስቲያን ይወገድ ግለቱ አይደለም። በአግኝቶ

በሰማይኛረው ከእንደዚህ ዓይነት ሰው ጋር መከራከር አያስፈልገም። እንዲህ ያለው ሰው የተበላሸና ንጢአትን የሚያደርግ በራሱም የፈረደ ነው (ቁ. 11)። ከእርሱ ጋር ምክንያታዊ ስለሆኑ ነገሮች መነጋገር አይቻልም። ምንም ዓይነት ግስጠንቀቂያ ቢሰጠውም አይቀበልም። መለያየትን የሚያመጣና ሌሎችንም ሁሉ የሚቃወም ስለሆነ፤ በቤተክርስቲያን ላይ ኃጢአት ይፈጽማል። በራሱ ላይ ግለትም በሚናገረው ቃልና በሚያደርገውም ድርጊት በራሱ ላይ ፈርሶላል።

ሰዎች እውነተኛውን ትምህርት የሚተውት፤ በራሳቸው መንገድ ለመሄድና ደስ በሚያስኖቸው ሁኔታ ለመኖር ስለሚፈልጉ ነው። እንዲህ ያሉ ሰዎች ራስ ወዳዶች፤ ትዕቢተኞችና ምንም የማያውቁ ናቸው። እውነትን ትተው ከሄዱ በኋላ ይበልጥ በኃጢአት ይጠመዳሉ፤ አእምሮቸውም ይበልጥ ጠንካራና ብልሹ ይሆናል (1ጢዋ. 6+3-5፤ 2ጢዋ. 2+16 እና ገለጻውን ይመለከታል)።

12 ቲቶ ወደ ኒቆሎሞን⁶ ለመምጣት እንዲችል ጳውሎስ አርጢግላፖ ወይም ቲኪቶስፖ ወደ ቀርጫስ ሊልካቸው ነው።

13 ዜግስና አጽሎስን በጉዞአቸው እንዲረዳቸውም ቲቶን ያዝዘጥል። አጽሎስ ስመጥር ሰባኪና የጳውሎስ የሥራ ረዳቱ ሲሆን፤ (የሐዋ. 18+24-28፤ 1ቆሮ. 3+4-6) ስለዚህ ግን ምንም የሚቃወት ነገር የለም።

14-15 ያለኛ ሰዎች ግለትም በቀርጫስ የነበሩ አጥኞች በሥራ ሊገለጥ በሚችል መንገድ ሁሉ እርስ በርስ መረዳዳት አለባቸው። በተለይም ደግሞ ዜግስና አጽሎስን ለመሳሰሉ መንገዶች አቀባበልን ሊያደርጉላቸው ይገባል።

መግለጫ መለያየት በግምገማ ተቀጠለ ግን ከቤተክርስቲያን ይታገዳል (1ቆሮ. 6+11 እና ገለጻውን የመለከታል)።

⁶ ኒቆሎሞን በምዕራባዊ ግሪክ የምትገኝ ከተማ ናት።

⁷ አርጢግስ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የትም ቦታ አልተጠቀሰም።

⁸ ቲኪቶስ በኤፌ. 6+21 ቀ. 4. 4+7፤ 2ጢዋ. 4+12 ተጠቅሶአል።

ወደ ፊልሞና

መግቢያ

ወሎስ ይህን መልእክት ለፊልሞና የጻፈው ከ80-81 ዓ.ም. ድረስ በሮም ውስጥ እስረኛ በነበረበት ጊዜ ነው። ይህን መልእክት የላከውም የቆላስያስ መልእክቱን በላከበት ወቅት ነበር (የቆላስያስን መግቢያ ይመለከታል)።

ፊልሞና በቆላስያስ ከተማ ይኖር የነበረ ክርስቲያን ነው። በቤቱም ውስጥ ምእመናን ይሰበሰቡ ነበር (ቁ. 2)። ከጥቂት ጊዜ በፊት አናሲሞስ የሚባል የፊልሞና ባርያ የጌታውን ንብረት ሰርቆ ኮብልሎአል። በመጨረሻም አናሲሞስ ወደ ሮም መጣ፤ ከሐዋርያው ጳውሎስ ጋር ተገናኘ፤ አግኝቶ ሆነ።

ጳውሎስ አናሲሞስን ወደ አላዳሪው ፊልሞና መመለስ እንዳለበት ያውቃል። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን የባርያ አላዳሪ ሥርዓት በጠቅላላው የሮም ግዛት ተስፋፍቶ ነበር። በሮም ሕግ መሠረት ባርያ ከጌታው ንብረት ተነጥሎ አይታይም ነበር። አናሲሞስን ወደ ጌታው ቤት መመለስ ግን ለጳውሎስ ትልቅ ችግር ሆኖበታል፤ ምክንያቱም በሕጉ መሠረት ከጌታው የኮበለለ ባርያ ከፋኛ ይቀጣል፤ እንዲያውም አንዳንድ ኮብላይ ባርያዎች ይገደሉ ነበር። ስለዚህም ጳውሎስ አናሲሞስን ይቅር እንዲለውና ምሕረት እንዲያደርግለት ለመጠየቅ ይህን መልእክት ለፊልሞና ጻፈለት። በአንድ በኩል አናሲሞስ ንስሐ ማድረግና የሰረቀውንም መመለስ አለበት። በሌላ በኩል ደግሞ ፊልሞና አናሲሞስን ከልቡ ይቅር ሊለውና ምሕረት ሊያደርግለት ይገባል። አሁን ሁለቱም ክርስቲያን ወንድማማቾች ናቸው። ምንም እንኳን በሮማውያን ሥርዓት መሠረት ጌታና ባርያ ቢሆኑም፤ አሁን ግን በክርስቶስ እኩል ናቸው።

የባርያ አላዳሪ ሥርዓት ከፋና ፍትሕ የሌለው ሥርዓት መሆኑ እውነት ነው። በዚህ መልእክት ውስጥ ይህን ከፋ ሥርዓት ለማሸነፍ ጳውሎስ ስለተጠቀመበት መንገድ እንመለከታለን፤ መንገዱም የፍትር፤ የንስሐ፤ የጌታና የባርያ እርቅ የመፍጠር መንገድ ነው።

ጳውሎስ አናሲሞስን ከእርሱ ጋር በሮም ሊያቆየው ይችላል ነበር። ሌሎች ባርያዎች እንዲኮበሉ መርዳትና ማበረታታትም ይችላል ነበር። የሮምን ሕግ በመጋፋትም በግልጽ የባርነት ሥርዓትን መቃወም ይችላል ነበር። ጳውሎስ ግን እንዲህ አላደረገም። የእርሱ መንገድ የፍትር ሕግ መንገድ ነው። የላቀውና ከፍተኛው ሕግ የሰው ሕግ ሳይሆን የእግዚአብሔር ሕግ፤ የክርስቶስ ሕግ በተለይም ደግሞ የፍትር ሕግ ነው (ግር. 12፡30-31)። ፍትር ከማንኛውም ዓለማዊ ሕግጋት ሁሉ የሚበረታ ገይላ ነው። በክርስቶስ ፍትር ጌታና ባርያ እኩል ናቸው፤ አንድም ሆነዋል (ገላ. 3፡28)።

አስተዋጽኦ

ሀ. መግቢያ (1-7)

1. ሰላምታ (1-3)
2. ምስጋናና ጸሎት (4-7)

ለ/ የመልእክቱ ዋና ክፍል (8-25)

1. ጳውሎስ ስለአናሲሞስ የሚያቀርበው ልመና (8-22)
2. የመሰናበቻ ሰላምታ (23-25)

ፊልሞና መልእክት

ሰላምታና ጸሎት (1-7)

1-2 ይህን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ በሮም ታስሮ ነበርና እውሉስ ራሱን አስረኛ በግለት ይጠራል። መልእክቱን ሲጽፍ ጢዎቲያስ ከእውሉስ ጋር አብሮ ነበር (ፊል. 1:11 ቆላ. 1:1)።

አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን አፍብዖ የፊልሞና ግለት እንደሆነች ያስባሉ። አርኪዮስ ደግሞ የቀላስያስ ቤተክርስቲያን መሪ ነው (ቆላ. 4:17)።

በፊልሞና ቤት «የቤት ውስጥ ቤተክርስቲያን» ነበረች። የዚህች «ቤተክርስቲያን» አባላት አብዛኛዎቹ የራሱ የፊልሞና ቤተሰቦች ሊሆኑ ቢችሉም፣ ከቤተሰቡ ውጪ የሆኑ አግኝተው በዚያች ቤተክርስቲያን ይሰበሰቡ እንደነበር መገመት ይቻላል። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ጊዜ ሁለት ዓይነት የቤት ቤተክርስቲያን ነበሩ። አንደኛው ዓይነት ብዙ አባላት ያለው አንድ ትልቅ ቤተሰብ ሲሆን፣ ሁለተኛው ዓይነት ግን የተለያዩ ቤተሰቦችን በአንድነት የሚያቅፍ ቤተክርስቲያን ነበር (ሮሜ 16:5; 1ቆሮ. 16:19; ቆላ. 4:15)።

1 ሮሜ 1:7; ኢፌ. 1:2 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

3-5 ሮሜ 1:8; ኢፌ. 1:15-16; ቆላ. 1:3-4 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

6-7 ከዚህ ቀደም እውሉስ ስለተለያዩ ጉዳዮች ለፊልሞና ጸልዮ ነበር፤ በቁጥር 6 ግን ስለ አንድ ነገር ብቻ እንደሚጸልይለት ይጠቅሳል፤ የሚጸልለት ምን እንደሆነ ሲገልጽ፤-እምነትህን ለሌሎች በግካፈል እንድትተጋ እጸልያለሁ ይለዋል።

እምነታችንን ለሌሎች በግካፈል እንድንተጋ የሁላችንም ጸሎት ሊሆን የተገባ ነው። ክርስቶስን የተቀበልነው ለግላችን ብቻ እንድንይዘው አይደለም፤ የክርስቶስን ምሥራች ለሌሎች ግካፈል ይኖርብናል። እምነታችንን በትጋት፣ ወጪት ባለው መንገድ ለሌሎች ግካፈል አለብን። እስቲ፣ ለግያምን ሰው እምነቱን ያካፈሉት የመወረሻ ጊዜ መቼ ነበር? እምነቱን ሸሸጌዋለሁ? መመስከር ሲገባኝ ዝም ብዬ አልሁን? በግለት ራሳችንን እንጠይቅ። ስለ እምነት መመስከር የመጋቢዎችና የሰባኪዎች ሥራ ብቻ ሳይሆን የእያንዳንዱ ክርስቲያንም ጭምር ነው!

እውሉስ ስለ አናሲሞስ የሚያቀርበው ልመና (8-25)

8-9 ሐዋርያ እንደመሆኑ መጠን አናሲሞስን ይቅር እንዲለው እውሉስ ፊልሞናን ግዝዝ ይቸል ነበር። እዚህ ላይ ግን የሚለውን እንዲፈጽም ፊልሞናን በፍቅር ሲለምነው እንጂ ሲያስገድደው አንመለከትም። ወጪት ያለው ፍቅር በግስገድ ሆነ በጋይል አይጠቀምም። ከፍቅር የበረታ ምንም ዓይነት ጋይል የለም (የፊልሞና መልእክት መግቢያን ይመለከታል)።

10-11 አናሲሞስ እውሉስ በእስር ቤት እያለ የወለደው መንፈሳዊ ልጁ ነው። እውሉስ ታስሮ በነበረበት ወቅት ከአናሲሞስ ጋር ተገናኘ፤ ስለክርስቶስ ስለመስከረለትም በጌታ አመነ። በጌታ በግመኑም አናሲሞስ ለእውሉስም ሆነ ፊልሞና የሚጠቅም ሆኗል። ከጌታው በመከብላት በአንድ ወቅት ለፊልሞና የግድግዳ ሆኖ ነበር፤ አሁን ግን እንደገና የሚጠቅም ሆኗል።

12-14 እውሉስ በግሉ አናሲሞስን ከእርሱ ጋር ሊያቆየውና ረዳቱ እንዲሆንም ፈልጎ ነበር። እንደሌሎች ሰዎች ሁሉ እውሉስ የታሠረው በወንጀል አልነበረም፤ እርሱ የታሠረው በወንጌል ምክንያት ነው (ቁ. 13)። ምንም እንኳን ባርያ ሲሆንም፣ እውሉስ የአናሲሞስን ወዳጅነት ፈልጎአል። ይሁን እንጂ፣ ለራሱ ፍላጎትና ምርጫ ቅድሚያ ሳይሰጥ፣ አናሲሞስን ወደ ፊልሞና ሊመልሰው ወስኖአል። ያለፊልሞና ፈቃድ እውሉስ አናሲሞስን ከእርሱ ጋር ቢያናረው ግን የፊልሞና

መልካም ሥራ (አናሲሞስ ከእውሉስ ጋር እንዲታይ ጭቀዱ) በውጊታ ሳይሆን በግድታ ነበር የሚሆነው (ቁ. 14)።

15-16 ምንጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር ከተውን በመልካም ግዝነፍ ይቸላል። አናሲሞስ ከጌታው ስርቆ ከብልሉአል፤ ፊልሞናም ኪሳራ ደርሶበታል። አሁን ግን አናሲሞስ ደገንነትን በግግኝቱ ፊልሞና በጌታ ወንድም አግኝቷል።

17-18 አናሲሞስን አስመልክቶ እውሉስ ምን ያህል በብርቱ ፊልሞናን እየለመነው እንደሆነ ያስተውሏል። እውሉስ ምን ያህል ይህን ኮብላይና በግንበረሰቡ ዓይን የተናቀውን ባርያ ይወደው እንደነበር ተመልክቶ! ሌላው ቀርቶ አናሲሞስ ስላደረሰው በደል እንኳ እውሉስ በግሉ ለመክፈል ፈቃድ ሆኗል።

19 እንደ አናሲሞስ ሁሉ እርሱ ራሱም ቢሆን ደገንነትን ያገኘውና ወንጌልን በመጀመሪያ የሰጠው ከእውሉስ መሆኑን ፊልሞና መዘንጋት የለበትም። እንዲህ ያለውን ታላቅ ጸጋ፣ ታላቅ ምሕረት ከእግዚአብሔር ተቀብሎአልና አሁን ደግሞ ለአናሲሞስ ምሕረት ግድረግ አለበት (ግቱ. 18:23-35 ይመለከታል)።

20 እውሉስ ከፊልሞና የሚጠብቀው ምን ዓይነት መልካም ነገር ነው? እውሉስ የሚጠብቀው መልካም ነገር ፊልሞና ልሱን እንዲያድስለት ነበር። እንዴት? መንገሳዊ ልጁ የሆነውን አናሲሞስን በመውደድና ይቅር በግለት።

21 ይህን በተመለከተ ፊልሞና ለክርስቶስ እንደሚታዘዝ እውሉስ እርግጠኛ ነው። ይህን ካለ በኋላ እኔ ከምጠይቅህ በላይ እንደምታደርግ ዐውቃለሁ በግለት ምን ያህል እንደሚተግመንበት ለፊልሞና ይጽፍለታል። ይህንንም በግለቱ እውሉስ ፊልሞናን እያመሰገነው ነው። እዚህ ላይ ከእውሉስ የምንግረው ነገር አለ። አንዱ ሰው አንድ ነገር እንዲያደርግልን ከፈለገን መልካሙ መንገድ ያንን ሰው በግመስገን መቅረብ ነው! ይሁን እንጂ፣ ምስጋናችን ልባዊ እንጂ፣ ሽንገላ መሆን የለበትም።

22-24 እዚህ ላይ እውሉስ የጠቀሳቸው ሰዎች ሁሉ በቀላስያስ መልእክቱም ተጠቅሰዋል (ቆላ. 4:10; 12; 14)።

25 1ቆሮ. 16:23; ፊል. 4:23 እና ገለጻዎቹን ይመለከታል።

1 በግሪክ ቋንቋ አናሲሞስ ግለት የሚጠቅም ግለት ነው።